

**Externé hodnotenie Operačného programu Ľudské zdroje
pre programové obdobie 2014 – 2020**
realizované v rámci projektu
Technická pomoc OP ĽZ pre MPSVR SR 2019 – 2023

**Hodnotenie plnenia stanovených cieľov PO8 REACT-
EU v rámci OP ĽZ – externé ad hoc hodnotenie**

ZÁVEREČNÁ HODNOTIACA SPRÁVA

Bratislava, august 2023

Objednávateľ:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Poskytovateľ:

Skupina dodávateľov v zložení: Octigon, a. s., Projektové služby, s. r. o., RADELA s. r. o.

Autori správy:

Jela Tvrdoňová

Martin Obuch

Marek Pihulič

Za obsah, zistenia a odporúčania tejto hodnotiacej správy je zodpovedný Poskytovateľ. Vyjadrenia a názory uvedené v tejto správe sa nemusia nutne zhodovať s názormi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

1 Obsah

Zoznam použitých skratiek	4
Zhrnutie	8
Executive Summary	16
2 Kontext hodnotenia	25
3 Metodika hodnotenia	31
4 Zistenia	33
4.1 NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti	33
4.2 NP Agentúra integrovanej starostlivosti	35
4.3 NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie	38
4.4 NP Prvá pomoc II.	42
4.5 NP Chyť sa svojej šance	44
4.6 NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK	46
4.7 NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny	50
4.8 NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie	54
4.9 NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ	56
4.10 NP Bezplatné dlhové poradenstvo	59
4.11 NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni základných škôl vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania	65
NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces v stredných školách vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania	65
4.12 NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji	68
4.13 OP ĽZ DOP 2022/8.1.1/RO-01 Rozvoj zručností na podporu trhu práce	71
4.14 OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom	73
4.15 OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/RO-02 Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 2	75
4.16 OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/01 Podpora opatrovateľskej služby II	77
4.17 OP ĽZ DOP Pokračovanie poskytovania miestnych občianskych poriadkových služieb (MOPS) v obciach s prítomnosťou MRK prostredníctvom výziev – OPLZ-PO8-2021-1 a OPLZ-PO8-2021-3	78
4.18 HO2: Existuje jednoznačná a vhodná intervenčná logika pre podporované intervencie? Ako funguje v praxi?	80
5 Odporúčania a budúce výzvy	84
6 Prílohy	93
6.1 Príloha 1 – Opis NP a DOP	94
6.2 Príloha 2 – Hodnotiaci rámec	116
6.3 Príloha 3 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor	119

Zoznam použitých skratiek

ADOS	agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti
AOTP	aktívne opatrenie na trhu práce
BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
BDP	Bezplatné dlhové poradne
COVID-19	infekčné ochorenie (z anglického Coronavirus disease 2019)
CDR	Centrum pre deti a rodiny
CS	cieľové skupiny
CVČ	centrum voľného času
DOP	Dopytovo orientovaný projekt
ECDN	European Consumer Debt Network
EÚ	Európska únia
EUR	Euro (mena)
ESF	Európsky sociálny fond
HO	hodnotiaca otázka
IA MPSVaR	Implementačná agentúra MPSVaR
IP	investičná podpora
IVPR	Inštitút pre výskum práce a rodiny
JKM	jednotné kontaktné miesto
ITMS2014+	centrálny informačný systém
MOHO	mobilný hospic
MOPS	Miestne občianske poriadkové služby
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRK	Marginalizovaná rómska komunita
MRR	menej rozvinutý región
MU	merateľný ukazovateľ
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR
napr.	napríklad
NBS	Národná banka Slovenska
NEET	„not in employment, education and training“ – mladí ľudia, ktorí nie sú zamestnaní, nepokračujú v procese vzdelávania, ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave
NFP	nenávratný finančný príspevok
NP	národný projekt
OP	operačný program
OP LZ	Operačný program Ľudské zdroje
OVP	odborné vzdelávanie a príprava
PO	prioritná os
PO8	Prioritná os 8: REACT-EU

REACT-EU	z angl. Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe – Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe
PSS	Poskytovatelia sociálnych služieb
RO	riadiaci orgán
SKP	Slovenská komora psychológov
SOŠ	stredná odborná škola
SR	Slovenská republika
SPODaSK	sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela
SZČ	samostatná zárobková činnosť
SZČO	samostatne zárobkovo činná osoba
SZP	sociálne znevýhodnené prostredie
ŠP	štátna pomoc
tzv.	takzvaný
VŠ	vysoká škola
VÚC	Vyšší územný celok
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Úrad PSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
ZUoZ	znevýhodnený uchádzač o zamestnanie
mladí UoZ – NEET	mladí ľudia, UoZ - NEET, vo veku do 30 rokov (30 r. mínus 1 deň), vedení v evidencii UoZ úradu PSVaR

Zoznam obrázkov

Obrázok 1: Metodický postup pre hodnotenie	32
Obrázok 2: Prepojenie výsledkov PO8 s realizovanými NP/DOP v rámci PO8.....	80
Obrázok 3: Teória zmeny a logické prepojenia medzi cieľmi, projektami, očakávanými krátkodobými dopadmi a dlhodobým dopadom PO8 OPLZ – REACT-EU	82

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti.....	34
Tabuľka 2: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Agentúra integrovanej starostlivosti	37
Tabuľka 3: Iné údaje o cieľovej skupine – NP Agentúra integrovanej starostlivosti.....	37
Tabuľka 4: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie.....	40
Tabuľka 5: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie k 11. 5. 2023	40
Tabuľka 6: Údaje o cieľovej skupine – NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie k 31.12.2022.....	40
Tabuľka 7: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Prvá pomoc II.....	43
Tabuľka 8: Údaje o cieľovej skupine – NP Prvá pomoc II.	43
Tabuľka 9: Finančná realizácia projektu NP Chyť sa svojej šance	44
Tabuľka 10: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Chyť sa svojej šance	45
Tabuľka 11: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Chyť sa svojej šance k 1. 6. 2023	46
Tabuľka 12: Údaje o cieľovej skupine – NP Chyť sa svojej šance.....	46
Tabuľka 13: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK	49
Tabuľka 14: Údaje o cieľovej skupine – NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK	49
Tabuľka 15: Prehľad poskytnutých poradenských a informačných služieb za SR podľa jednotlivých pracovísk.....	52
Tabuľka 16: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny	52
Tabuľka 17: Údaje o cieľovej skupine – NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny.....	52
Tabuľka 18: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie	55
Tabuľka 19: Údaje o cieľovej skupine – NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie	55
Tabuľka 20: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ.....	58
Tabuľka 21: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ k 19. 5. 2023	58
Tabuľka 22: Údaje o cieľovej skupine – NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ	58
Tabuľka 23: Údaje o cieľovej skupine - NP Bezplatné dlhové poradenstvo	62

<i>Tabuľka 24: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Bezplatné dlhové poradenstvo</i>	<i>63</i>
<i>Tabuľka 25: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Bezplatné dlhové poradenstvo k 11. 5. 2023</i>	<i>63</i>
<i>Tabuľka 26: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) - NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni základných škôl vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania</i>	<i>67</i>
<i>Tabuľka 27: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) - NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces v stredných školách vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania</i>	<i>67</i>
<i>Tabuľka 28: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji</i>	<i>69</i>
<i>Tabuľka 29: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – OP LZ DOP Pokračovanie poskytovania miestnych občianskych poriadkových služieb (MOPS) v obciach s prítomnosťou MRK prostredníctvom výziev – OPLZ-PO8-2021-1 a OPLZ-PO8-2021-3.</i>	<i>79</i>

Zhrnutie

Kontext

Predmetom hodnotenia boli vybrané NP a DOP realizované v rámci PO8 REACT-EU:

- NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti
- NP Agentúra integrovanej starostlivosti
- NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie
- NP Prvá pomoc II.
- NP Chyť sa svojej šance
- NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK
- NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny
- NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie
- NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ
- NP Bezplatné dlhové poradenstvo
- NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni základných škôl vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania
- NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na stredných školách vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania¹
- NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v BBSK
- OP LZ DOP 2022/8.1.1/RO-01 Rozvoj zručností na podporu trhu práce
- OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom
- OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-02 Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 2
- OP LZ DOP 2021/8.1.1/01 Podpora opatrovateľskej služby II
- OP LZ DOP Pokračovanie poskytovania miestnych občianskych poriadkových služieb (MOPS) v obciach s prítomnosťou MRK prostredníctvom výzvy – OPLZ-PO8-2021-1

Účelom hodnotenia NP bolo:

- posúdiť relevantnosť NP a dopytovo-orientovaných výziev (projektov) vzhľadom na kľúčové potreby cieľových skupín;
- posúdiť pokrok dosiahnutý v implementácii projektov a identifikovať riziká spojené so splnením stanovených cieľov; posúdiť doterajšie výstupy a výsledky projektov, identifikovať hlavné prínosy pre cieľové skupiny;
- formulovať odporúčania.

Metodika hodnotenia

Realizácia hodnotenia prebiehala v 4 fázach v zmysle prezentovanej metodiky hodnotenia na úvodnom stretnutí z 3. 5. 2023. Prvá fáza hodnotenia pozostávala z prípravy a štruktúrovania hodnotenia. Hodnotitelia v rámci nej realizovali analýzu dokumentov a dostupných údajov/databáz, pričom bolo zorganizované úvodné stretnutie. Druhá fáza hodnotenia „pozorovanie“ bola realizovaná pomocou kvalitatívneho prístupu a prípravy riadených rozhovorov. Kvalitatívny prístup sa zamerlal na zber kvalitatívnych informácií prostredníctvom *desk research*, riadených rozhovorov so zástupcami

¹ NP je realizovaný v rámci PO1 OP LZ.

MPSVR SR, ÚPSVaR, IA MPSVaR, MZ SR, MŠVVaŠ SR, Združenia obcí Mikroregión pri Slanej, ROZVOJOVEJ AGENTÚRY Banskobystrického samosprávneho kraja, n. o., Inštitútu pre výskum práce a rodiny, MV SR, VÚC Banská Bystrica. V tretej fáze bola zrealizovaná analýza a syntéza údajov a informácií, ako aj formulácia úsudkov na základe zozbieraných informačných zdrojov. Základnými vstupmi do analýzy bola existujúca dokumentácia, údaje z monitorovacích správ a výsledky z realizovaných riadených rozhovorov. V štvrtej fáze hodnotenia boli pripravené odpovede na HO a formulované závery a odporúčania.

Hlavné zistenia a odporúčania

NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti

Pilotný NP ADOS/MOHO je potrebným projektom hlavne v krízovej situácii v akej sa dlhodobo nachádza slovenské zdravotníctvo. O to viac je potrebné, aby sa podobné projekty realizovali pri epidemických udalostiach typu koronakrízy. Z tohto pohľadu je NP ADOS/MOHO užitočným projektom. Jeho rýchla implementácia bola však limitovaná viacerými faktormi, napríklad spomalením prijímania potrebnej legislatívy, alebo tiež nemožnosťou vytvárania zisku, čo odradilo viacerých súkromných poskytovateľov predmetných služieb. Odporúča sa preto realizovať rovnaké projekty aj v budúcnosti a to v situácii, v ktorej sa nachádzajú zdravotnícke služby v oblasti dlhodobej a paliatívnej zdravotnej starostlivosti za podmienky sfunkčnenia legislatívneho prostredia pre zvýšenie flexibility implementácie a zlepšenia ohodnotenia personálu.

NP Agentúra integrovanej starostlivosti

Pilotný NP Agentúra integrovaných sociálnych služieb je výborným nástrojom koordinovaného poskytovania sociálnych služieb v širšom území ako je jedna obec. Pomáha plniť samosprávam originálne kompetencie efektívne, účinne, flexibilne a lepšie reaguje na potreby cieľovej skupiny – seniorov a ich rodinných príslušníkov, ako keď sa rovnaké služby poskytujú v obciach samotných. Pozitíva pilotného projektu sa prejavujú v kríze ale aj mimo nej. Celkovo ide o veľmi dobré riešenie celej škály problémov spojených s dostupnosťou sociálnych služieb, lebo umožňuje seniorom ostať v domácom prostredí, ak sa tak chcú rozhodnúť a pomáha ich rodinám, ak sa tieto o seniorov starajú. Najlepším dôkazom tohto tvrdenia je vďačnosť samotných seniorov, ktorú neustále prejavujú Agentúre. Projekt má veľmi dobrú podporu zo strany BBSK. Pozitívne výsledky NP sa premietli do rozhodnutia kraja zriadiť ďalšie dve agentúry integrovanej sociálnej starostlivosti v kraji v súčinnosti s MPSVR SR. Aj preto je vitálne pokračovať v pôvodnom nastavení projektu, tak ako bol realizovaný v Mikroregióne pri Slanej. To znamená naďalej podporovať integráciu opatrovateľskej služby a sociálneho poradenstva v rámci jednej inštitúcie, ktorá má ukotvenie priamo v území a prepojenie na samosprávu a jej originálne kompetencie. Samospráva hlavne v malých obciach má najlepšiu vedomosť o sociálnej situácii a táto schopnosť nemôže byť ničím nahradená. Okrem obsahovej stránky, je to aj značné administratívne zjednodušenie procesov pri poskytovaní sociálnych služieb, rovnako vysoký stupeň efektívnosti, účinnosti a flexibility, čo tvorí predpoklad vhodného reagovania integrovanej starostlivosti na krízové situácie. Individuálny prístup k seniorom vyžadujúcim si služby Agentúry je nezanedbateľné aktívum takéhoto riešenia integrovanej starostlivosti v sociálnej oblasti. Z tohto pohľadu je vitálne zabezpečiť plynulé pokračovanie projektu v pôvodnom nastavení aj v prechodnom období medzi dvoma operačnými programami. Ak by sa činnosť Agentúry prerušila, spôsobilo by to nielen prerušenie poskytovania sociálnych služieb, ale aj stratu personálu a sociálneho kapitálu, ktorý sa v území vďaka NP už vytvoril.

NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie

NP prostredníctvom jednotného prístupu a postupu (príručky odbornej praxe), ako aj k vedeniu študentov počas odbornej praxe, otvoril dvere k odbornosti a motivácii študentov zamestnať sa po ukončení vysokej školy práve v sociálnych službách. Študenti, ktorí mali možnosť výkonu odbornej praxe na niektorom z praxových pracovísk projektu, získali konkrétne a cenné informácie, zručnosti a znalosti o pomoci sociálne odkázaným klientom. NP bol motivujúcim faktorom k obohateniu trhu

práce o nových zamestnancov v sociálnych službách práve z radov študentov príslušných odborov. Ďalšou a veľmi cennou devízou projektu je fakt, že pokiaľ by opäť vypukla pandémia podobného charakteru ako bol COVID-19, je sociálne vysoké školstvo pripravené poskytnúť sociálnym zariadeniam plnohodnotnú odbornú pomoc zo strany študentov, ktorí odbornú prax v rámci NP na praxových pracoviskách absolvovali. NP v rozsahu svojej pôsobnosti a možností zabezpečil kontinuitu v poskytovaní sociálnych služieb a opatrení v prirodzenom prostredí klientov. Odporúča sa preto pokračovať v projekte odbornej praxe študentov odborov sociálnej práce a psychológie aj v budúcom období, zjednodušiť byrokráciu – bolo by vhodné znížiť počet predkladaných písomností, zmierniť kritérium kvalifikačných a odborných predpokladov k zaradeniu mentora.

NP Prvá pomoc II.

NP ponúkol rýchle riešenie pre zabezpečenie podpory zamestnávateľov na udržanie pracovných miest a poskytnutie finančného príspevku na podporu SZČO na udržanie prevádzkovania ich činnosti v čase mimoriadnej situácie. Z pohľadu dosiahnutých výsledkov je možné uviesť, že úrady PSVaR úspešne zvládli realizáciu NP v náročných časoch s veľmi dobrými výsledkami. NP prispel k podpore 52 131 zamestnancov a 7 137 SZČO. Podpora udržania pracovných miest a SZČO sa ukázala v čase krízy ako veľmi dôležitá a mala pozitívne účinky nielen na udržanie zamestnanosti, ale aj na podporu životaschopnosti podnikov, minimalizáciu dopadov na hospodárstvo, zlepšenie sociálnej stability a podporu budúcej obnovy. NP sa ukázal ako účinný a schopný plniť stanovené ciele v čase mimoriadnej situácie. Na zvládnutie obdobných NP v budúcnosti je potrebné pripraviť aj technické zabezpečenie úradov PSVaR (rýchlosť pripojenia k sieti a softvérové riešenia).

NP Chytí sa svojej šance

NP obsahuje účinné nástroje podpory zamestnanosti ZUoZ a mladých UoZ - NEET. Z pohľadu dosiahnutých priebežných výsledkov je možné uviesť, že k 31. 12. 2022 NP prispel k zamestnaniu 6 977 ZUoZ a 2 421 mladých UoZ - NEET do 30 r., čo pre ZUoZ predstavuje 4,76 % z celkového počtu evidovaných ZUoZ (stav k 31. 12. 2022: 146 599 evidovaných ZUoZ, zdroj: ÚPSVaR). Podpora vytvárania nových pracovných miest a zakladania SZČ pre ZUoZ a mladých UoZ NEET v čase krízy má pozitívne účinky na zníženie nezamestnanosti, sociálnu inklúziu, zlepšenie sebavedomia, ekonomický prínos, prevenciu sociálneho vylúčenia. Ďalším pozitívom NP bolo, že sa mohol realizovať aj v Bratislavskom kraji, čo malo vplyv na dosiahnuté výsledky, najmä pre skupinu mladých UoZ - NEET. Použité nástroje v NP sa ukázali ako účinné a schopné plniť stanovené ciele. Z toho dôvodu je vhodné ďalej pokračovať v ich aplikácii pre ZUoZ a mladých UoZ NEET v ďalších NP financovaných z Programu Slovensko.

NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK

V rámci Banskobystrického kraja sa realizuje pilotný NP s názvom "Overenie modelu centier práce s mládežou". Jeho hlavným cieľom je vytvoriť efektívne podporné mechanizmy pre mladých ľudí, ktorí sa nachádzajú v situácii NEET, alebo sú vystavení riziku tohto stavu. Strategický výber BBSK ako cieľového regiónu je odôvodnený jeho špecifickým sociálnym zložením.

Kľúčovou činnosťou centier je aktívne vyhľadávanie a oslovenie mladých ľudí, ktorí by mohli potrebovať podporu s cieľom ich zamestnania sa alebo ďalšieho vzdelávania. Pracovníci centier sú často na teréne, zúčastňujú sa oficiálnych podujatí, poskytujú kariérne poradenstvo v školách a využívajú aj sociálne siete ako Facebook na interakciu s mladými. Charakteristickým rysom týchto centier je neformálny, priateľský prístup, s ktorým sa mladí zamestnanci venujú svojim klientom.

NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny

Pilotný NP rodinné poradne je potrebným projektom v súčasnej dobe individualizácie spoločnosti a rozpadu rodinných vzťahov. Projekt síce začal až v čase, keď kríza doznievala, ale ukázal, ako je možné pomáhať riešiť následky krízy, ktoré bolo možné pozorovať u rodín, párov a jednotlivcov, napr. psychické problémy súvisiace so stratou, dlhodobou izoláciou, sociálnou situáciou a pod. Významným

faktorom bola možnosť získať vyššie uvedené rady bezplatne, čo malo význam hlavne pre rodiny, ktoré sa ocitli v horšej ekonomickej situácii. Pre budúce obdobie sa preto odporúča pokračovať v projekte naprieč Slovenskom a zaviesť plánovaný počet poradní v móde ako sa začal pilotný projekt, za predpokladu, že sa ukončí ich štandardizácia tak, aby sa zabezpečila dostupnosť týchto služieb pre širšie vrstvy obyvateľstva.

NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie

NP ponúkol riešenie pre zabezpečenie finančnej podpory pre zamestnancov PSS a vybraných subjektov SPODaSK, na ktorých boli v období druhej vlny pandémie COVID-19 kladené extrémne vysoké nároky v rámci ich každodennej práce v priamom kontakte s rôznymi cieľovými skupinami klientov. Nezastupiteľnosť výkonu zamestnancov v sociálnych službách a zamestnancov subjektov SPODaSK v období druhej vlny pandémie ochorenia COVID-19 bola nespochybniteľná a pretrváva i po pandémie. Poskytnutie mimoriadnych odmien prispelo k udržaniu zamestnanosti v uvedených subjektoch. Z pohľadu dosiahnutých výsledkov je možné uviesť, že úrady PSVaR úspešne zvládli realizáciu NP v náročných časoch s veľmi dobrými výsledkami. NP prispel k podpore 36 912 zamestnancov. Podpora udržania pracovných miest sa ukázala v čase krízy ako veľmi dôležitá a mala pozitívne účinky nielen na udržanie zamestnanosti, ale aj na podporu motivácie zamestnancov. Odhliadnuc od pandémie COVID-19 je potrebné výkon zamestnancov v sociálnych službách a SPODaSK oceňovať aj systémovo a pravidelnejšie, nie iba jednorazovým poskytnutím odmeny. Odporúča sa však v takýchto projektoch pokračovať aj v budúcnosti.

NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených ZUoZ

NP prostredníctvom „mäkkých faktorov“ prispieva k zvyšovaniu úrovne zamestnateľnosti ZUoZ na trhu práce. Poskytovanie poradenských služieb pomáha znevýhodnenému ZUoZ v prvom rade rozvíjať jeho zručnosti pre riadenie vlastnej kariéry, ktoré sú potrebné pre jeho integráciu na trh práce, a v druhom rade zhodnotiť jeho potenciál so zreteľom na znevýhodnenie a v prípade, ak je to možné, hľadať spôsob, ako riešiť odstránenie identifikovaných bariér, čím je možné zvýšiť jeho konkurencieschopnosť na trhu práce. Prostredníctvom individualizovanej poradenskej práce so ZUoZ je možné dosiahnuť ich umiestnenie na trh práce, hoci tento cieľ je pre uvedenú cieľovú skupinu dosiahnuteľný zo strednodobého hľadiska. Podľa výsledkov hodnotenia je možné konštatovať, že projekt rieši definované potreby cieľovej skupiny účinným spôsobom. Z výsledkov vyhodnotenia úspešnosti ZUoZ vyplynulo, že na konci poradenského procesu prišlo k zvýšeniu úrovne faktorov zamestnateľnosti v priemere u 34,49 % hodnotených ZUoZ. Z uvedeného vyplýva, že individualizované poradenstvo pre ZUoZ prináša výsledky, a preto sa odporúča pokračovať v takýchto projektoch aj v budúcnosti.

NP Bezplatné dlhové poradenstvo

NP predstavuje systémové riešenie pomoci pre nadmerne zadlžené osoby a domácnosti. Prostredníctvom NP sa vytvorila funkčná sieť BDP s personálnym obsadením, ktoré je metodicky riadené a priebežne profesionálne vzdelávané. Prostredníctvom NP sa implementoval nový produkt „personalizované dlhové poradenstvo“, ktoré doposiaľ v SR nebolo zabezpečené. NP dosahuje veľmi dobré výsledky, ktorých dosahy pocítili nielen klienti, ale aj spoločnosť a štát. V systémovom riešení pomoci pre nadmerne zadlžené osoby a domácnosti je potrebné pokračovať. V pokračujúcom NP, ktoré bude financované z Programu Slovensko, je dôležité zamerať sa na zefektívňovanie poskytovania bezplatného dlhového poradenstva, aby sa do budúcnosti zabezpečila udržateľnosť BDP. Po prijatí novej smernice EÚ pre spotrebiteľské úvery budú musieť členské štáty sprístupniť služby dlhového poradenstva do 24 mesiacov od účinnosti smernice.

NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni základných škôl vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania (PO8) a NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na stredných školách vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania (PO1)

NP sa primárne zamerali na školy s najvyšším počtom žiakov, ktorí sa počas pandémie COVID-19 nezúčastňovali dištančného vzdelávania, resp. nemali prístup k internetu počas dištančného vzdelávania. Pozitívne hodnotíme, že príprava NP bola založená na údajoch získaných z dotazníkového prieskumu v ZŠ a SŠ, čo zabezpečilo vysokú relevantnosť aktivít projektu k reálnym potrebám hlavných cieľových skupín. Do konca roka 2022 boli vytvorené študijné miestnosti, ktoré slúžia žiakom ZŠ a SŠ. Bola zavedená a legislatívne ukotvená pozícia školského digitálneho koordinátora. Pre zamestnancov, ktorí nastúpili na pozíciu školského digitálneho koordinátora, sú zabezpečené mzdové prostriedky do roku 2026. Školy zapojené do NP mali možnosť organizovať letné školy a aj takýmto spôsobom podporiť žiakov, ktorí nemali prístup k dištančnému vzdelávaniu. Tento nástroj bol vhodný na riešenie situácie v roku 2021 a bol zo strany škôl (predovšetkým ZŠ) využívaný aj za účelom socializácie žiakov. Celková efektívnosť NP bola zásadným spôsobom ovplyvnená oneskorením dodávok digitálnych zariadení do škôl, keď pedagogickí a odborní zamestnanci, ako aj žiaci bez prístupu k dištančnému vzdelávaniu nemali ani na konci roka 2022 prístup k potrebným zariadeniam. Do budúceho obdobia hodnotitelia odporúčajú i.) definovať štandardy pre technologické vybavenie ZŠ a SŠ (digitálne technológie) a štandardy pre digitálnu gramotnosť pedagogických a odborných zamestnancov, ii.) vytvoriť systém zberu údajov o aktuálnom stave technologickej vybavenosti ZŠ a SŠ, ktorý umožní priebežne zabezpečovať plnenie stanovených štandardov, iii.) iniciovať komplexné hodnotenie dopadov pandémie COVID-19 na vzdelávanie žiakov ZŠ a SŠ, vrátane efektov NP financovaných z OP LZ, iv.) analyzovať príčiny oneskorenia verejného obstarávania pre technologické vybavenie ZŠ a SŠ. V nadväznosti na zistenia sa odporúča nastaviť systém tak, aby umožnil implementáciu väčších investičných projektov v súlade s časovým harmonogramom a podľa potrieb cieľových skupín.

NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji

Nedostatky odborného vzdelávania a prípravy sú dlhodobým problémom nielen BBSK, ale aj ostatných slovenských regiónov. NP na predmetné problémy a negatívne dopady pandémie COVID-19 reaguje a prináša nový model riadenia odborného vzdelávania a prípravy v BBSK v reakcii na pandémiu, vrátane nových organizačných útvarov a pracovných pozícií. Aplikované riešenie ponúka vhodný prístup k zvyšovaniu úrovne odborného vzdelávania a prípravy s aktívnym zapojením relevantných aktérov, najmä zamestnávateľov. Dôraz je kladený na vzdelávacie odbory a programy, ktoré boli identifikované ako perspektívne z pohľadu potrieb zamestnávateľov, resp. uplatnenia absolventov. Bola vybudovaná regionálna platforma odborného vzdelávania a prípravy, ktorá slúži na posilnenie spolupráce a komunikácie regionálnych aktérov. Pedagogickí a odborní zamestnanci SOŠ majú možnosť si zvýšiť zručnosti a motiváciu prostredníctvom neformálneho vzdelávania, vytvoreného v spolupráci so zamestnávateľmi. Hlavným prísnom pre žiakov 8 pilotných SOŠ v BBSK je aktualizácia obsahu a foriem vzdelávania tak, aby reagovali na požiadavky zamestnávateľov a zvýšili šance absolventov na uplatnenie sa na trhu práce, vrátane rešpektovania princípov inklúzie. Dôležitou súčasťou aktualizácie je tvorba digitálneho obsahu a foriem s využitím digitálnych technológií pre spoločné učebné a študijné programy. Na nízky záujem žiakov o odborné vzdelávanie a prípravu reaguje aktivita zameraná na zvýšenie atraktivity odborov žiadaných trhom práce a zlepšenie nábora žiakov SOŠ. Školy zapojené do projektu poskytovali individualizovanú podporu žiakom zo SZP/MRK s cieľom prispieť k ich motivácii ukončiť formálne vzdelávanie, uplatniť sa na trhu práce a udržať si zamestnanie. Na základe výsledkov hodnotenia odporúčajú hodnotitelia i.) konsolidovať výstupy a výsledky NP za účelom ich aplikácie na ostatné SOŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK, ii.) v spolupráci s MŠVVaŠ SR zabezpečiť pokračovanie aktivít projektu na 8 vybraných školách a zapojenie ďalších SOŠ po roku 2023, iii.) vytvoriť podmienky, ktoré umožňujú prijímateľom a osobám zapojeným do projektu venovať

maximálnu pozornosť riešeniu kľúčových problémov a minimalizovať administratívnu záťaž spojenú s implementáciou projektu financovaného z ESF.

OP LZ DOP 2022/8.1.1/RO-01 Rozvoj zručností na podporu trhu práce

Jedným z nepriaznivých dôsledkov krízy vyvolanej pandémiou COVID-19 bolo faktické prerušenie vzdelávania a prípravy zamestnancov. Zmeny vo fungovaní súkromného a verejného sektora si vyžiadali prehodnotenie a následnú aktualizáciu zručností zamestnancov. Dopytová výzva OP LZ DOP 2022/8.1.1/RO-01 Rozvoj zručností na podporu trhu práce priamo reaguje na potreby zamestnávateľov, ktoré boli prostredníctvom strešných organizácií formulované a komunikované MPSVR SR. Zamestnávateľa zo súkromného a verejného sektora mali možnosť získať príspevok na profesijný rozvoj nových zručností zamestnancov, vrátane digitálnych zručností. Oprávnenými na podporu z OP LZ bol: výber a príprava zamestnancov (podaktivita 1) a ciele ziskavanie pracovných zručností podľa potrieb zamestnávateľa, resp. zamestnancov (podaktivita 2). Podporované aktivity považujeme za efektívne riešenie potrieb zamestnávateľov v súkromnom sektore. Naopak nezáujem verejného sektora naznačuje, že výzva neponúka udržateľné riešenia pre žiadateľov z verejného sektora. Z dostupných údajov vyplýva, že k 31. 12. 2022 bolo registrovaných 630 žiadostí o NFP. Z toho bolo 334 projektov schválených, resp. sa nachádzalo v realizačnej fáze. Pokrok v implementácii sa ku koncu roka 2022 neprejavil na čerpaní, to sa očakáva až v priebehu roka 2023. Minimálny finančný a fyzický pokrok v implementácii projektov k 31. 12. 2022 bude vytvárať tlak na realizáciu vzdelávacích aktivít v rámci relatívne krátkeho obdobia (do novembra 2023). Vytvorený rámec na podporu zamestnávateľov (schéma de minimis a schéma ŠP) prispel k skráteniu času potrebnému na prípravu dopytovej výzvy a následnej realizácii vnútropodnikového vzdelávania a odbornej prípravy zamestnancov. Hodnotitelia odporúčajú intenzívnejšie zapojiť zástupcov štátnej správy a samosprávy do prípravy dopytových výziev zameraných na verejný sektor, aby pripravovaná podpora vo väčšej miere reagovala na ich potreby. Vzhľadom na rozdiely v potrebách verejného a súkromného sektora je vhodné zvážiť samostatné výzvy pre tieto cieľové skupiny.

OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom

Zámerom dopytovej výzvy OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom bolo podporiť organizácie, ktoré pracujú s cieľovou skupinou – neaktívnymi osobami a disponujú dostatočnými odbornými kapacitami na ich aktivizáciu. Dopytová výzva ponúkla neverejným poskytovateľom služieb možnosť realizovať široké spektrum nástrojov a prístupov k priblíženiu neaktívnych osôb k trhu práce. Hodnotená dopytová výzva, ktorá má pilotný charakter, je dôležitým krokom smerom k identifikácii vhodných riešení, ktoré po posúdení a validácii bude možné systematicky aplikovať pri práci s cieľovou skupinou. To si bude vyžadovať systematické posúdenie podporených intervencií a ich prínosov (čistých efektov). Dopytová OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom bola vyhlásená 7. 12. 2021. Do konca roka 2022 prebehli 3 kolá uzávierok na hodnotenie žiadostí o NFP. K 31. 12. 2022 bolo registrovaných 81 žiadostí o NFP. Objem zazmluvnených zdrojov (EÚ) presiahol k referenčnému dátumu hodnotu 22 mil. EUR. Miera čerpania bola na úrovni 0,62 mil. EUR, čo indikuje limitovaný pokrok vo finančnej implementácii projektov. Fyzický pokrok projektov podporených v dopytovej výzve je momentálne na uspokojivej úrovni - počet neaktívnych osôb zapojených do projektov dosiahol takmer 4 500 osôb. Očakáva sa, že z celkového počtu účastníkov sa 10 % zapojí do procesu vzdelávania/odbornej prípravy/získavania kvalifikácie, budú zamestnaní alebo samostatne zárobkovo činní, alebo im bude ponúknuté zamestnanie alebo účasť na vzdelávaní. Aktuálne MPSVR SR registruje 231 účastníkov do 30 rokov a 73 účastníkov nad 30 rokov, ktorí spĺňajú tieto podmienky. Do budúca hodnotitelia odporúčajú nastaviť systém dlhodobej práce s neaktívnymi osobami (NEET) na Slovensku a podpory neverejných poskytovateľov služieb. Systém by mal vychádzať z poznatkov získaných z pilotnej dopytovej výzvy a skúseností relevantných organizácií na Slovensku a v zahraničí. Odporúča sa priebežne aktualizovať legislatívny a implementačný rámec pre systematickú podporu neaktívnych osôb (NEET).

OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-02 Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 2

Negatívne dopady krízy najviac zasiahli ľudí ohrozených chudobou a/alebo sociálnym vylúčením, resp. v dôsledku krízy sa zvýšil počet ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením. Na tento fakt reagovala dopytová výzva OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-02 Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 2.

V rámci výzvy boli podporení takmer výlučne žiadatelia z mimovládneho sektora, ktorý je kľúčový pre generovanie inovatívnych riešení pri začleňovaní osôb ohrozených chudobou a/alebo sociálnym vylúčením do spoločnosti. Prínosom výzvy bolo vytvorenie priestoru pre otestovanie nových a zlepšenie existujúcich nástrojov/prístupov. Na druhej strane zabezpečenie efektívnosti a udržateľnosti overovaných riešení podporených z ESF je potrebné vytvoriť rámec pre systematické zhodnocovanie získaných poznatkov. Na základe posúdenia žiadostí o NFP bolo k 31.12.2022 zazmluvnených celkovo 19 projektov v objeme približne 3 mil. EUR. Pre podstatnú väčšinu projektov (16) nadobudla zmluva účinnosť medzi júnom a augustom 2022, čo znamená, že na realizáciu aktivít majú viac ako 12 mesiacov. Fyzický a finančný pokrok v implementácii dopytovej výzvy a podporených projektov, dosiahnutý ku koncu roka 2022, považujeme za limitovaný. Do budúca hodnotitelia odporúčajú vytvoriť dostatočný časový priestor pre plnohodnotnú implementáciu inovatívnych riešení v praxi (min. 18 mesiacov) s dostatočným počtom členov cieľovej skupiny.

OP LZ DOP 2021/8.1.1/01 Podpora opatrovateľskej služby II

Pandémia a prijaté protipandemické opatrenia často znížili kontakt osôb odkázaných na pomoc inej osoby s okolitým svetom na minimum. Podporu poskytovania domácej opatrovateľskej služby pre cieľovú skupinu (napr. občanov so zdravotným postihnutím, zhoršeným zdravotným stavom, seniorov) v čase pandémie prostredníctvom dopytovej výzvy OP LZ DOP 2021/8.1.1/01 považujeme za vysoko relevantnú. Za účelom poskytnutia služieb pre maximálny počet klientov počas pandémie boli prispôbované podmienky výzvy a implementácie projektov, navýšila sa alokácia pre výzvu. Zároveň sa znížil rozsah informácií požadovaných v žiadosti o NFP a vzhľadom na výnimočnosť situácie sa od opatrovateľov/opatrovateľiek nevyžadovalo splnenie kvalifikačných predpokladov potrebných na vykonávanie pracovnej činnosti opatrovateľa podľa zákona o sociálnych službách. K 31. 12. 2022 bolo v realizácii celkovo 341 projektov na podporu poskytovania domácej opatrovateľskej služby. Objem zdrojov v podporených projektoch dosiahol takmer 58,5 mil. EUR. Ku koncu roka 2022 bolo čerpaných 23,4 % zo zazmluvnených zdrojov (13,68 mil. EUR). Vzhľadom na charakter oprávnených výdavkov (mzdové náklady) je implementácia projektov a čerpanie zdrojov plynulé. Vzhľadom na identifikované potreby cieľových skupín, schopnosť mobilizovať finančné prostriedky a podporiť verejných a neverejných poskytovateľov opatrovateľskej služby na celom území Slovenska považujeme zvolený prístup za efektívny. Celkovú efektívnosť riešenia čiastočne znižuje administratívna náročnosť implementácie projektov (aj vzhľadom na interné kapacity poskytovateľov). Do budúca hodnotitelia odporúčajú vytvoriť stabilný a predvídateľný systém podpory poskytovania domácej opatrovateľskej starostlivosti zo zdrojov ESF+ po roku 2023. Zároveň zabezpečiť kontinuitu poskytovaných služieb prostredníctvom financovania z Programu Slovensko. Služby poskytované registrovanými verejnými a neverejnými poskytovateľmi podľa definovaných štandardov umožňujú minimalizovať administratívnu náročnosť prípravy a predovšetkým implementácie projektov. Odporúčaním je zväziť prípravu vhodnej formy zjednodušeného vykazovania, resp. využitia technologických riešení pre vykazovanie výkonov (napr. spoločná aplikácia pre sledovanie výkonov opatrovateľov/opatrovateľiek.

OP LZ DOP Pokračovanie poskytovania miestnych občianskych poriadkových služieb (MOPS) v obciach s prítomnosťou MRK prostredníctvom výzvy – OPLZ-PO8-2021-1

Pilotný NP Zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti ľudí žijúcich v prostredí MRK poskytovaním miestnej občianskej poriadkovej služby je veľmi efektívnym nástrojom podpory MRK v rôznych aspektoch – nielen zamestnanosti a zamestnateľnosti občanov tejto komunity, ale aj zlepšenia životného prostredia a bezpečnosti v obciach s vysokým zastúpením MRK. Projekt má kapacitu ponúknuť udržateľné riešenie v čase krízy ale aj v bežných situáciách, nakoľko podporuje aktívne zapojenie jednotlivcov z MRK pri zabezpečovaní bežných činností v obciach, hlavne udržanie poriadku, školskej dochádzky, zlepšenie životného prostredia a tiež pomáha zlepšiť ekonomickú a sociálnu situáciu skupinám ohrozených vylúčením. V tomto smere projekt prináša viaceré multiplikačné efekty ako zlepšenú komunikáciu medzi rôznymi skupinami v obci, zlepšuje jej vnútorné prepojenie, čo je dôležité hlavne v krízovej situácii. Možno skonštatovať, že kvalita života sa v obciach s MOPS celkovo zlepšila. Projekt tiež podporil sociálnu a ekonomickú situáciu v zapojených rómskych rodinách, zlepšil školskú dochádzku a správanie detí. Preto je potrebné pokračovať v projekte a podpore tak ako je v súčasnosti nastavená. Je však tiež potrebné zvážiť jeho administráciu a zaviesť možnosť zálohových platieb pri vyplácaní miezd pre MOPS. Tiež je nutné zvážiť zapojenie ďalších obcí s MRK zastúpením a možnosť rozšíriť využitie projektu v ďalších krajoch, napríklad v Nitrianskom samosprávnom kraji. Rovnako je potrebné zakomponovať do diskusie o budúcej implementácii projektu aj využitie možnosti riadiť projekt ako národný namiesto dopytovo orientovaného.

Executive Summary

Background

The subject of the evaluation was a selection of NPs and DOPs implemented within PA8:

- NP Strengthening long-term healthcare
- NP Integrated Care Agency
- NP Professional practice for students of social work and psychology
- NP First aid II.
- NP Take your chance
- NP Verification of a youth work centre model in the Banská Bystrica region
- NP Family counselling - counselling and psychological services for individuals, couples and families
- NP Provision of emergency financial support for employees of social service providers and selected SLPCSG² entities for the 2nd pandemic wave
- NP Individualised counselling for disadvantaged jobseekers
- NP Free debt advice
- NP Mitigating the impact of the COVID-19 pandemic on the educational process at the second level of primary schools, including improving access to education
- NP Mitigating the impact of the COVID-19 pandemic on the educational process at secondary schools, including improving access to education³
- NP Strengthening the regional management in the field of vocational education and training to improve quality, attractiveness and higher orientation to the labour market in the Banská Bystrica region
- OP HR DOP 2022/8.1.1/RO-01 Development of skills to support the labour market
- OP HR DOP 2021/8.1.1/RO-03 Step by step
- OP HR DOP 2021/8.1.1/RO-02 Streamlining current and introducing new tools to increase the activity of people at risk of poverty and social exclusion 2
- OP HR DOP 2021/8.1.1/01 Support of home care service II
- OP HR DOP Continuation of the provision of local civil order services (LCOSs) in municipalities with the presence of MRCs through the call OPHR-PO8-2021-1

The purpose of the evaluation was to:

- assess the relevance of NPs and demand-oriented calls (projects) in relation to target groups' key needs;
- assess the progress achieved in the projects' implementation and identify risks associated with meeting defined goals; assess projects' outputs and results to date, identify main benefits for target groups;
- formulate recommendations.

Evaluation methodology

The evaluation took place in four phases in accordance with the evaluation methodology presented at the kick-off meeting on 3 May 2023. The first evaluation phase consisted of preparation and structuring of the evaluation. Within it, the evaluators carried out an analysis of documents and available data/databases and the kick-off meeting was organised. The second phase of the evaluation,

² Social-legal protection of children and social guardianship

³ The NP is implemented within PA1 OP HR.

"an observation", was carried out using a qualitative approach and the preparation of guided interviews. The qualitative approach focused on the collection of qualitative information through desk research, structured interviews with representatives of the Ministry of Labour, Social Affairs and the Family of the Slovak Republic (MLSAF SR), the Central Office of Labour, Social Affairs and the Family (COLSAF), the Implementation Agency of the MLSAF SR, the Ministry of Health of the Slovak Republic, the Ministry of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic, the Municipality Association Microregion near Slaná, the DEVELOPMENT AGENCY of the Banská Bystrica region non-profit organisation, the Institute for Work and Family Research, the Ministry of Interior of the Slovak Republic, the Banská Bystrica self-governing region. In the third phase, the analysis and synthesis of data and information was carried out, as well as the formulation of findings based on the collected information sources. The basic analysis inputs comprised existing documentation, data from monitoring reports and results from conducted guided interviews. In the fourth phase of the evaluation, answers to EQs were prepared and conclusions and recommendations were formulated.

Key findings and recommendations

NP Strengthening long-term healthcare

The pilot NP HNCAs/MOHOs⁴ is a relevant project, especially in the crisis in which the Slovak healthcare system has been for a long time. It is even more necessary for similar projects to be implemented during epidemic events such as the corona crisis. From this point of view, the HNCAs/MOHOs NP is a useful project. However, its rapid implementation was limited by several factors, for example the delay in the adoption of necessary legislation, or the exclusion of creating a profit, which discouraged several private service providers. It is therefore recommended to implement identical projects in the future as well, in the situation in which health services in the field of long-term and palliative healthcare operate, under the conditions of operationalising the legislative environment to increase the flexibility of implementation and improving the personnel assessment.

NP Integrated Care Agency

The pilot NP Integrated Care Agency is an excellent tool for coordinated provision of social services in a wider area than a municipality. It helps municipalities fulfil their original responsibilities effectively, efficiently and flexibly, and it responds better to target groups' needs – the elderly and their family members, than when the same services are provided by the municipalities themselves. The positives of the pilot project are manifested in the crisis as well as beyond it. Overall, it is a very good solution to a whole range of problems associated with the availability of social services, because it allows the elderly to stay in their home environment if they are so inclined and helps their families in case they take care of them. The best supporting argument is the gratitude of the elderly themselves, which they constantly show to the Agency. The project has very good support by the Banská Bystrica region. The positive results of the NP were reflected in the region's decision to establish two more agencies of integrated social care in the region in cooperation with the MLSAF SR. This explains why it is vital to continue with the original setting of the project, as it was implemented in the Microregion near Slaná. This means continuing to support the integration of care services and social counselling within one institution that is anchored directly in the territory and linked to the regional government and its original responsibilities. The regional government, especially in small municipalities, has the best knowledge of the social situation, and this ability cannot be surpassed. In addition to the scope, it is also a significant administrative simplification of processes in the provision of social services, as well as a high degree of efficiency, effectiveness and flexibility, which is a prerequisite for an appropriate response of integrated care to crisis situations. An individual approach to the elderly requiring the Agency's services is a significant asset of such an integrated care solution in the social field. From this perspective, it is vital to ensure smooth continuation of the project in the original setting even in the

⁴ Home Nursing Care Agencies and Mobile Hospices

transitional period between two operational programmes. Should the activity of the Agency be interrupted, it would not only cause interruption of the provision of social services, but also a loss of personnel and social capital, which has already been created in the territory thanks to the NP.

NP Professional practice for students of social work and psychology

Through a uniform approach and procedure (a professional practice handbook), as well as the guidance of students during their professional practice, the NP has created access to expertise and motivation of students to secure a job position in social services after graduation. The students with the opportunity to take part in the professional practice at one of project training workplaces have acquired specific and valuable information, skills and knowledge about helping socially dependent clients. The NP was a motivating factor to enrich the labour market with new employees in social services from the ranks of students in respective fields. An additional asset of the project is the fact that, should a pandemic of a similar nature such as COVID-19 break out again, social higher education is ready to provide social facilities with a full-fledged professional assistance from students who have completed their professional training within the NP. Within its scope and possibilities, the NP has ensured continuity in the provision of social services and measures in the home environment of clients. It is therefore recommended to continue the project of professional practice for students of social work and psychology in the future as well, to simplify the bureaucracy - it would be appropriate to reduce the number of documents submitted, to lower the criterion of qualification and professional prerequisites for the inclusion of a mentor.

NP First aid II.

This NP has offered a quick solution for ensuring support for employers to sustain jobs and providing a financial contribution to support self-employed persons to maintain the operation of their activities during an emergency situation. Regarding the achieved results, it can be concluded that LSAF offices⁵ have successfully managed the implementation of the NP in challenging times with very good results. The NP has contributed to the support of 52,131 employees and 7,137 self-employed persons. Support for maintaining jobs and self-employed persons has proved very important during the crisis and had positive effects not only on maintaining employment, but also on supporting the viability of businesses, minimising the impact on the economy, improving social stability and supporting future recovery. The NP has been proved effective and able to fulfil defined goals during an emergency situation. In order to implement similar NPs in the future, it is also necessary to prepare technical facilities of LSAF offices (speed of connection to the network and software solutions).

NP Take your chance

The NP includes effective tools for supporting the employment of disadvantaged jobseekers and young jobseekers - NEETs. Regarding the achieved interim results, it can be concluded that as of 31 December 2022, the NP contributed to the employment of 6,977 disadvantaged jobseekers and 2,421 young jobseekers - NEETs under 30 years of age, which for disadvantaged jobseekers represents 4.76% of the total number of registered disadvantaged jobseekers (as of 31 December 2022: 146,599 registered disadvantaged jobseekers, source: COLSAF). Support for creation of new job positions and establishment of self-employment for disadvantaged jobseekers and young jobseekers - NEETs during a crisis has positive effects on reducing unemployment, social inclusion, improving self-confidence, economic benefits, prevention of social exclusion. The eligibility to implement it in the Bratislava region was an additional benefit, which had an impact on the results achieved, particularly for the group of young jobseekers - NEETs. The tools used in the NP have proved effective and able to fulfil defined goals. For this reason, it is recommended to continue their application for disadvantaged jobseekers and NEETs in other NPs financed by the Slovakia Programme.

⁵ Labour, social affairs and the family offices

NP Verification of a youth work centre model in the Banská Bystrica region

Within the Banská Bystrica region, a pilot NP called Verification of a youth work centre model is being implemented. Its main objective is to create effective support mechanisms for young people who are in a NEET situation or are at this risk. The strategic choice of the Banská Bystrica region as a target region is justified by its specific social composition.

The key activity of the centres is to actively search and reach out to young people who might need support with the aim of their employment or further education. Centre workers are often in the field, participating in official events, providing career guidance in schools and also using social networks such as Facebook to interact with young people. A characteristic feature of these centres is their informal, friendly approach with which the young employees engage with their clients.

Although this project has brought many benefits and innovations, we have identified three key areas for improvement: 1) the need for a detailed environment analysis, 2) the creation of partnerships and regional strategies, and 3) the strengthening of a holistic approach. The aim is to better identify young people in a NEET situation and ensure that the centres act as "supermarkets of services" where young people can select support tailored to their specific needs albeit without the financial burden.

In the context of these findings, it is also important to emphasise the importance of community centres located directly in municipalities which can effectively communicate with the MRC. In the future, cooperation between SPACE centres and community centres should be a priority leading to strengthening of a holistic approach in working with the MRC youth which constitutes a significant part of young people in the NEET situation.

NP Family counselling – counselling and psychological services for individuals, couples and families

The pilot NP of family counselling centres is a relevant project in the current era of individualisation of society and the breakdown of family relationships. Although the project started as the crisis was ending, it showed how its consequences may be addressed, which could be observed in families, couples and individuals, e. g. psychological problems associated with loss, long-term isolation, social situation, etc. The possibility to get the above-mentioned advice free of charge was an important factor, which was especially important for families who found themselves in a difficult economic situation. For the future period, it is therefore recommended to continue the project across Slovakia and to introduce a planned number of counselling centres identical to those that the project started, provided that their standardisation is completed to ensure availability of these services for wider segments of population.

NP Provision of emergency financial support for employees of social service providers and selected SLPCSG entities for the 2nd pandemic wave

The NP has offered a solution to ensure financial support for social service providers' employees and selected SLPCSG entities, which were subjected to extremely high demands during the second wave of the COVID-19 pandemic as part of their daily work in direct contact with various target groups of clients. The irreplaceability of the performance of employees in social services and employees of SLPCSG entities during the second wave of the COVID-19 pandemic was undeniable and continues even after the pandemic. The provision of emergency rewards has enabled to maintain the employment levels in the above-mentioned entities. Regarding the achieved results, it can be concluded that LSAF offices have successfully managed the implementation of the NP in challenging times with very good results. The NP has contributed to the support of 36,912 employees. Support for maintaining jobs proved very important during the crisis and had positive effects not only on maintaining employment, but also on supporting employees' motivation. Apart from the COVID-19 pandemic, it is necessary to appreciate the performance of employees in social services and SLPCSG systematically and more regularly, not just by providing a one-time reward. However, it is recommended to continue with similar projects in the future.

NP Individualised counselling for disadvantaged jobseekers

Through "soft factors", the NP contributes to increasing the level of employability of disadvantaged jobseekers on the labour market. The provision of counselling services helps disadvantaged jobseekers, first of all, develop their skills for managing their own career, which are necessary for their integration into the labour market, and secondly, evaluate their potential with regard to the disadvantage and, if possible, look for a solution to remove identified barriers, which increases their competitiveness on the labour market. Through individualised consulting work with disadvantaged jobseekers, it is possible to achieve their placement on the labour market; this goal is attainable for the mentioned target group from a medium-term perspective. Based on the evaluation results, it can be concluded that the project solves defined needs of the target group in an effective way. The results of the Disadvantaged Jobseekers Effectiveness evaluation showed that at the end of the counselling process, the level of employability factors increased on average in 34.49% of the evaluated disadvantaged jobseekers. On the whole, it can be concluded that individualised counselling for disadvantaged jobseekers brings results and therefore it is recommended to continue such projects in the future.

NP Free debt advice

This NP represents a systemic solution for assistance for excessively indebted persons and households. Through the NP, a functional free debt advice (FDA) network has been created with personnel that is methodically managed and continuously professionally trained. Through the NP, a new product "personalised debt counselling" was implemented, which had not yet been provided in the Slovak Republic. The NP achieves very good results, the effects of which will be recognised not only by clients, but also by society and the state. It is necessary to continue the systemic solution of aid for excessively indebted persons and households. In the subsequent NP, which will be financed through the Slovakia Programme, it is important to focus on streamlining the provision of free debt counselling to ensure the sustainability of FDA in the future. Following the adoption of a new EU consumer credit directive, the member states will be required to make debt counselling services available within 24 months of the directive coming into effect.

NP Mitigating the impact of the COVID-19 pandemic on the educational process at the second level of primary schools, including improving access to education (PA8) and NP Mitigating the impact of the COVID-19 pandemic on the educational process at secondary schools, including improving access to education (PA1)

These NPs primarily focused on schools with the highest number of students who did not participate in distance education during the COVID-19 pandemic, or who did not have access to the Internet during distance learning. It is positive that the preparation of NPs was based on data obtained from a questionnaire survey in primary and secondary schools, which ensured a high relevance of projects' activities to real needs of main target groups. By the end of 2022, study classrooms were created to serve primary and secondary school students. The position of a school digital coordinator was introduced and legislatively adopted. For employees who took up the position of a school digital coordinator, salary funds have been secured until 2026. The schools involved in these NPs had an opportunity to organise summer schools and support students who did not have access to distance education, too. This tool was suitable for addressing the situation in 2021 and was also used by schools (particularly by elementary schools) for the purpose of student socialising. The overall effectiveness of these NPs was critically affected by delay in delivery of digital devices to schools, when teaching and professional staff as well as students without access to distance learning did not have access to necessary devices even at the end of 2022. Before the next period, the evaluators recommend i.) to define standards for the technological equipment of primary and secondary schools (digital technologies) and standards for digital literacy of teaching and professional staff, ii.) to create a system for collecting data on the current state of technological equipment in primary and secondary schools, which will enable continuous fulfilment of established standards, iii.) to initiate a comprehensive

assessment of the COVID-19 pandemic impacts on the education of primary and secondary school students, including the effects of NPs financed through the OP HR, iv.) to analyse reasons for the delay in public procurement for technological equipment for primary and secondary schools. Based on the findings, it is recommended to establish a system to enable the implementation of larger investment projects in accordance with the schedule and needs of target groups.

NP Strengthening the regional management in the field of vocational education and training to improve quality, attractiveness and higher orientation to the labour market in the Banská Bystrica region

The lack of professional education and training is a long-term problem not only for the Banská Bystrica region, but also for other Slovak regions. The NP reacts to the problems and negative impacts of the COVID-19 pandemic and brings a new management model of professional education and training in the Banská Bystrica region in response to the pandemic, including new organisational units and job positions. The applied solution offers a suitable approach to increase the level of vocational education and training with active involvement of relevant actors, especially employers. It focuses on study fields and programmes that have been identified as prospective from the view of employers' needs, or graduates' employment prospects. A regional platform for professional education and training has been built, which serves to strengthen cooperation and communication between regional actors. Teaching and professional employees of vocational schools have an opportunity to increase their skills and motivation through informal education, created in cooperation with employers. The key benefit for students of eight pilot secondary schools in the Banská Bystrica region is the update of the content and forms of education so that they respond to demands of employers and increase chances of graduates to find employment on the labour market, acknowledging the principles of inclusion. An important part of the update is the creation of digital content and forms using digital technologies for joint study programmes. The low interest of students in vocational education and training is addressed by an activity aimed at increasing the attractiveness of fields demanded by the labour market and improving recruitment of secondary school students. The schools involved in the project provided individual support to students from socially disadvantaged environment or from MRCs with the aim to contribute to their motivation to finish formal education, be successful on the labour market and maintain employment. Based on the evaluation results, the evaluators recommend i.) to consolidate outputs and results of the NP for the purpose of applying them to other secondary schools under the managing authority of the Banská Bystrica region, ii.) to ensure the continuation of project activities in eight selected schools and the involvement of other secondary schools after 2023 in cooperation with the Ministry of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic, iii.) to create conditions that enable recipients and persons involved in the project to pay maximum attention to the solution of key problems and to minimise the administrative burden associated with the implementation of the project financed by the ESF.

OP HR DOP 2022/8.1.1/RO-01 Development of skills to support the labour market

One of the adverse consequences of the crisis caused by the COVID-19 pandemic was the interruption of education and training of employees. Changes in the functioning of the private and public sectors required a reassessment and a subsequent update of employees' skills. The demand-oriented call OP HR DOP 2022/8.1.1/RO-01 Development of skills to support the labour market directly responds to needs of employers, which were formulated and communicated to the MLSAF SR by relevant organisations. Employers from the private and public sector had an opportunity to receive a contribution for the professional development of new employee skills, including digital skills. Eligible OP HR activities included: a selection and training of employees (sub-activity 1) and targeted acquisition of professional skills according to employers' or employees' needs (sub-activity 2). We consider the supported activities an effective solution to the needs of employers in the private sector. On the other hand, the lack of public sector interest indicates that the call does not offer sustainable solutions for public sector applicants. Available data show that 630 applications for non-repayable financial contribution were registered as of 31 December 2022. Out of these, 334 projects were

approved, or were in the implementation phase. At the end of 2022, the progress in implementation was not reflected in the funds' absorption, this is expected in the course of 2023. Minimal financial and physical progress in the implementation of projects as of 31 December 2022 will create pressure for the implementation of educational activities within a relatively short period (before November 2023). The framework created to support employers (de minimis scheme and the state aid measure scheme) has contributed to reducing the time required for the preparation of a demand-oriented call and the subsequent implementation of internal company education and professional training of employees. The evaluators recommend to involve representatives of the state administration and local government in the preparation of demand-oriented calls aimed at the public more intensively, so that the prepared support responds to their needs to a greater extent. Considering the differences in the needs of the public and private sectors, separate calls for these target groups should be considered.

[OP HR DOP 2021/8.1.1/RO-03 Step by step](#)

The focus of the demand-oriented call OP HR DOP 2021/8.1.1/RO-03 Step by step was to support organisations working with the target group - inactive persons that have sufficient professional capacity for their activation. The demand-oriented call offered non-public service providers an opportunity to implement a wide range of tools and approaches to bring inactive people closer to the labour market. The evaluated call, which is of a pilot nature, is an important step towards the identification of suitable solutions, which after assessment and validation could be systematically applied when working with the target group. This will require a systematic assessment of supported interventions and their benefits (net effects). The inquiry OP HR DOP 2021/8.1.1/RO-03 Step by step was announced on 7 December 2021. By the end of 2022, there were three rounds of closings for evaluating applications for non-repayable financial contribution. As of 31 December 2022, 81 applications for non-repayable financial contribution were registered. The volume of contracted (EU) resources exceeded the value of 22 million EUR as of the reference date. The absorption rate was at the level of 0.62 million EUR, which indicates limited progress in the financial implementation of projects. The physical progress of projects supported in the demand-oriented call is currently at a satisfactory level - the number of inactive persons involved in the projects has reached almost 4,500 persons. Of the total number of participants, 10 % are expected to engage in education/training/qualification, to be employed or self-employed, or to be offered employment or training. Currently, the MLSAF SR registers 231 participants under the age of 30 and 73 participants over the age of 30 meeting these conditions. In the future, the evaluators recommend setting up a system of long-term work with inactive persons (NEETs) in Slovakia and support for non-public service providers. The system should be based on the knowledge gained from the pilot demand-oriented call and the experience of relevant organisations in Slovakia and abroad. It is also recommended to continuously update the legislative and implementation framework for the systematic support of inactive persons (NEETs).

[OP HR DOP 2021/8.1.1/RO-02 Streamlining current and introducing new tools to increase the activity of people at risk of poverty and social exclusion 2](#)

The negative effects of the crisis have affected people at risk of poverty and/or social exclusion the most, or as a result of the crisis, the number of people at risk of poverty and social exclusion has increased. This fact was reflected in the demand-oriented call OP HR DOP 2021/8.1.1/RO-02 Streamlining current and introducing new tools to increase the activity of people at risk of poverty and social exclusion 2.

As part of the call, applicants from the non-governmental sector were supported almost exclusively, which is key to generating innovative solutions for the inclusion of persons at risk of poverty and/or social exclusion into society. The benefit of the call was the creation of space for testing new and improving existing tools/approaches. On the other hand, to ensure the effectiveness and sustainability of verified solutions supported by the ESF, it is necessary to create a framework for systematic

evaluation of acquired knowledge. Based on the assessment of applications for non-repayable financial contribution, a total of 19 projects were contracted as of 31 December 2022 in the amount of approximately 3 million EUR. For the vast majority of projects (16), the contract entered into force between June and August 2022, which means that they have more than 12 months to implement the activities. We consider the physical and financial progress in the implementation of the demand-oriented call and supported projects, achieved by the end of 2022, to be limited. In the future, the evaluators recommend allowing a sufficient time for the full implementation of innovative solutions in practice (18 months as the minimum) with a sufficient number of members of the target group.

OP HR DOP 2021/8.1.1/01 Support of home care service II

The pandemic and the anti-pandemic measures adopted often reduced the contact of persons dependent on another person with the outside world to a minimum. We consider support of the provision of home care services for the target group (e.g. citizens with disabilities, impaired health, the elderly) during the pandemic through the demand-oriented call OP HR DOP 2021/8.1.1/01 highly relevant. To provide services for the maximum number of clients during the pandemic, the conditions of the call and the implementation of projects were adapted, the allocation for the call was increased. At the same time, the scope of information required in the application for non-repayable financial contribution was reduced, and given the exceptional situation, caregivers were not required to meet the qualification requirements necessary to perform the work of a caregiver according to the Act on Social Services. As of 31 December 2022, a total of 341 projects to support the provision of home care services were being implemented. The volume of resources in supported projects reached almost 58.5 million EUR. By the end of 2022, 23.4% of the contracted resources (13.68 million EUR) had been spent. Due to the nature of eligible expenses (salary costs), the implementation of projects and the funds' absorption are smooth. Considering the identified needs of target groups, the ability to mobilise financial resources and support public and non-public providers of care services throughout Slovakia, we consider the chosen approach effective. The overall efficiency of the solution is partly reduced by the administrative complexity of project implementation (also given the internal capacity of providers). In the future, the evaluators recommend creating a stable and predictable system of support for the provision of home nursing care from ESF+ resources after 2023 and, at the same time, ensuring the continuity of services provided through funding from the Slovakia Programme. The services provided by registered public and non-public providers according to defined standards allow to minimise the administrative complexity of project preparation and, above all, project implementation. It is recommended to prepare a suitable form of simplified reporting, or the use of technological solutions for performance reporting (e.g. a joint application for performance monitoring of caregivers).

OP HR DOP Continuation of the provision of local civil order services (LCOSs) in municipalities with the presence of MRCs through the call OPHR-PO8-2021-1

The pilot NP Increasing the employment and employability of people living in the MRC environment by providing local civil order services is a very effective tool for supporting MRCs in various aspects - not only the employment and employability of citizens of this community, but also the improvement of the environment and safety in municipalities with a high representation of MRCs. The project has the capacity to offer a sustainable solution during a crisis but also in regular situations, as it supports active involvement of individuals from MRCs in ensuring normal activities in municipalities, especially maintaining order, school attendance, improving the environment and also helps improve the economic and social situation of groups at risk of exclusion. In this sense, the project brings several multiplier effects such as improved communication between different groups in the municipality, improves its internal coherence, which is especially important in a crisis situation. It can be concluded that the quality of life has improved overall in municipalities with LCOSs. The project has also supported the social and economic situation of the involved Roma families, improved school attendance and children's behaviour. Therefore, it is necessary to continue the project and support as it is currently set up. However, it is also necessary to consider its administration and introduce

a possibility of advance salary payments for LCOS positions. It is also necessary to consider the involvement of other municipalities with MRC representation and a potential to expand the project application to other regions, for example the Nitra region. Similarly, a possibility to manage the project as an NP rather than a DOP needs to be incorporated into the discussion about its future implementation.

2 Kontext hodnotenia

Predmetom hodnotenia boli vybrané NP a DOP realizované v rámci PO8 REACT-EU:

- NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti
- NP Agentúra integrovanej starostlivosti
- NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie
- NP Prvá pomoc II.
- NP Chyť sa svojej šance
- NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK
- NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny
- NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie
- NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ
- NP Bezplatné dlhové poradenstvo
- NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni základných škôl vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania
- NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na stredných školách vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania⁶
- NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v BBSK
- OP ĽZ DOP 2022/8.1.1/RO-01 Rozvoj zručností na podporu trhu práce
- OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom
- OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/RO-02 Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 2
- OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/01 Podpora opatrovateľskej služby II
- OP ĽZ DOP Pokračovanie poskytovania miestnych občianskych poriadkových služieb (MOPS) v obciach s prítomnosťou MRK prostredníctvom výzvy – OPLZ-PO8-2021-1

Účelom hodnotenia NP bolo:

- posúdiť relevantnosť NP a dopytovo-orientovaných výziev (projektov) vzhľadom na kľúčové potreby cieľových skupín;
- posúdiť pokrok dosiahnutý v implementácii projektov a identifikovať riziká spojené so splnením stanovených cieľov; posúdiť doterajšie výstupy a výsledky projektov, identifikovať hlavné prínosy pre cieľové skupiny;
- formulovať odporúčania.

Kontext oblasti hodnotenia

EK v reakcii na krízu spôsobenú pandemiou COVID-19 prostredníctvom iniciatívy REACT-EU posilnila rozpočet programového obdobia 2014 – 2020 v SR o dodatočnú finančnú alokáciu pre roky 2021 a 2022 vo výške 745,18 mil. EUR, z toho 383,29 mil. EUR v prospech OP ĽZ, a to na podporu trhu práce, zvyšovania zručností, vzdelávania, sociálnych a zdravotných služieb, boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, ako aj na zabezpečenie asistenčných a iných podporných činností pre osoby, ktoré najviac zasiahli dopady krízy spôsobenej šírením pandémie. REACT-EU bol zakomponovaný do OP ĽZ ako PO8.

V priebehu 10 mesiacov od vypuknutia pandémie COVID-19 do konca roka 2020 narástol celkový disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie o viac ako 68 tisíc osôb a miera evidovanej nezamestnanosti vzrástla z 5,05 % na 7,57 %. Najviac vzrástla nezamestnanosť v prípade mladých ľudí

⁶ NP je realizovaný v rámci PO1 OP ĽZ.

do 29 rokov (z približne 40 tisíc na takmer 56 tisíc osôb) a osôb bez maturity (z približne 100 tisíc na približne 128 tisíc osôb). Množstvo ekonomických subjektov (MSP, SZČO, tzv. slobodné povolania) muselo obmedziť svoju činnosť a prevádzku z dôvodu hygienicko-epidemiologických opatrení, ako aj zníženého dopytu po ich tovaroch a službách.

Sektor zdravotníctva a sociálna oblasť, napr. sociálne služby (najmä opatrovateľské), sú dlhodobo vystavené nedostatku pracovnej sily, čo možno pripísať najmä nízkemu finančnému ohodnoteniu zamestnancov. Pritom práve tieto oblasti boli v čase krízy kľúčové pre jej zvládnutie. Doterajší priebeh pandémie podčiarkol problém akútneho nedostatku odborného zdravotníckeho a opatrovateľského personálu.

Medzi najviac zasiahnuté skupiny občanov patrili znevýhodnené a zraniteľné skupiny obyvateľstva, vrátane MRK, ktoré boli aj pred krízou spôsobenou šírením ochorenia COVID-19 ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením. Situácia v období koronakrízy prehĺbila negatívne javy ako nezamestnanosť, finančné ťažkosti, exekúcie, vzťahové a rodinné problémy, chudobu rodín s deťmi, či život na okraji spoločnosti, ku ktorým sa pridali ďalšie, ako napr. potreba zabezpečenia prístupu k dištančnému vzdelávaniu, znížená frekvencia osobného kontaktu s terénnymi pracovníkmi, dodatočné finančné nároky spojené s ochranou zdravia jednotlivca (rúška, dezinfekcia, atď.), ako aj zvýšený výskyt prípadov domáceho násillia páchaného najmä na deťoch, ženách a na starších a chorých členoch rodín. Pandémia ochorenia COVID-19 bezprecedentným spôsobom zasiahla do výchovno-vzdelávacieho procesu, čoho následkom bola priamo ovplyvnená kvalita výuky v rámci dvoch školských rokov 2019/2020 a 2020/2021.

Dlhodobá pandemická situácia výrazne ovplyvnila životy jednotlivcov a rodín, zvyšuje sa napätie v rodinách, má negatívny dopad na kvalitu sociálnych vzťahov a celkovo na duševné zdravie ľudí. V nadväznosti na prehľbujúce sa konflikty v rodinách sa v čase pandémie výrazne zvýšil i podiel skrytého násillia v rodinách, ktoré postihuje najzraniteľnejšie skupiny ako sú deti, seniori, zdravotne znevýhodní, ale zvyšuje sa aj podiel násillia páchaného na ženách.

V súlade s Iniciatívou EK pre zaostávajúce regióny⁷ bolo na území BBSK potrebné osobitnými intervenciami podporiť rozvoj inkluzívnosti, kvality a atraktivity odborného vzdelávania, ako aj opatrenia v oblasti podpory zamestnanosti a zamestnateľnosti a opatrenia v oblasti agentúrnej podpory poskytovania sociálnych služieb v špecifickej lokalite kraja vymedzenej spoluprácou vybraných samospráv.

S ohľadom na vyššie uvedené sa RO OP LZ rozhodol poskytnúť podporu všetkým vyššie uvedeným skupinám v situácii počas koronakrízy, alebo bezprostredne po nej, a to prostredníctvom hodnotených NP a DOP, ktorých opis je uvedený v Prílohe 1.

Ciele hodnotených NP a DOP:

NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti

Hlavným cieľom NP je prispieť k riešeniu dlhodobo zanedbávanej dlhodobej a paliatívnej zdravotnej starostlivosti v rozdielnej kvalite a dostupnosti medzi regiónmi v rámci SR, a to najmä formou ambulantnej starostlivosti. V projekte ide hlavne o zvýšenie a následnú udržateľnosť kapacít v dlhodobo personálne poddimenzovanom zdravotníckom systéme a pilotné overenie systémového poskytovania dlhodobej a paliatívnej zdravotnej starostlivosti kvalifikovaným personálom v zdravotníckych zariadeniach ambulantného typu – v MOHO a agentúrach domácej ošetrovateľskej starostlivosti.

⁷ Do Iniciatívy EK „Catching Up Regions“ boli na Slovensku zapojené Prešovský samosprávny kraj a Banskobystrický samosprávny kraj.

NP Agentúra integrovanej starostlivosti

Pilotný NP Agentúra integrovanej starostlivosti, ktorý realizuje **Združenie obcí Mikroregiónu pri Slanej** s centrom v obci Štrkovec (partnerstvo 15 samospráv v regióne južného Gemera, okres Revúca, kraj Banská Bystrica) s podporou OP LZ, PO8 – REACT-EU, poskytuje integrované služby pomoci a podpory pre seniorov, a to v rámci hospodárskej činnosti zameranej na sociálnu pomoc, služby na úrovni komunit, sociálne a osobné služby. NP je zameraný na pilotné odskúšanie tejto podpory a jeho implementácie, čo vytvorí podmienky pre možnú replikáciu modelu podpory služieb starostlivosti pre seniorov v rámci nového programového obdobia 2021 – 2027.

NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie

Hlavným cieľom je podporiť prepojenie vysokoškolského vzdelávania v študijnom odbore sociálna práca a psychológia s odbornou praxou tak, aby boli študenti pripravení na prípadné zabezpečenie starostlivosti o klientov v oblasti sociálnych vecí a rodiny, ktorých najviac ohrozuje kríza spôsobená šírením pandémie COVID-19, a to aj s fókusom na lepšiu pripravenosť na trh práce a výkon povolania po ukončení štúdia.

NP umožní študentom získať hlbšiu sondy do problematiky sociálnej a rodinnej politiky a výkonu odborných činností v rezorte, a to formou odbornej praxe a tiež formou komplexnejšieho a vzájomne prepojeného obsahového celku spracovaného aj vo forme odbornej príručky. Účelom takéhoto vytvorenia odbornej príručky je priblížiť a prepojiť teoretické poznanie s praxou, a to v širšom diapazóne odborných činností v rezorte.

NP Prvá pomoc II.

Cieľom projektu je prijatie rámca podpory na zmiernenie dopadov vyhlásenej mimoriadnej situácie, resp. núdzového stavu v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 na zamestnanosť a trh práce prostredníctvom finančnej kompenzácie pre zamestnávateľov, resp. SZČO, ktorí udržia pracovné miesta aj napriek povinnosti prerušenia alebo obmedzenia svojej prevádzkovej činnosti na základe opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR, resp. tak museli urobiť z dôvodu ochrany zdravia svojich zamestnancov, poklesu tržieb alebo výpadku subdodávateľov. Opatrenia sú zamerané na poskytnutie príspevku na udržanie zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 podľa konkrétnych opatrení prijatých uznesením Vlády SR a v súlade so Schémou štátnej pomoci. Cieľom NP je aj podporiť finančnú kondíciu, likviditu a peňažný tok podnikov a zamestnancov, zabrániť poškodeniu podnikateľského prostredia v súvislosti s riešením situácie a prijímaním opatrení nevyhnutných pre zvládnutie šírenia vírusu COVID-19 so zachovaním stability.

NP Chyť sa svojej šance

Cieľom NP Chyť sa svojej šance je zmiernenie dopadov vyhlásenej mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu v súvislosti s pandemiou COVID-19 na zamestnanosť na území SR zvýšením zamestnanosti a znížením nezamestnanosti ZUoZ a mladých UoZ - NEET. Splnenie stanoveného cieľa sa zabezpečí poskytovaním finančných príspevkov na podporu vytvárania pracovných miest pre ZUoZ, na podporu mentorovaného zapracovania ZUoZ a mladých UoZ - NEETa na podporu SZČ ZUoZ a mladých UoZ - NEET.

NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK

Hlavným cieľom NP je overiť pilotné modelové riešenie zvýšenia prístupu mladých NEET k zamestnaniu a podpora ich zamestnateľnosti a zamestnanosti prostredníctvom centier práce s mládežou ako nástroja práce s mládežou a predchádzaniu ich upadnutiu do situácie bez zamestnania, vzdelávania a rekvalifikácie (NEET). Cieľom jednotlivých centier (JKM) je prostredníctvom aktívneho vyhľadávania

mladých ľudí v situácii NEET a poskytovaním komplexných služieb na jednom mieste – tzv. holistickým prístupom prispieť k integrácii týchto mladých ľudí na trh práce alebo k ich návratu do vzdelávania.

NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny

Cieľom NP je vytvorenie podmienok pre rozvoj psychologického a iného odborného poradenstva pre jednotlivca, páry a rodinu pri riešení problémov v medziľudských vzťahoch, vrátane vytvorenia kvantitatívnych a kvalitatívnych štandardov rodinného poradenského systému a ich pilotného overenia v praxi, t. j. navrhnutie a pilotná implementácia zmien komplexného a systémového charakteru v uvedenej oblasti. Vyšším cieľom NP je prispieť k systémovému riešeniu v oblasti prevencie duševných chorôb, posilneniu vzťahov v rodine a medzigeneračnej komunikácie utvorením podmienok pre poskytovanie odborného, najmä psychologického poradenstva pre jednotlivcov, páry a rodiny pri riešení problémov v rodine, manželstve a medziľudských vzťahoch (ďalej len „rodinné poradne“). Uvedený cieľ bude dosiahnutý prostredníctvom zmapovania existujúcich poradenských služieb, vytvorenia štandardov poradenského systému – rodinných poradní, vytvorenia 5 pilotných rodinných poradní a pilotného overenia štandardov. Realizátorom projektu je Inštitút pre výskum práce a rodiny v Bratislave.

NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie

Cieľom projektu bola podpora udržania pracovných miest a stabilizácia pracovnej sily ocenením zamestnancov nižšie špecifikovaných subjektov finančnou formou prostredníctvom mimoriadnej odmeny, konkrétne refundáciou mzdových nákladov zamestnávateľom spojených s poskytnutím mimoriadnych odmien zamestnancom poskytovateľov sociálnych služieb a subjektov SPODaSK. Zámerom bolo podporiť poskytnutie mimoriadnych odmien zamestnancom, ktorí v čase mimoriadnej situácie plnili nielen bežné pracovné úlohy, ale nad ich rámec zabezpečovali v priamom kontakte s rôznymi cieľovými skupinami klientov (seniori, osoby so zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, ľudia bez domova, ohrozené deti, rizikové rodiny a pod.) potreby klientov, a to často v extrémnych podmienkach. Je potrebné vyjadriť uznanie ich práce v čase pandémie a súčasne prispieť k zmierneniu ekonomických dopadov na rodiny týchto zamestnancov súvisiacich s dôsledkami vyhlásenej mimoriadnej situácie a príslúchajúcimi prijatými opatreniami.

NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ

Cieľom projektu je zmierniť dopady vyhlásenej mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu v súvislosti s pandemiou COVID-19 na zamestnanosť na území SR zvyšovaním zamestnateľnosti znevýhodnených UoZ. Zvýšenie šance uplatniť sa na trhu práce sa podporí rozvojom zručností potrebných pri hľadaní zamestnania, zhodnotením kompetencií, identifikovaním prekážok ovplyvňujúcich pozíciu a konkurencieschopnosť jednotlivých znevýhodnených UoZ na trhu práce a vytvorením individuálneho osobnostného profilu obsahujúceho aktivity a opatrenia potrebné pre integráciu na trh práce.

NP Bezplatné dlhové poradenstvo

Hlavným cieľom NP bolo prispieť k fungujúcemu úverovému prostrediu spájaním záujmov dlžníkov a veriteľov, zvyšovaním šancí dlžníkov na splatenie dlhov a šancí veriteľov na ich splatenie. Cieľom je postupnou zmenou myslenia a správania dlžníkov vytvoriť predpoklady na úplné splatenie ich dlhov, pripraviť ich na nové životné príležitosti a na uspokojenie spravodlivých nárokov veriteľov. Pomoc pre dlžníkov bude zabezpečená vysokou odbornosťou s ľudským rešpektom ku klientovi tak, aby bola poskytnutá nová šanca človeku bez ohľadu na jeho súčasné ťažkosti. Človek, ktorý sa ocitne v ťažkej finančnej kríze, potrebuje nielen ekonomicko-finančné poradenstvo, ale takisto aj súvisiace právne poradenstvo a často aj psychologické poradenstvo.

NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni základných škôl vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania (PO8) a NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na stredných školách vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania (PO1)

MŠVVaŠ SR reagovalo na identifikované potreby ZŠ a SŠ počas pandémie COVID-19 prostredníctvom dvoch NP (financované z PO8 a PO1). Primárnym cieľom bolo podporiť žiakov ohrozených školským neúspechom a žiakov s obmedzeným prístupom k dištančnému vzdelávaniu. Pomoc bola orientovaná na konkrétne školy, predovšetkým na tie s vysokým podielom žiakov zo SZP. Tento parameter v rámci vykonaných prieskumov vykazoval vysokú koreláciu s nízkou účasťou žiakov na dištančnom vzdelávaní počas pandémie.

NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji

NP prináša nový model riadenia odborného vzdelávania a prípravy v BBSK, vrátane nových organizačných útvarov a pracovných pozícií. Dôraz je kladený na vzdelávacie odbory a programy, ktoré boli identifikované ako perspektívne z pohľadu potrieb zamestnávateľov, resp. uplatnenia absolventov. Zámerom je vytvorenie moderného, dostupného a flexibilného systému odborného vzdelávania a prípravy (OVP), ktorý dokáže reagovať na potreby trhu práce. Pre pedagogických a odborných zamestnancov SOŠ boli vytvorené vzdelávacie moduly pre zvyšovanie odborných a praktických kompetencií a pre rozvoj digitálnych zručností, mäkkých zručností, motivačných aktivít a nástrojov inklúzie. Druhou cieľovou skupinou sú študenti SOŠ, ktorí majú možnosť vzdelávať sa na základe inovovaných školských vzdelávacích programov a materiálov, ktoré boli vytvorené v spolupráci so zamestnávateľmi. Na žiakov ZŠ a ich rodičov boli orientované aktivity na zvýšenie atraktivity odborov žiadaných trhom práce.

OP LŽ DOP 2022/8.1.1/RO-01 Rozvoj zručností na podporu trhu práce

Cieľom dopytovej výzvy je podpora obnovy trhu práce po pandémii a príprava súkromného a verejného sektora na zelenú a digitálnu transformáciu prostredníctvom zvýšenia zručností zamestnancov. Dopytová výzva bola vyhlásená v reakcii na dôsledky pandémie COVID-19 s cieľom podporiť zamestnancov pri získavaní nových zručností vyžadovaných na meniacom sa trhu práce, vrátane zručností potrebných na prechod na digitálnu ekonomiku. Nové zručnosti sú nástrojom na posilnenie odolnosti pracovnej sily a zamestnávateľov na zvládanie krízových situácií.

OP LŽ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom

Hlavným cieľom výzvy OP LŽ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom je priblížiť neaktívne osoby k trhu práce posilnením individualizovaného odborného poradenstva priamo v teréne. Cieľovou skupinou sú NEET, t. j. v čase vstupu do projektu neaktívne osoby v zmysle § 54 ods. 4 písm. b) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti - fyzická osoba, ktorá nie je uchádzačom o zamestnanie, nie je zamestnancom, nevykonáva alebo neprevádzkuje samostatnú zárobkovú činnosť a sústavne sa nepripravuje na povolanie. Naopak, do cieľovej skupiny neboli zaradené osoby so vzdelaním vyšším ako stredné odborné vzdelanie.

OP LŽ DOP 2021/8.1.1/RO-02 Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 2

Cieľom výzvy bolo overiť nové nástroje na podporu aktívneho začlenenia osôb ohrozených chudobou a/alebo sociálnym vylúčením do spoločnosti. Povinným komponentom inovatívnych prístupov a riešení bola aktívna práca s ľuďmi ohrozenými chudobou a/alebo sociálnym vylúčením.

OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/01 Podpora opatrovateľskej služby II

Hlavným cieľom výzvy bolo zvýšenie dostupnosti domácej opatrovateľskej služby za účelom predchádzania umiestňovaniu fyzických osôb, odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby pri sebaobsluže, do pobytových zariadení sociálnych služieb. Pobytové zariadenia, resp. klienti umiestnení v týchto zariadeniach, predstavovali z hľadiska dôsledkov šírenia ochorenia COVID-19 jednu z najrizikovejších a najzraniteľnejších skupín počas pandémie COVID-19.

Dopytová výzva bola zameraná na zabezpečenie poskytovania domácej opatrovateľskej služby zo strany verejných a neverejných poskytovateľov. Na základe schválenia žiadosti o NFP môžu prijímatelia získať podporu na úhradu mzdových nákladov súvisiacich s poskytovaním opatrovateľskej služby vo všetkých krajoch Slovenska. Poskytovanie opatrovateľskej služby v priebehu pandémie umožnilo zabezpečiť dostupnosť základných služieb osobnej starostlivosti a pomoci na zabezpečenie základných životných podmienok pre odkázaných občanov.

OP ĽZ DOP Pokračovanie poskytovania miestnych občianskych poriadkových služieb (MOPS) v obciach s prítomnosťou MRK prostredníctvom výzvy – OPLZ-PO8-2021-1

Zámerom poskytovania MOPS v obciach je posilnenie miestneho aktivizmu, podpora komunitného rozvoja, zníženie páchania protispoločenských konaní, udržiavanie verejného poriadku a štandardnej kvality životného prostredia v lokalitách, v ktorých žijú obyvatelia MRK, prostredníctvom činností príslušníkov MOPS najmä v rámci ochrany:

- verejného poriadku,
- súkromného a verejného majetku,
- detí a mládeže pred negatívnymi javmi,
- životného prostredia,
- plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky.

3 Metodika hodnotenia

Hodnotenie vybraných NP je realizované na základe objednávky č. 4500058203 v období máj – august 2023. Je súčasťou Rámcovej dohody o poskytovaní služieb číslo 2525/2019-M_OO uzatvorenej medzi MPSVR SR a skupinou dodávateľov Octigon, a. s., Projektové služby, s. r. o. a RADELA s. r. o. Použitá metodika vychádza z metodiky hodnotení schválenej v rámci Úvodnej správy k realizácii Externého hodnotenia OP ĽZ pre programové obdobie 2014 – 2020.

Hlavným zámerom hodnotenia bolo kvalitatívne posúdenie implementácie NP a dopytových výziev v rámci PO8, ich relevantnosti vzhľadom na kľúčové potreby cieľových skupín, dosiahnutých výsledkov a identifikácia faktorov ovplyvňujúcich realizáciu sledovaných NP.

Realizácia hodnotenia prebiehala v 4 fázach v zmysle prezentovanej metodiky hodnotenia na úvodnom stretnutí z 3. 5. 2023. Počas prípravného stretnutia hodnotitelia skonzultovali a dopracovali HO s RO OP ĽZ. Tieto sa následne stali základom pre prípravu monitorovacieho a hodnotiaceho rámca, ktorý pomohol štruktúrovať hodnotenie sledovaných NP, pritom stanovil kritériá úspechu intervencie (posudzovacie kritériá), ukazovatele hodnotenia, zdroje informácií a tiež zvolený prístup k analýze, a to samostatne pre každú HO. Hodnotiaci rámec je uvedený v Prílohe 1.

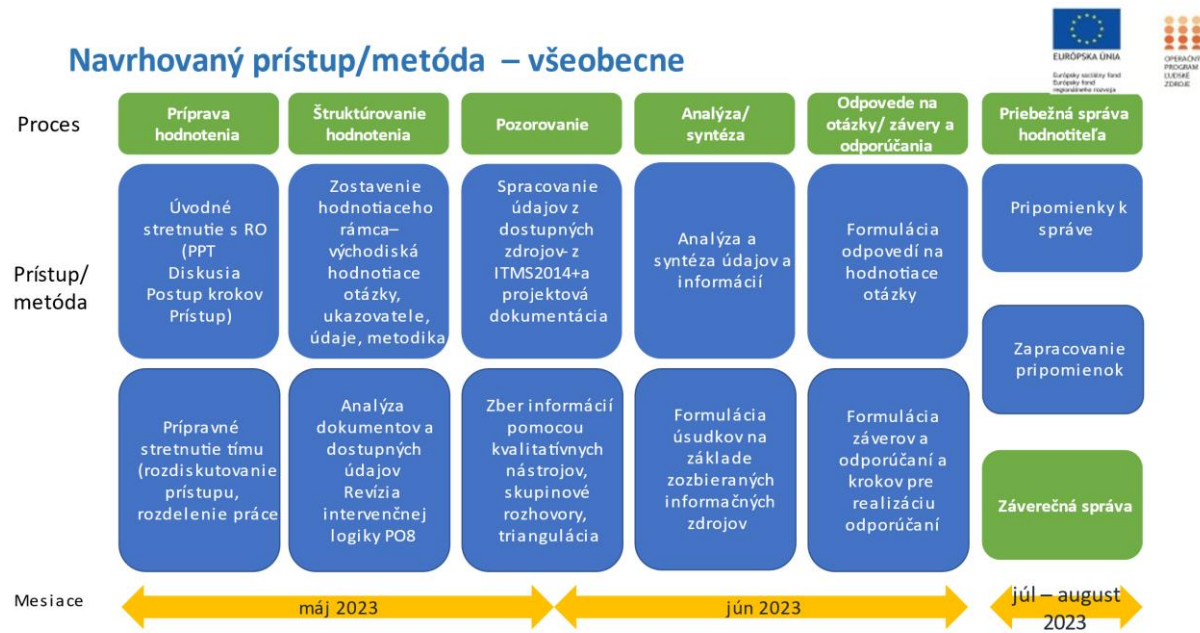
Prvá fáza hodnotenia pozostávala z prípravy a štruktúrovania hodnotenia. Hodnotitelia v rámci nej realizovali analýzu dokumentov a dostupných údajov/databáz, pričom bolo zorganizované úvodné stretnutie. Druhá fáza hodnotenia „pozorovanie“ bola realizovaná pomocou kvalitatívneho prístupu a prípravy riadených rozhovorov. Kvalitatívny prístup sa zamerl na zber kvalitatívnych informácií prostredníctvom *desk research*, riadených rozhovorov so zástupcami MPSVR SR, ÚPSVaR, IA MPSVaR, MZ SR, MŠVVaŠ SR, Združenia obcí Mikroregión pri Slanej, ROZVOJOVEJ AGENTÚRY Banskobystrického samosprávneho kraja, n. o., Inštitútu pre výskum práce a rodiny, MV SR, VÚC Banská Bystrica.

V tretej fáze bola zrealizovaná analýza a syntéza údajov a informácií, ako aj formulácia úsudkov na základe zozbieraných informačných zdrojov. Základnými vstupmi do analýzy bola existujúca dokumentácia, údaje z monitorovacích správ a výsledky z realizovaných riadených rozhovorov. Menný zoznam, ako aj termíny rozhovorov, sú uvedené v Prílohe 3.

V štvrtej fáze hodnotenia boli pripravené odpovede na HO a formulované závery a odporúčania.

Metodický postup použitý pre zodpovedanie vyššie uvedených HO je znázornený na obrázku 1 nižšie.

Obrázok 1: Metodický postup pre hodnotenie

Zdroj: Vytvorené hodnotiteľom

4 Zistenia

4.1 NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti

4.1.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

NP reflektuje na dlhodobu neriešenú otázku zabezpečenia dlhodobej a paliatívnej zdravotnej starostlivosti v rámci Slovenskej republiky najmä formou ambulantnej starostlivosti. Ministerstvo zdravotníctva SR dlhodobo eviduje poddimenzovanie v regionálnej dostupnosti, rozdielnu kvalitu týchto služieb, nedostatok príslušného personálu. NP bol súčasťou balíka systémových opatrení, ktorých prioritou bol Plán obnovy a odolnosti SR, z ktorého sa mali materiálne podporiť kapacity dlhodobej a paliatívnej starostlivosti. Napriek tomu, že výzva z Plánu obnovy a odolnosti SR na MOHO bola zverejnená ako vôbec prvá výzva v SR a bola uzavretá v novembri 2022, do súčasného dňa nie sú potenciálni prijímatelia oboznámení s vyhodnotením tejto výzvy. Podobne je to s výzvou pre ADOS.

V období koronakrízy sa zložitá situácia v dostupnosti a personálnom zabezpečení v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou s poskytovaním alebo zabezpečovaním ošetrovateľskej starostlivosti a zdravotníckych zariadeniach v oblasti dlhodobej zdravotnej a paliatívnej starostlivosti ešte prehĺbila a tieto zariadenia trpeli nedostatkom zdravotníckeho personálu, ktorý bolo potrebné doplniť a zároveň stabilizovať existujúce pracovné miesta.

NP podporil stabilizáciu a tvorbu nových pracovných miest v zdravotníckom systéme nevyhnutných na poskytovanie vyššie uvedenej zdravotnej starostlivosti kvalifikovaným personálom v mobilných zdravotníckych zariadeniach ambulantného typu MOHO a ADOS. NP tiež zabezpečil systémový zber a vyhodnocovanie informácií, ktoré budú základom pre zadefinovanie MU na národnej úrovni, a umožnil prípravu jednotlivých metodík a návrhov na zmeny predpisov.

Opatrenia umožnili poskytovať zdravotnú starostlivosť na príslušnej odbornej úrovni a zlepšiť kvalitu života dlhodobo, nevyliciteľne chorých⁸ a umierajúcich v domácom prostredí. Cieľom bolo umožniť umierajúcim prežiť posledné dni doma, v prirodzenom prostredí v prítomnosti blízkych bez potreby prevozu do nemocničných zariadení. Zvolená stratégia NP smerovala k vyššie uvedenému výsledku.

MOHO a ADOS zapojené do projektu zabezpečujú zvýšenú kvalitu starostlivosti nielen o pacienta, ale aj o jeho blízkych. V dôsledku tejto možnosti poskytovania starostlivosti v domácom prostredí môžu rodinní príslušníci s nevyliciteľnou chorobou zotrvať v domácom prostredí so svojimi blízkymi. Rovnako aj PSS, ktorí zabezpečujú prirodzené prostredie klientom s dlhodobým alebo nevyliciteľným ochorením, majú možnosť zabezpečenia kvalitnej zdravotnej a psychosociálnej starostlivosti.

4.1.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Vyzvanie bolo Poskytovateľom (MPSVR SR) vyhlásené 30. 3. 2022, 1.7. 2022 bola podpísaná zmluva o NFP s Prijímateľom. Prijímateľ (MZ SR) vyhlásil Výzvu na zapojenie sa do projektu pre oprávnených užívateľov 22. 8. 2022. V prvom kole sa do výzvy prihlásilo 30 subjektov, z toho 16 bolo zazmluvnených v mesiaci december 2022. Aktuálne je do projektu zapojených 48 subjektov ADOS, 9 MOHO a 8 kombinovaných ADOS + MOHO.

V rámci aktivít pracujú odborné tímy prijímateľa (MZ SR) na vypracovaní Metodiky zberu dát z MOHO v súlade s indikátormi kvality, ktoré boli definované aj v Optimalizácii siete nemocníc, aby bolo možné definovať indikátory kvality v oblasti paliatívy v ústavnej zdravotnej starostlivosti a v ambulantnej starostlivosti. Ďalším dokumentom je Metodika prepojenia sociálnej a zdravotnej starostlivosti –

⁸ Osoby v dlhodobej a paliatívnej starostlivosti definované podľa účinnej novely zákona o zdravotnej starostlivosti (č.576/2004 Z. z.)

mapovanie možnosti prepojenia, kde budú stanovené možnosti, ako prepojenie zlepšiť. Bol vypracovaný a publikovaný článok o Stave paliatívnej starostlivosti na Slovensku, SOLEN Medical education, www.solen.sk. V rámci podaktivity č. 3 – Zber a analýza dát dlhodobej zdravotnej a paliatívnej starostlivosti prebieha príprava a precizovanie aktuálnych verzií dotazníkov (3 typy dotazníkov: Green, Orange, Red), zber údajov a návrhy riešení v súlade s praxou.

Stabilizácia pracovných miest v zdravotníckom systéme pracovných miest nevyhnutných na poskytovanie dlhodobej zdravotnej starostlivosti kvalifikovaným personálom v mobilných zdravotníckych zariadeniach ambulantného typu – hospicioch a agentúrach domácej ošetrovateľskej starostlivosti znamenala aj rozšírenie dostupnosti poskytovania starostlivosti klientom v regiónoch, a tým aj jednoznačný spoločenský prínos projektu.

V pripravovanom balíku systémových opatrení MZ SR bolo aj prijatie vykonávacích predpisov súvisiacich s v júni 2022 prijatou novelou zákona 576/2004 Z. z. o dlhodobej a paliatívnej starostlivosti v zmysle cenových opatrení, výnosu o materiálno-technickom a personálnom zabezpečení MOHO a nariadenia vlády o verejnej minimálnej sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Napriek tomu, že vymenované vykonávacie predpisy boli v pracovnej verzii súčasťou pripravovanej novely, mali riadne zaznamenaný a parlamentom prijatý finančný dopad v rozpočte SR na rok 2022 a indikatívne na roky 2023 – 2026 a mali byť platné od 1. 7. 2022, MZ SR ich publikovalo až od 1. 3. 2023, resp. 1. 4. 2023. Tieto vykonávacie predpisy mali zjednodušiť vznik nových MOHO a ostatných kapacít najmä paliatívnej starostlivosti a ich polročné omeškanie malo vplyv na čerpanie zdrojov z NP.

Podľa MU NP podporil k 31. 12. 2023 – 63 účastníkov (z toho 59 boli ženy), ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov, to je 8,2 % z celkového plánovaného počtu 760 účastníkov. Z plánovaného počtu 500 účastníkov nebol podporený ani jeden, ktorý by si udržal pracovné miesto šesť mesiacov po ukončení pomoci. Priemerná mzda mužov bola 825,58 EUR, u žien to bolo 882,5 EUR.

Finančná alokácia na projekt bola schválená vo výške 40 131 193,30 EUR, do 31. 12. 2022 preplatená čiastka je vo výške 95 194,55 EUR. Vzhľadom na krátkosť času na implementáciu projektu (17 mesiacov), ako aj iné faktory, napr. nadmerná administratívna záťaž, nebude možné vyčerpať celkové oprávnené výdavky v plnej výške. Prijímateľ na základe odhadu požiadal o vykonanie Zmeny Zmluvy o NFP.

Dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov k 31. 12. 2022

Tabuľka 1: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť	
			Počet	%
CV31	Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov	760	63 (z toho počet žien 59)	8,2895
CVR1	Počet účastníkov, ktorí si udržali pracovné miesta šesť mesiacov po ukončení pomoci	500	0	0
P0509	Vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení	1	0	0

Zdroj: Monitorovacia správa

Finančná realizácia k 31. 12. 2022 bola nasledovná:

- zazmluvnená suma: 40 131 193,30 EUR
- viazané prostriedky: 95 194,55 EUR
- voľné prostriedky: 40 035 998,75 EUR
- preplatené prostriedky: 95 194,55 EUR

4.1.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Pretrvávajúci nedostatok zdravotníckeho personálu, nízky počet lekárov so špecializáciou v paliatívnej medicíne, nedostatok zdravotných sestier, personálne problémy, ktoré sa po pandémii násobne zvýraznili, fluktuácia zdravotníckych pracovníkov medzi ambulantným sektorom a ústavnu zdravotnou starostlivosťou z dôvodu legislatívnych zmien mzdového hodnotenia.

Schéma štátnej pomoci, a jej definované podmienky, neumožňovali vytváranie primeraného zisku, čo spôsobilo, že časť oprávnených užívateľov sa nezapojila do projektu.

Ďalším problémom boli legislatívne zmeny. V pripravovanom balíku systémových opatrení MZ SR bolo aj prijatie vykonávacích predpisov súvisiacich s v júni 2022 prijatou novelou zákona 576/2004 Z. z. o dlhodobej a paliatívnej starostlivosti v zmysle cenových opatrení, výnosu o materiálo-technickom a personálnom zabezpečení MOHO a nariadenia vlády o verejnej minimálnej sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Napriek tomu, že vymenované vykonávacie predpisy boli v pracovnej verzii súčasťou pripravovanej novely, mali riadne zaznamenaný a parlamentom prijatý finančný dopad v rozpočte SR na rok 2022 a indikatívne na roky 2023 – 2026 a mali byť platné od 1. 7. 2022, MZ SR ich publikovalo až od 1. 3. 2023, resp. 1. 4. 2023. Tieto vykonávacie predpisy mali zjednodušiť vznik nových MOHO a ostatných kapacít najmä paliatívnej starostlivosti a ich polročné omeškanie malo vplyv na čerpanie zdrojov z NP.

4.1.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Nastavený systém umožňuje čiastočne reagovať na krízové situácie ako bola koronakríza, keď do určitej miery saturuje potrebu doplniť a stabilizovať zdravotnícky personál, ktorý však na Slovensku chýbal aj pred krízou a rovnako v súčasnej dobe. Ak má projekt reagovať lepšie na krízové situácie, musí byť viac podporený flexibilnou legislatívou, ktorá zjednoduší procesy, umožní lepšie mzdové ohodnotenie personálu a napr. umožní vytváranie primeraného zisku pre predmetné zariadenia.

4.2 NP Agentúra integrovanej starostlivosti

4.2.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

NP reaguje na definované potreby cieľových skupín, ktorými sú seniori z obcí Mikroregiónu pri Slanej, ich rodiny, samotné obce a zariadenia sociálnych služieb. V čase krízy boli seniori pomerne izolovaní a keďže obecné úrady fungovali v obmedzenom režime, sociálne potreby tejto cieľovej skupiny boli zanedbávané. Projekt pomohol vyriešiť situáciu starostlivosti o 55 seniorov, poskytovanie sociálneho poradenstva im samotným, ako aj ich rodinám, a tiež pomohol samotným obciam pri výkone ich originálnych kompetencií v oblasti poskytovania a zabezpečovania sociálnych služieb občanom. Zariadenia sociálnych služieb v spádovom území mikroregiónu zase zaznamenali pokles klientov z dotknutých obcí.

Podľa výsledkov riadeného rozhovoru s pracovníkmi Agentúry a tiež podľa výsledkov prezentovaných v monitorovacej správe je možné konštatovať, že projekt napĺňa definované potreby cieľových skupín v pilotnom mikroregióne. Domáca opatrovateľská služba aj pre seniorov bola doteraz iba v dvoch

obciach z 15 obcí mikroregiónu, teraz existuje integrovaná starostlivosť v celom mikroregióne. Doteraz úplne chýbalo sociálne poradenstvo, v súčasnosti sa poskytuje takáto služba seniorom alebo aj ich blízkym osobám. Toto zahŕňa o. i. aj administratívnu pomoc seniorom alebo ich rodine pri vybavovaní umiestnenia v zariadeniach sociálnych služieb, ktorá bola doteraz nedostatočná. Seniori boli počas koronakrízy pomerne sociálne izolovaní, zostávali väčšinou doma a báli sa vyjsť na ulicu. V súčasnosti už môžu ísť bez ohrozenia von a aj aktivitami Agentúry sú vtáňovaní do komunitného života. Významným problémom bola aj zanedbaná lekárska starostlivosť, ktorú teraz naprávajú pracovníci Agentúry napríklad pomocou nájdenia lekára alebo sprevádzaním seniorov do zdravotníckych zariadení. Agentúra pomáha aj rodinám seniorov tým, že poskytuje finančne dostupnú službu a „zaskakuje“ za rodinných príslušníkov, keď si potrebujú vybaviť vlastné záležitosti. Obci pomáha Agentúra plniť originálne kompetencie, efektívnou a účinnou koordináciu domácej opatrovateľskej služby, ktorú hlavne malé obce veľmi ťažko pokrývajú zo svojich rozpočtov. Zároveň pomáha aj pri umiestňovaní klientov do zariadení sociálnych služieb, ak títo prejavujú záujem. Pridanou hodnotou projektu je podpora rozvoja zamestnanosti v malých obciach, posilnenie spolupráce medzi nimi a budovanie manažérskych koordinačných kapacít v rámci zabezpečovania sociálnych služieb. Realizácia projektu je veľmi dobrým príkladom pre ostatné územia v BBSK a aj celého Slovenska.

4.2.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Hlavnými podaktivitami pilotného NP Agentúra integrovanej starostlivosti bolo zabezpečenie činnosti tejto Agentúry, vrátane koordinačných, informačných a metodických aktivít a poskytovanie a zabezpečovanie podporných služieb obyvateľom mikroregiónu, vrátane domácej opatrovateľskej služby a zvýšenie ich dostupnosti. Pred začatím projektu sa očakávalo, že NP overí inovatívny model spolupráce menších samospráv vzdialených od veľkých mestských centier (kraj Banská Bystrica) pri koordinácii služieb starostlivosti o seniorov formou agentúrnej činnosti a cieľom poskytnúť dostupnejšie a kvalitnejšie sociálne a zdravotné služby pre občanov, najmä seniorov a ich rodinných príslušníkov, rešpektujúce ich individuálne potreby. Tiež sa očakávalo, že sa podporí 30 prijímateľov domácej opatrovateľskej služby, a teda aj 30 rodinných príslušníkov prijímateľov domácej opatrovateľskej služby, prijímatelia základného sociálneho poradenstva, a zároveň sa poskytne sociálne poradenstvo 370 seniorom, alebo aj im príbuzným. Plánovaný rozpočet projektu bol 1 194 979,43 EUR, z toho schválená výška NFP bola 1 168 286,29 EUR. Aktuálne Agentúra vyčerpala paušálne 586 000 EUR z alokovanej čiastky 1 194 979 EUR. Účastníci považujú toto čerpanie za primerané, ale pravdepodobne sa nepodarí celú čiastku vyčerpať, nakoľko NP mal veľkú personálnu maticu, ktorá nezodpovedala celkom realite. NP postupne prijímal personál, tak ako sa hlásili záujemci, ale dlho trvalo podpísanie zmlúv.

Projekt sa spočiatku pomalšie rozbiehal, služba si v mikroregióne musela najskôr získať dôveru, ktorá sa postupne prehĺbila, keď prví klienti začali zdieľať skúsenosti. Nábor klientov sa realizoval teda na základe šírenia dobrého mena Agentúry a postupne presiahol plánovanú cieľovú hodnotu podporených klientov. V súčasnosti je poskytovaná domáca opatrovateľská služba až 55 seniorom. V oblasti poskytovania sociálneho poradenstva seniorom a ich príbuzným je tiež možné konštatovať, že projekt si plní svoju úlohu a dosahuje výsledky. V súčasnosti bolo poskytnuté sociálne poradenstvo 182 osobám z mikroregiónu a je predpoklad, že sa plánovaný výsledok v tejto oblasti dosiahne (monitorovacia správa k 31. 12. 2022 uvádza 130 klientov, ktorým bolo poskytnuté sociálne poradenstvo, za 4 mesiace roku 2023 boli rady poskytnuté ďalším 53 klientom, správa tiež uvádza 29 podporených zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby k tomu istému dátumu oproti plánovaným 26).

Je nutné skonštatovať, že okrem plánovaných výsledkov sa prejavil aj multiplikačný efekt projektu, a to zlepšenie situácie v poskytovaní sociálnych služieb a prístupu k nim, hlavne v malých obciach mikroregiónu, posilnenie spolupráce obcí a vykonávanie ich originálnej kompetencie, zlepšenie

situácie v zamestnanosti/nezamestnanosti, keď prácu znova našli opatrovatelky doma a nemuseli dochádzať za ňou do zahraničia. Okrem toho mikroregión posilnil svoje koordinačné a inštitucionálne kapacity v schopnosti organizovať a koordinovať sociálne služby pre svojich občanov. NP je v súčasnosti rozpoznávaný aj v širšom území, čo sa prejavuje aj v požiadavkách občanov mimo územia mikroregiónu, ktoré však nemožno uspokojiť z pohľadu oprávnenia ich účasti na projekte. Aj ostatné mikroregióny v kraji Banská Bystrica už teraz prejavujú záujem o zriaďovanie podobných agentúr a v tomto smere už existuje spolupráca s úradom BBSK.

Dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov k 31. 12. 2022

Tabuľka 2: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Agentúra integrovanej starostlivosti

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť	
			Počet	%
P0274	Počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia	430	130 (z toho počet žien 102)	30,2326
P0509	Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení	1	0	0
P0966	Počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby	26	29 (23 ženy)	111,5385

Zdroj: Monitorovacia správa

Tabuľka 3: Iné údaje o cieľovej skupine – NP Agentúra integrovanej starostlivosti

	Spolu	Z toho ženy
Celkový počet	160	125
Osoby so zdravotným postihnutím	25	20
Plnoleté fyzické osoby, ktorým sa poskytuje základné a špecializované poradenstvo	90	67
Plnoleté fyzické osoby, ktorým sa poskytujú sociálne a asistenčné služby	40	35
Subjekty vykonávajúce činnosti vo verejnom záujme a/alebo sociálne služby všeobecného záujmu	12	12
Zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore	29	23

Zdroj: Monitorovacia správa

Finančná realizácia k 31. 12. 2022 bola nasledovná:

- zazmluvnená suma: 1 194 979,43 EUR
- viazané prostriedky: 192 370,16 EUR
- voľné prostriedky: 1 002 609,27 EUR
- preplatené prostriedky: 104 641,81 EUR

4.2.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Účastníci projektu nevidia žiadne riziká v nastavení súčasného projektu, ani pri jeho realizácii. Projekt bol veľmi dobre pripravený. Rozbiehal sa síce pomaly, ale v súčasnosti už veľmi dobre funguje. Jedinou slabinou je, že projekt neumožňuje uhrádzať kapitálové výdavky. Pri sociálnych službách organizovaných na širšom území mikroregiónu je potrebné mať motorové vozidlo, napríklad na odvoz seniora k lekárovi, pri zabezpečovaní liekov a pod. Vážnym rizikom je však prípadná prestávka vo fungovaní Agentúry kvôli prechodu z jedného do druhého programového obdobia. Tu existuje nebezpečenie zo strany opatrovateľského personálu, ktorý môže opäť odísť do zahraničia, ak príde o prácu v mikroregióne. Aj fungovanie samotnej Agentúry je prechodným obdobím ohrozené. Času na prípravu a realizáciu nového obdobia je málo. Na konci mája stále nie je pripravená výzva, na ktorú by mali prípadní záujemcovia reagovať. Ak má byť kontinuita zabezpečená, musia byť výzvy zverejnené

Ďalším rizikom je zmena niektorých pravidiel projektu v budúcom programovom období, napríklad oddelenie domácej opatrovateľskej služby od sociálneho poradenstva. Súvisiace odborné činnosti sú totiž organicky previazané. Rovnako v rámci reformy financovania sociálnych služieb realizácia zámeru podporovať aj domácu opatrovateľskú službu nepriamo poskytovaním peňažného príspevku na starostlivosť aj prijímateľovi tejto sociálnej služby cez úrad PSVaR ohrozí integrálnosť projektu. Úrady PSVaR nemusia mať najlepšie informácie o sociálnej situácii fyzickej osoby, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby pri sebaobsluže, tu je pozícia samosprávy nenahraditeľná.

4.2.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Pilotný NP Agentúra integrovaných sociálnych služieb je výborným nástrojom integrovaného a koordinovaného poskytovania sociálnych služieb pre širšie územie ako je jedna obec. Pomáha plniť samosprávam originálne kompetencie efektívne, účinne a flexibilne a lepšie reaguje na potreby cieľovej skupiny – seniorov a ich rodinných príslušníkov, ako keď sa rovnaké služby poskytujú jednotlivo na obciach samotných. Pozitíva pilotného projektu sa prejavujú v kríze, ale aj mimo nej. Celkovo ide o veľmi dobré riešenie celej škály problémov spojených s dostupnosťou sociálnych služieb. Z tohto pohľadu je vítané zabezpečiť plynulé pokračovanie projektu v pôvodnom nastavení aj v prechodnom období medzi dvoma operačnými programami. Ak by sa činnosť Agentúry prerušila, spôsobilo by to nielen prerušenie poskytovania sociálnych služieb, ale aj stratu personálu a sociálneho kapitálu, ktorý sa na území vďaka NP už vytvoril.

4.3 NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie

4.3.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Pandémia COVID-19 spôsobila zvýšenie dopytu po sociálnych a psychologických službách. Služby tohto typu sa stali jednou z hlavných priorít v boji s pandémiou. Okrem toho z dôvodu výpadku zamestnancov kvôli práceneschopnosti a karanténe a s tým súvisiace ohrozenie výkonu starostlivosti o klientov bolo a je nevyhnutné inštitucionálne a praktické posilňovanie výkonu odborných činností aj v radoch študentov v odboroch sociálnej práce a psychológie, ktorí sa počas svojho vysokoškolského štúdia pripravujú na výkon svojho povolania.

Hlavné potreby cieľovej skupiny NP, ktoré vyplynuli z pandémie COVID-19, je možné definovať nasledovne:

- potreba vytvoriť praxové pracoviská v rezorte,
- potreba zjednotiť obsahové nastavenia a pravidlá výkonu odbornej praxe za účelom kvalitnejšej prípravy študentov sociálnej práce a psychológie na požiadavky praxe.

NP správne zareagoval na definované potreby prostredníctvom vybraných aktivít. Riešením definovaných potrieb prostredníctvom realizácie aktivít NP sa aktívne prepojil študijný odbor sociálna práca a psychológia s praxou a trhom práce, zaviedli sa systémové pravidlá výkonu odbornej praxe študentom oboch uvedených odborov. NP rieši uvedené potreby inovatívnym prístupom k podmienkam výkonu odborných praxí a zefektívňuje podmienky výkonu odbornej praxe za účelom poskytovania pomoci osobám ohrozeným sociálnym vylúčením.

Z dosiahnutých výsledkov je možné očakávať, že riešením definovaných potrieb cieľovej skupiny sa pomôže z dlhodobého hľadiska zlepšiť situáciu na trhu práce v oblasti sociálnych služieb. Okrem toho NP vytvorí dopad v podobe aktívneho prepojenia študijného odboru sociálna práca a študijného odboru psychológia s praxou a trhom práce a celospoločenský dopad v podobe zjednotenia štandardov pre výkon odbornej praxe študentov sociálnej práce a psychológie.

Podľa výsledkov riadeného rozhovoru s pracovníkmi ÚPSVaR a tiež podľa výsledkov prezentovaných v monitorovacej správe je možné konštatovať, že projekt rieši definované potreby cieľových skupín efektívnym a udržateľným spôsobom.

V rámci podaktivity 1 boli vypracované dve odborné príručky, ktoré predstavujú dôležitý prínos pre mentorov na praxových pracoviskách. Príručky prispievajú k metodologickej základni pre systém aplikačnej praxe v rezorte, ktorý bol doposiaľ nekoordinovaný, individuálny a bez štandardizovaného obsahového zamerania. Z hodnotenia spätnej väzby vyplynulo, že príručky sú veľmi oceňované, pomohli praxovým centrárom aj študentom a sú veľkým prínosom pre vzdelávacie procesy v oblasti realizácie odbornej praxe študentov. Týmto sa celý systém uzatvoril, mentori presne vedeli, ako majú postupovať v praxových centrárom a študenti sa dostali do reálnej praxe. O príručky prejavili záujem aj niektoré vysoké školy, ktoré nie sú zapojené do NP.

V rámci podaktivity 2 bolo vytvorených 51 praxových centier vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb, centier pre deti a rodiny, ktoré umožnili študentom vykonávať reálnu prax v zmysle nových odborných príručiek. Išlo o pilotné overenie aplikácie novovytvorených štandardov odbornej praxe na praxových pracoviskách. Ďalším prínosom odbornej praxe pre študentov odboru psychológie bola možnosť realizovať prax bezodplatne, v bežnej praxi musia títo študenti za prax platiť.

V rámci podaktivity 3 bolo realizované vyhodnocovanie podmienok výkonu odbornej praxe a hodnotenie prínosu nastavených štandardov odbornej praxe, obsahového zamerania, formy, rozsahu odbornej praxe a prepájania teoretických a praktických poznatkov. Hodnotenia potvrdili, že všetky realizované aktivity boli efektívne a sú udržateľné.

4.3.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Hlavnou aktivitou NP bolo zefektívnenie podmienok výkonu odbornej praxe za účelom poskytovania pomoci osobám ohrozeným sociálnym vylúčením. Hlavná aktivita sa realizovala prostredníctvom 3 podaktivít.

Podaktivita 1: Vypracovanie odbornej príručky pre výkon odbornej praxe študentov sociálnej práce a odbornej príručky pre výkon odbornej praxe študentov psychológie

V hodnotenom období boli vytvorené expertné skupiny, ktoré spracovali 2 odborné príručky na výkon odbornej praxe pre študentov sociálnej práce a psychológie. V príručkách je pre uvedené študijné odbory zadaný rozsah, forma, obsah a jednotlivé oblasti výkonu odbornej praxe pre študentov. Zároveň sú v nich zadané pozície, kompetencie a úlohy jednotlivých aktérov. Odborné príručky pre výkon odbornej praxe boli overené na vybraných praxových pracoviskách. Z hodnotenia spätnej väzby vyplynulo, že príručky boli mentormi pozitívne prijaté, veľmi pomohli aj praxovým centrárom a študentom vykonávajúcim prax. Pozitívne výsledky projektu vytvoria predpoklad na zavedenie systémových pravidiel výkonu odbornej praxe študentov sociálnej práce a psychológie s celoslovenskou pôsobnosťou.

Podaktivita 2: Výkon odbornej praxe študentov sociálnej práce a psychológie

V rámci podaktivity 2 boli uzatvorené zmluvy o spolupráci s 9 VŠ a univerzitami a s 51 praxovými pracoviskami, z toho bolo 26 CDR a 25 PSS. Do implementácie NP bolo zapojených 9 úradov PSVR.

Začiatok realizácie podaktivity 2 bol podmienený výstupom z aktivity 1 a semestrami na školách. Podaktivita 2 sa začala realizovať od druhej polovice roka 2022, čím bola ponúknutá prax pre študentov zo zimného semestra. Na začiatku bol nižší záujem študentov, čo spôsobilo aj pôvodné nastavenie zapojenia do NP študentov denného štúdia 3. ročníkov I. stupňa VŠ štúdia odboru sociálnej práce a študentov 1. a 2. ročníkov II. stupňa VŠ štúdia. Následne sa cieľová skupina rozšírila o študentov 1. - 2. ročníka bakalárskeho štúdia odboru sociálna práca, nakoľko títo študenti vykonávajú prax už v 1. a 2. ročníku štúdia.

Zapojené VŠ a univerzity určili 17 tútorov (8 psychológia a 9 sociálna práca), ktorých poverili vedením študentov pred, počas a po výkone odbornej praxe. Počas výkonu odbornej praxe viedlo študentov na praxovom pracovisku 44 mentorov, ktorí viedli 43 študentov VŠ a univerzít. K máju 2023 bolo do praxe celkovo zapojených 88 študentov sociálnej práce a 53 študentov psychológie. Očakáva sa, že ich počet bude ešte rásť z dôvodu letného semestra.

Praxové pracoviská sa stretli aj s nezaujmom niektorých študentov odboru sociálna práca o odbornú prax na konkrétnom pracovisku, ale boli to ojedinelé prípady. V priebehu realizácie NP bol zistený nedostatok mentorov pre odbor psychológie.

Niektoré praxové pracoviská požiadali o ukončenie zmluvy o spolupráci z dôvodu vysokej administratívnej záťaže a taktiež z dôvodu, že nimi určení mentori nespĺňali aspoň jedno z kritérií výberu mentora, a to z dôvodu, že buď nemali potrebné tri roky odbornej praxe, alebo nepracovali na praxovom pracovisku jeden potrebný rok (Zem detí – Košice, n. o.; Spoločnosť priateľov detí – Li(e)nka, Valaliky).

Pre niektoré praxové pracoviská bolo z dôvodu vysokej vyťaženia zamestnancov problémom vyplniť tlačivá za účelom mzdových podkladov. Výkaz odpracovaných hodín bol viazaný na počet hodín mentorovania a preplatenia si nenárokovali. Aj z toho dôvodu je čerpanie financií na nižšej úrovni (Integra, o. z., Michalovce; CDR RETEST, Bratislava; Facilitas, n. o.).

Tabuľka 4: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť k 31. 12. 2022	
			Počet	%
P0966	Počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby	120	41/z toho počet žien 34	34,17 %
P0509	Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení	2	2	100 %

Zdroj: Monitorovacia správa

Tabuľka 5: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie k 11. 5. 2023

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť k 11. 5. 2023	
			Počet	%
P0966	Počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby	120	96/z toho počet žien 81	80 %
P0509	Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení	2	2	100 %

Zdroj: Riadený rozhovor

Tabuľka 6: Údaje o cieľovej skupine – NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie k 31.12.2022

	Spolu	Z toho ženy
Celkový počet	41	34
pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci v zmysle platnej legislatívy	0	
poskytovatelia sociálnych služieb	14	10
subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a ich zamestnanci	11	6
zamestnanci v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately	0	0
zamestnanci v sociálnych službách	19	18

Zdroj: Monitorovacia správa

Finančná realizácia k 31. 12. 2022 bola nasledovná:

- zazmluvnená suma: 2 051 741,48 EUR
- viazané prostriedky: 184 460,60 EUR
- voľné prostriedky: 1 867 280,88 EUR
- preplatené prostriedky: 184 460,60 EUR

Plánovaný rozpočet projektu bol 2 051 741,48 EUR, z toho bolo k 31. 12. 2022 preplatených 184 460,60 EUR (ku koncu mája 2023 bolo preplatených 356 623,59 EUR). Predpokladá sa, že sa nepodarí vyčerpať celú alokáciu finančných prostriedkov, nakoľko cieľová hodnota počtu zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby nebude dosiahnutá na 100 % a niektoré zariadenia si nenárokovali preplatenie mzdových nákladov.

4.3.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Pri implementácii NP sa vyskytli dve hlavné riziká, ktoré mali vplyv na plnenie stanovených cieľov:

- a. Nedostatočný záujem študentov odboru sociálna práca o zapojenia sa do NP: Uvedené riziko bolo riešené cez menej významnú zmenu projektu, ktorá sa týkala rozšírenia cieľovej skupiny študentov NP, a to o študentov 1. – 2. ročníka bakalárskeho štúdia odboru sociálna práca, nakoľko títo študenti vykonávajú prax už v 1. a 2. ročníku štúdia. Dôvod požadovanej zmeny vyplynul zo záverov stretnutia so zástupcami VŠ odboru sociálna práca a psychológia, ktorého záverom je skutočnosť, že počet prihlásených študentov so záujmom absolvovať výkon praxe v rámci NP je oveľa nižší, ako bol predpoklad. Zmena bola RO MPSVR SR akceptovaná a na odbornú prax sa mohli prihlásiť študenti denného štúdia, a to konkrétne študenti 1. – 3. ročníkov I. stupňa VŠ štúdia.
- b. Nedostatočný počet mentorov pre odbor psychológia (MU): Z dôvodu nenaplnenia tohto MU počtu mentorov bolo dňa 30. 9. 2022 zverejnené *Oznámenie o možnosti predkladania žiadosti na zapojenie sa do NP pre študentov sociálnej práce a psychológie pre oprávnené spolupracujúce subjekty, CDR*, do ktorého sa následne prihlásilo 6 CDR, s ktorými bola podpísaná Zmluva o spolupráci. Dňa 4. 11. 2022 bolo zverejnené *Oznámenie o možnosti predkladania žiadosti na zapojenie sa do NP pre študentov sociálnej práce a psychológie pre oprávnené spolupracujúce subjekty PSS*, do ktorého sa následne prihlásilo 8 PSS a s ktorými bola podpísaná Zmluva o spolupráci.

4.3.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Z hodnotenia vyplynulo, že NP veľmi dobre reagoval na krízovú situáciu s nedostatkom zamestnancov na trhu práce v oblasti sociálnych služieb, a to prostredníctvom prepojenia študentov odboru sociálnej práce a psychológie s reálnymi praxovými pracoviskami. V NP bol použitý inovatívny prístup pri zabezpečení odbornej prípravy študentov v oblasti sociálnych služieb. Do projektu boli zapojené PSS a CDR, ktoré majú veľký záujem získať budúcich zamestnancov z radov študentov dotknutých odborov. Zúčastnení študenti aj organizácie, ktoré poskytli praxové centrá, prejavili spokojnosť s účasťou na NP. Prínosom NP je aj posilnenie metodologickej základne pre systém aplikačnej praxe v rezorte. NP pilotne overil riešenie zabezpečenia nových kvalifikovaných zamestnancov, ktorých nedostatok sa v časoch krízovej situácie prejaví v nedostatočnej pomoci znevýhodneným skupinám. Dosiahnuté výsledky potvrdzujú, že NP je správnym nástrojom na riešenie identifikovaných nedostatkov vyplývajúcich z krízovej situácie COVID-19.

Ambíciou rezortu je aj rozšírenie okruhu odborných praxí o ďalšie študijné odbory, napr. vychovávateľ, špeciálny pedagóg, opatrovateľ. Očakávaným prínosom by malo byť aj rozšírenie a ukotvenie siete praxových pracovísk, najmä o praxové pracoviská v pôsobnosti VÚC a samospráv.

4.4 NP Prvá pomoc II.

4.4.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Vplyv COVID-19 na zamestnávateľov a SZČO bol veľmi dynamický a závisel od konkrétnej oblasti, činnosti a odvetvia. Mnoho zamestnávateľov muselo rýchlo reagovať a prispôbiť sa novým podmienkam, aby prežili a udržali svoje podnikanie. Opatrenia na obmedzenie šírenia vírusu, ako sú karanténne opatrenia, zatvorenie podnikov a obmedzenia prevádzky, viedli k poklesu príjmu a zisku mnohých zamestnávateľov a podnikateľov. Obzvlášť postihnuté boli odvetvia cestovného ruchu, pohostinstva, maloobchodu a služieb. Niektoré podniky museli zatvoriť alebo znížiť svoju prevádzku, čo viedlo k stratám pracovných miest a zvýšenej nezamestnanosti. Podniky čelili aj nedostatku finančných prostriedkov na udržanie zamestnancov a mnohí boli nútení prepúšťať. Mnohí zamestnávateľia čelili finančným problémom a obmedzeniam likvidity v dôsledku poklesu tržieb. Nedostatok finančných prostriedkov zhoršil schopnosť zamestnávateľov udržať prevádzku a platiť zamestnancov, nájomné a dodávateľov. Podniky boli nútené prispôbiť sa novým hygienickým a bezpečnostným opatreniam na ochranu zdravia zamestnancov a zákazníkov. To zahŕňalo zavedenie sociálneho dišancovania, zvýšenú hygienu a prácu z domu.

Miera evidovanej nezamestnanosti, z dôvodu rozvinutia vplyvu pandémie koronavírusu na trh práce v SR, vzrástla v roku 2020 skokovo z marcových 6,2 % na decembrových 7,75 % a v máji 2021 dosiahla 7,92 %. Došlo k rozsiahlym prepúšťaniam v priemysle, obchode, ubytovacích, stravovacích a iných službách. Do nového zamestnania sa, naopak, dostáva len málo nezamestnaných.

Hlavné potreby cieľovej skupiny NP, ktoré vyplynuli z pandémie COVID-19, je možné definovať nasledovne:

- podpora finančnej likvidity zamestnávateľov na udržanie pracovných miest,
- podpora finančnej likvidity SZČO na udržanie prevádzkovania ich činnosti.

NP správne zareagoval na definovanú hlavnú potrebu prostredníctvom poskytovania finančného príspevku na podporu udržania pracovných miest zamestnávateľovi a na podporu SZČO na udržanie prevádzkovania ich činnosti.

NP vytvoril kapacitu na riešenie potrieb cieľovej skupiny prostredníctvom 4 opatrení, v rámci ktorých poskytoval ciele finančné príspevky na udržanie zamestnanosti a vytváranie pracovných miest pre cieľovú skupinu.

Podľa výsledkov riadeného rozhovoru s pracovníkmi ÚPSVaR a tiež podľa výsledkov prezentovaných v monitorovacej správe je možné konštatovať, že projekt rieši definované potreby cieľovej skupiny účinným spôsobom. Z dosiahnutých výsledkov vyplynulo, že NP bol úspešne implementovaný, celá alokácia finančných prostriedkov bola použitá a všetky cieľové hodnoty NP boli dosiahnuté.

4.4.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Hlavná aktivita NP sa realizovala v zmysle časového harmonogramu NP prostredníctvom 4 opatrení od 3/2020 do 4/2022.

NP Prvá pomoc II. priamo nadväzovala na NP „Prvá pomoc“ na podporu udržania zamestnanosti, v rámci ktorého bolo od začiatku projektu k 1. 5. 2021 kumulatívne (viacnásobne) podporených viac ako 3,8 mil. zamestnancov a SZČO a celková vyplatená suma na ich podporu predstavuje viac ako 1,463 mld. EUR.

O získanie podpory z NP bol zo strany zamestnávateľov a SZČO enormný záujem, čo vytváralo časový stres na zvládnutie administrácie všetkých žiadostí v čase pandémie. Okrem časového limitu

implementáciu NP sťažoval aj problém s nedostatkom zamestnancov na úradoch PSVaR z dôvodu ochorenia na COVID-19.

Celkovo bola poskytnutá podpora na 52 131 zamestnancov a 7 137 SZČO, spolu 59 268 účastníkov, čo predstavuje až 118 % plnenie cieľovej hodnoty MU PCV31 (50 000 účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov). Ešte lepšie plnenie sa dosiahlo pri MU PVC1R1 „Počet účastníkov, ktorí si udržali pracovné miesta šesť mesiacov po ukončení pomoci“, kde bolo dosiahnuté až 145,80 % plnenie cieľovej hodnoty (53 947 účastníkov).

Z pohľadu dosiahnutých výsledkov je možné uviesť, že NP účinne prispel k udržaniu pracovných miest a SZČO v čase krízy. Efektívnosť celého tzv. balíka „Prvej pomoci“ potvrdzuje aj Záverečná správa o „Prvej pomoci“, ktorú v júli 2022 zverejnil Inštitút sociálnej politiky⁹.

Okrem príspevku k udržaniu zamestnanosti a SZČO v čase krízy NP prispel aj k podpore budúcej obnovy a rastu. Finančná podpora zamestnávateľom a SZČO umožnila podnikom prekonať krízové obdobie a zabezpečiť ich prežitie. To môže mať dlhodobý vplyv na obnovu ekonomiky, keďže udržaní zamestnávatelia môžu prispieť k tvorbe pracovných miest a hospodárskemu rastu po skončení krízy. Obdobne aj udržaním prevádzok SZČO v čase pandémie poskytlo pevný základ pre obnovenie a rozšírenie ich podnikateľskej činnosti v nasledujúcom období.

Tabuľka 7: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Prvá pomoc II.

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť k 31. 12. 2022	
			Počet	%
PCV31	Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov	50 000	59 268 (z toho počet žien 23 870)	118,54 %
PVC1R1	Počet účastníkov, ktorí si udržali pracovné miesta šesť mesiacov po ukončení pomoci	37 000	53 947 (z toho počet žien 21 786)	145,80 %

Zdroj: Monitorovacia správa

Tabuľka 8: Údaje o cieľovej skupine – NP Prvá pomoc II.

	Spolu	Z toho ženy
Celkový počet účastníkov	59 268	23 870
SZČO	7 137	2 953
Zamestnanec	52 131	20 917

Zdroj: Monitorovacia správa

Finančná realizácia k 31. 12. 2022 bola nasledovná:

- zazmluvnená suma: 63 227 072,00 EUR
- viazané prostriedky: 63 227 055,04 EUR
- voľné prostriedky: 16,96 EUR
- preplatené prostriedky: 63 227 055,04 EUR

4.4.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Neboli identifikované žiadne riziká pre splnenie stanovených cieľov NP.

4.4.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Z hodnotenia vyplynulo, že na krízovú situáciu reagoval NP veľmi dobre, a to prostredníctvom poskytnutia rýchlej finančnej podpory zamestnávateľom a SZČO v čase mimoriadnej situácie.

⁹ https://institutsocialnejpolitiky.gov.sk/wp-content/uploads/2022/08/Prva_pomoc-suhrna_sprava.pdf

NP umožňuje promptne reagovať na vzniknutú krízovú reakciu v oblasti udržania pracovných miest a SZČO, je to však finančne a administratívne veľmi náročný nástroj. Pre zvládnutie enormného množstva žiadostí o podporu v krátkom časovom horizonte sú potrebné dostatočné administratívne kapacity a technické a softvérové vybavenie.

4.5 NP Chyť sa svojej šance

4.5.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Vypuknutie nákazy COVID-19 predstavovalo riziko vážneho poklesu týkajúceho sa celého hospodárstva EÚ, ktoré zasiahlo podniky, pracovné miesta i domácnosti. Na zabezpečenie toho, aby na trhoch zostala dostatočná likvidita, aby sa reagovalo na škody, ktoré utrpia zdravé podniky, a aby sa zachovala kontinuita ekonomickej činnosti počas šírenia nákazy COVID-19 a aj po nej, bola potrebná dobre cieleňá verejná podpora. SR reagovala na rozšírenie pandémie COVID-19 na jej území vyhlásením mimoriadnej situácie, resp. núdzového stavu.

Hlavné potreby cieľovej skupiny NP, ktoré vyplynuli z pandémie COVID-19, je možné definovať nasledovne:

- podpora zvyšovania zamestnanosti pre ZUoZ a mladých UoZ – NEET,
- podpora vytvorenia pracovného miesta formou začatia prevádzkovania SZČ ZUoZ a mladých UoZ – NEET.

NP správne zareagoval na definovanú hlavnú potrebu prostredníctvom poskytovania finančných príspevkov na podporu vytvárania nových pracovných miest pre ZUoZ, na podporu mentorovaného zapracovania ZUoZ a mladých UoZ – NEET s následným pokračovaním formou praxe a na podporu SZČ ZUoZ a mladých UoZ - NEET. Podpora vytvárania nových pracovných miest pre ZUoZ a mladých UoZ - NEET je dôležitým opatrením na zabezpečenie inkluzívneho a spravodlivého trhu práce a prispieva k celkovému hospodárskemu a sociálnemu rozvoju spoločnosti.

NP vytvoril kapacitu na riešenie potrieb cieľovej skupiny prostredníctvom troch opatrení, v rámci ktorých poskytuje cieleňé finančné príspevky na vytváranie pracovných miest pre cieľovú skupinu.

Podľa výsledkov riadeného rozhovoru s pracovníkmi ÚPSVaR a tiež podľa výsledkov prezentovaných v monitorovacej správe je možné konštatovať, že projekt rieši definované potreby cieľovej skupiny stimulačným a účinným spôsobom. Z dosiahnutých výsledkov vyplynulo, že bol dosiahnutý dostatočný počet žiadateľov o získanie podpory na vytváranie nových pracovných miest pre cieľovú skupinu.

4.5.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Hlavná aktivita NP sa realizuje v zmysle časového harmonogramu NP prostredníctvom troch opatrení od 10/2021. Na začiatku NP zamestnávateľa, ako aj nové SZČO, prejavovali nižší záujem, čo bolo spôsobené najmä vplyvom COVID-19 na trh práce, kedy viacero zamestnávateľov prepúšťalo zamestnancov, ako aj viaceré SZČO ukončovali svoje podnikanie. Následne sa v priebehu roka 2022 zvýšil záujem žiadateľov o zaradenie do NP a do všetkých troch opatrení sa zapojil dostatok zamestnávateľov a SZČO. Z celkového pohľadu je možné uviesť, že o všetky tri opatrenia je veľký záujem, čo dokazuje aj čerpanie alokácií finančných prostriedkov k 24. 5. 2023.

Tabuľka 9: Finančná realizácia projektu NP Chyť sa svojej šance

	Rozpočet na opatrenie	Záväzkovanie finančných prostriedkov k 10/2022	Záväzkovanie finančných prostriedkov k 24. 5. 2023	Disponibilný zostatok

Opatrenie 1	23 000 000,00	14 168 000,00	20 480 040,53	2 519 959,47
Opatrenie 2	13 000 000,00	5 980 757,23	10 769 499,76	2 230 500,24
Opatrenie 3	14 000 000,00	6 990 698,75	13 058 584,57	949 415,43
Celkom:	50 000 000,00	27 139 455,98	44 308 124,86	5 699 875,14

Zdroj: ÚPSVaR

K 31. 12. 2022 bola poskytnutá podpora 7 195 účastníkom, čo predstavovalo 62 % plnenie cieľovej hodnoty MU PCV31 (11 600 účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov).

Stav plnenia sledovaného ukazovateľa MU PVC31 sa postupne zlepšuje a k 1. 6. 2023 to už bolo 9 469 účastníkov (81,63 % plnenie cieľovej hodnoty). Z riadeného rozhovoru vyplynulo, že cieľová hodnota 11 600 osôb by mala byť dosiahnutá do 11/2023. Napĺňanie MU stále prebieha. V rámci Opatrenia 1 – SZČO bola možnosť prijímať nové žiadosti o poskytnutie FP do 30.06.2023 a uzatvárať dohody o poskytnutí FP do 31.07.2023 s ohľadom na podmienky poskytnutia príspevkov a lehoty úhrad konečným užívateľom a následné zúčtovania výdavkov. V rámci Opatrenia 2 skončila možnosť uzatvorenia dohôd do 31. 5. 2023. Prijímanie žiadostí o poskytnutie finančných príspevkov v rámci Opatrenia č. 3 bolo ukončené dňom 28.2.2023.

Z pohľadu dosiahnutých priebežných výsledkov je možné uviesť, že k 31. 12. 2022 NP prispel k zamestnaniu 6 977 ZUoZ a 2 421 mladých UoZ - NEET, čo predstavuje 4,76 % z celkového počtu evidovaných ZUoZ (stav k 31. 12. 2022: 146 599 evidovaných ZUoZ, zdroj: ÚPSVaR). Podpora vytvárania nových pracovných miest a zakladania SZČ pre ZUoZ a mladých UoZ - NEET v čase krízy má viacero pozitívnych účinkov:

- Zníženie nezamestnanosti: Vytváranie nových pracovných miest pre ZUoZ a mladých UoZ - NEET pomohlo znížiť mieru nezamestnanosti v tejto skupine. NP im poskytol príležitosť zamestnať sa a získať príjmy, čím zlepšil ich ekonomickú situáciu.
- Sociálna inklúzia: Keď ZUoZ a mladí UoZ - NEET získali pracovné miesta prostredníctvom NP, došlo k ich sociálnej inklúzii. Pracovné prostredie im poskytlo príležitosť na interakciu s kolegami, vytváranie sociálnych väzieb a pocit príslušnosti k pracovnej komunite.
- Zlepšenie sebavedomia: Zamestnanie je dôležité pre sebavedomie jednotlivca. Keď ZUoZ a mladí UoZ - NEET získajú pracovné miesta, zlepšuje sa ich sebavedomie. Získanie nových pracovných návykov podporuje ich sebaúctu a úspech v ďalšej pracovnej kariére. Tieto pozitívne zmeny môžu mať vplyv aj na iné oblasti ich života.
- Ekonomický prínos: Podpora zamestnanosti ZUoZ a mladých UoZ - NEET má aj pozitívny vplyv na ekonomiku. Títo jednotlivci sa stávajú aktívnymi prispievateľmi do ekonomiky, prispievajú k rastu HDP a znižujú závislosť od sociálnych dávok.
- Prevencia sociálneho vylúčenia: Zamestnanie ZUoZ a mladých UoZ - NEET prispieva k prevencii sociálneho vylúčenia.

Tabuľka 10: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Chyť sa svojej šance

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť k 31. 12. 2022	
			Počet	%
PCV31	Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov	11 600	7 195 (z toho počet žien 3 806)	62,03 %
PCVR1	Počet účastníkov, ktorí si udržali pracovné miesta šesť mesiacov po ukončení pomoci	5 800	575 (z toho počet žien 318)	9,91 %

Zdroj: Monitorovacia správa

Tabuľka 11: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Chyť sa svojej šance k 1. 6. 2023

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť k 1. 6. 2023	
			Počet	%
PCV31	Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov	11 600	9 469 (z toho počet žien 5 054)	81,63 %
PCVR1	Počet účastníkov, ktorí si udržali pracovné miesta šesť mesiacov po ukončení pomoci	5 800	2 303 (z toho počet žien 1 267)	39,71 %

Zdroj: ÚPSVaR

Tabuľka 12: Údaje o cieľovej skupine – NP Chyť sa svojej šance

	Počet účastníkov k 31. 12. 2022	Z toho ženy
Celkový počet účastníkov	7 195	3 806
NEET do 30 r.	2 421	1 164
ZUoZ	6 977	3 686

Zdroj: Monitorovacia správa k projektu

4.5.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Jediným identifikovaným rizikom pri implementácii NP je časové obmedzenie pre realizáciu opatrení. V zmysle uvedeného rizika hrozí, že sa nedokáže vyčerpať celá alokácia finančného zdroja NP. V rámci opatrenia 3 je podmienka udržania 3 mesiace a všetky aktivity sa musia ukončiť do 11/2023. Preto zostáva dosť málo času na to, aby boli uzavreté dohody a splnené všetky podmienky.

4.5.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

V dôsledku ekonomických obmedzení a recesie spôsobenej pandémiou COVID-19 sa zvýšila miera nezamestnanosti. Tí, ktorí už boli v znevýhodnenom postavení na trhu práce, sa stali ešte zraniteľnejšími a mali väčšie ťažkosti nájsť si zamestnanie.

S nárastom nezamestnanosti a stratou pracovných miest sa konkurencia na trhu práce zvýšila. ZUoZ a mladí UoZ - NEET museli čeliť väčšej konkurencii zo strany ďalších uchádzačov, čo mohlo zhoršiť ich šance na zamestnanie.

Z hodnotenia vyplynulo, že na vyššie uvedené dôsledky krízy reagoval NP veľmi dobre, a to prostredníctvom poskytovania cielených podpôr na podporu zamestnanosti ZUoZ a mladých UoZ – NEET.

NP prostredníctvom poskytnutej podpory zamestnanosti a opatrení na zníženie nerovností pre celkovo 9 469 účastníkov (k 1. 6. 2023) významne prispieva k zmierneniu negatívnych vplyvov krízy COVID-19 na ZUoZ a mladých UoZ - NEET (celkový počet evidovaných ZUoZ k 4/2023: 144 157 evidovaných ZUoZ, zdroj: ÚPSVaR).

4.6 NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK

4.6.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Podľa informácií z riadených rozhovorov so zamestnancami centier (tzv. jednotných kontaktných miest, ďalej len JKM) účastníci cieľovej skupiny NEET sú dezorientovaní, demotivovaní, často závislí na

návykových látkach, zvyčajne pochádzajú z rodín so zlou finančnou situáciou, majú psychické problémy, či sú zdravotne postihnutí. Veľmi často nevedia, čo očakávajú od života. Preto je jednou z úloh pracovníkov centra mladých NEET motivovať a pomôcť im zorientovať sa v živote, s cieľom integrovať ich na trh práce alebo vrátiť do vzdelávania, ktoré by následne malo tiež viesť k integrácii na trh práce. Projekt umožňuje NEET monitorovať, vyhľadať a podporiť ich v hľadaní si životných preferencií.

Príslušníci cieľovej skupiny ZUoZ/MRK si veľmi ťažko hľadajú prácu, majú veľmi málo informácií, často nízke sebavedomie a neistotu, či majú dosť vedomostí pre získanie práce, čo má za následok nízke príjmy v rodinách. Vo všeobecnosti ZUoZ/MRK stratili do veľkej miery schopnosť komunikovať. Často ide o problémy, s ktorými sa jednotlivci nechcú alebo nevedia podeliť v širšej skupine, preto je najviac žiadané individuálne poradenstvo. Prostredníctvom neho pracovníci centra pomáhajú klientom orientovať sa v živote a aj na trhu práce. Ak sa rozhodnú podnikať, centrum pomáha aj s administratívnymi záležitosťami (príklad osoba, ktorá sa rozhodla založiť sociálny podnik so stavebnými činnosťami a centrum jej pomohlo podnik založiť a zo začiatku aj prevádzkovať).

V priestoroch centra sú miestnosti s počítačmi, kde môžu klienti prísť a vybaviť si potrebné písomnosti, ísť na internet za pomoci asistenta, ktorý je s nimi v miestnosti. V dvoch-troch centrách sú vytvorené nahrávacie štúdiá pre umelecky nadaných klientov, ktorí chcú produkovať hudbu. Tieto štúdiá sú lákavé hlavne pre členov MRK s umeleckým nadaním. Centrá odkláňajú ich pozornosť od návykových látok a podnecujú užitočné trávenie voľného času. Pre klientov sú v centrách otvorené „open space“ (utorok a štvrtok) priestory, kde sa klienti môžu stretávať, prípadne absolvovať neformálne vzdelávanie, alebo sa zaoberať záhradníčením, výrobou rôznych predmetov. Centrá nerobia rovnaké aktivity, organizujú si svoju činnosť sami a adaptujú ju na potreby svojho okolia. Aktivity centier sú pre cieľové skupiny dobrovoľné, ide o ponúknutie širokej škály činností a každý je vítaný.

Centrá sa tiež usilujú o aktívne vyhľadávanie potenciálnych alebo už existujúcich NEET priamo v teréne. Pracovníci tiež chodia na oficiálne podujatia VÚC, ponúkajú kariérne poradenstvo, na základných a stredných školách podávajú rôzne informácie, aktívni sú aj na Facebooku. Pracovníci v centrách sú neformálni, priateľskí a väčšinou mladí ľudia s dobrým prístupom ku klientom. Terénna práca centier je však náročná a nie každý zamestnanec centra vydrží pomerne náročné podmienky práce v teréne. Výsledkom je pomerne vysoká fluktuácia pracovníkov v centrách (v priebehu roka sa vymení až 40 % pracovníkov). Z uvedeného vyplýva, že centrá sa snažia suplovať všetkých potenciálnych partnerov v regióne nakoľko vytvoriť partnerstvá je ťažká úloha a tiež nie je dostatočne uchopený holistický princíp, ktorý je pritom kľúčový pre fungovanie takýchto centier. Centrá majú fungovať holisticky, pričom z vyššie uvedeného vyplýva, že zamestnanci centier robia skoro všetko sami a nič v spolupráci s partnermi. Centrá by mali prioritizovať holistický prístup a v rámci projektu by sa mala vytvoriť ucelená regionálna stratégia s jasnou koordináciou a spoluprácou. Okrem toho je potrebné pracovníkom priznať adekvátne ohodnotenie. Pre terénnu prácu v obciach s vysokým zastúpením MRK sa s veľkou pravdepodobnosťou viac hodia komunitné centrá pôsobiace priamo v obciach a osadách, ktoré môžu byť v dennom spojení s MRK komunitou. Preto sa odporúča nadviazať spoluprácu medzi centrami práce s mládežou a komunitnými centrami.

Centrá sa tiež snažia zapájať ďalších aktérov v regióne, napr. spolupracujú s úradmi práce, sociálnymi zariadeniami, detskými domovmi, neziskovými organizáciami, ktoré vypomáhajú chudobným, alebo zdravotne postihnutým, či s materskými centrami. Zatiaľ nebola nadviazaná spolupráca s rómskymi komunitnými centrami. Ako už bolo spomenuté vyššie, centrá JKM majú byť hlavne o holistickom prístupe, z toho vyplýva, že chýba ucelená regionálna stratégia, koordinovanosť, spolupráca a partnerstvo v tejto oblasti.

Z dosiahnutých priebežných výsledkov NP a riadeného rozhovoru so zástupcom MPSVR SR vyplýva, že JKM hrajú kľúčovú úlohu v poskytovaní podpory cieľovej skupine NEET. Napriek tomu sú oblasti, kde existuje priestor na zlepšenie. V prvom rade sa zdá, aj na základe počtov klientov JKM, že mali obmedzené informácie o cieľovej skupine mladých ľudí v situácii NEET, čo sa prejavilo v ich väčšom

zameraní na prácu so žiakmi. Ministerstvo uznáva, že ide o pilotný projekt a s tým prichádzajú aj určité výzvy. Napríklad, analýza regiónu, ktorá by podrobne mapovala problémy, potreby a možné riešenia pre cieľovú skupinu, nebola do projektu pôvodne zahrnutá a realizovalo sa len štatistické zisťovanie počtu mladých ľudí bez kvalitatívneho posúdenia ich problémov a potrieb. Toto by mohlo z veľkej časti vysvetliť, prečo boli centrá viac zamerané na prevenciu v školách.

Ďalším zisteným nedostatkom, ktorý vysvetľuje väčšie zameranie sa na školy než na mladých ľudí v situácii NEET, je chýbajúci holistický prístup, ktorý je kľúčový pre úspešné fungovanie JKM. Táto skutočnosť sa stala zrejmou až počas realizácie projektu, keď sa ukázalo, že efektívne JKM v zahraničí fungujú na princípe koordinácie a partnerstiev v danej lokalite. Aj v ŽoNFP nebol jednoznačne pomenovaný cieľ projektu a popis aktivít, čo mohlo spôsobiť čiastočne zmatek. Išlo však o pilotný projekt a model fungovania JKM nebol úplne jasne definovaný v počiatkovej fáze. Zmatek tak mohol vzniknúť práve v tom, na akú cieľovú skupinu sa majú centrá primárne zameriavať a aké služby poskytovať, respektíve aké služby poskytovať v rézii centier a aké v spolupráci s partnermi.

Prevencia je potrebnou súčasťou práce JKM, nie však v takom rozsahu a forme v akej je vykonávaná. JKM sa majú viac zameriavať na cieľovú skupinu mladých ľudí, ktorí sa už v situácii NEET nachádzajú. Všetky služby poskytované v JKM, aj tie zamerané na prevenciu, majú byť koordinované s partnermi a majú byť založené na holistickom prístupe, tzn. pôvodcom/tvorcom služieb nemusí byť väčšinou JKM, JKM má byť vo veľkej miere priestorom pre výkon a koordináciu už existujúcich služieb a iba ich vhodne dopĺňať, aj to znova najlepšie za pomoci partnerov. Napríklad v mestách, kde existujú CVČ a neziskové organizácie venujúce sa konkrétnym problematikám pri práci s mládežou a deťmi, ako aj špecializované útvary zriadené na úradoch miest, úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny ako aj na polícii a iných, majú byť koordinované, komplementárne poskytované a združené v partnerstve pod JKM a majú spoločne vytvárať nové služby, ktoré sú nevyhnutné pre cieľovú skupinu.

Z rozhovoru so zástupcom MPSVR SR vyplýva, že pilotný projekt nemusel úplne jasne definovať v počiatkovej fáze model fungovania JKM, čo mohlo viesť k nejasnostiam v stanovení cieľov a potrieb projektu. Implicitným účelom projektu, keďže šlo o pilotný projekt, bolo pomôcť identifikovať kľúčové oblasti, ktoré je potrebné v budúcnosti riešiť, vrátane analýzy prostredia, vytvorenia regionálnych partnerstiev a regionálnych stratégií záruky pre mladých, ako aj lepšie definovať holistický prístup v nových projektoch týkajúcich sa JKM.

4.6.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Hodnoty spoločných monitorovacích ukazovateľov k 31. 12. 2022 sa plnia. Konkrétne plánovaná hodnota 500 osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia, sa naplnila na 64,2 %, t. j. centrá k uvedenému dátumu poskytli služby 321 osobám, z toho 176 ženám. Ďalší ukazovateľ – počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby, sa naplnil na 100 %, to znamená, že projekt zamestnal 42 osôb, z toho 30 žien. Posledný spoločný ukazovateľ – Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení sa k uvedenému dátumu zatiaľ nenaplnil. Podľa monitorovacej správy spoločne centrá zorganizovali tiež 959 školiacich a vzdelávacích aktivít. Z pohľadu horizontálnych princípov je pozoruhodné, že odmeňovanie v projekte je v prospech žien, kedy priemerná mzda žien dosahuje 1 179,49 EUR a u mužov to je 1 078,84 EUR.

Z riadeného rozhovoru vyplynulo, že v priebehu realizácie projektu sa motivácia členov cieľovej skupiny zlepšila, avšak pracovníci centra zatiaľ nevedia, koľkí z nich sa zamestnali, okrem tých, čo teraz pracujú priamo v centrách. Viacerí sa ale vzdelávajú, sú bez alkoholu, majú lepšiu finančnú gramotnosť, v jednom prípade klientka založila sociálny podnik so stavebnými prácami.

Prínosom pre realizátora projektu bolo vytvorenie centier, ktoré sú už vyhľadávané, hlavne kvôli individuálnemu poradenstvu. Zvýšil sa aj počet zamestnancov centier, vytvorilo sa oddelenie na

podporu zamestnanosti mladých ľudí (hlavne NEET), čo je jednou z hlavných priorít BBSK (napr. BBSK má vytvorenú agentúru práce). Projekt celkovo zlepšil kapacitu zriaďovateľa v sociálnej oblasti a pri podpore zamestnávania NEET.

Projekt zaznamenal prínosy aj pre spoločnosť – deti chodia do školy, pracovníci centier pomáhajú v školách výchovným poradcom a učiteľom, dopĺňujú ich činnosť. Celkovo možno povedať, že projekt podporil prevenciu nezamestnanosti u mladých a nepriamo aj ich zamestnanosť.

Koronakríza spomalila implementáciu projektu, nakoľko niektoré aktivity centier vyžadujúce si prítomnosť cieľovej skupiny sa nemohli rozbehnúť, alebo sa rozbiehali pomaly. Pracovné pozície v centrách sa síce obsadzovali rýchlo, ale nebolo dosť kvalifikovaných pracovníkov, ktorí potrebovali v prvom rade vzdelávanie a tiež zlepšenie hlavne komunikačných zručností s klientami nenútenou formou. Táto personálna otázka bola kľúčová najmä v začiatkoch realizácie projektu.

Teraz je priemerne v centrách zamestnaných 5 až 7 osôb, ak osoba odíde, veľmi rýchlo ju nahradia. V centrách je pomerne veľká fluktuácia (vymenilo sa až 20 osôb za 12 mesiacov, t. j. 40 %), pracovníci sa presúvajú do iných projektov. Práca je totiž psychicky veľmi náročná, hlavne vyhľadávanie klientov a ich motivácia v južných okresoch je ťažká. Projekt má celkovo veľmi širokú a komplikovanú cieľovú skupinu, jednotlivé segmenty si vyžadujú veľa individuálneho prístupu, čo spôsobuje spomalenie implementácie a nižšie očakávané výsledky.

Dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov k 31. 12. 2022

Tabuľka 13: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť	
			Počet	%
P0274	Počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie sociálneho začlenenia služieb	500	321 (z toho počet žien 176)	64,2
P0509	Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení	1	0	0
P0966	Počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby	42	42 (z toho počet žien 30)	100

Zdroj: Monitorovacia správa

Tabuľka 14: Údaje o cieľovej skupine – NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK

	Spolu	Z toho ženy
Celkový počet osôb, ktoré využili služby	321	176
NEET do 30 rokov	59	27
Žiaci základných a stredných škôl vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“)	262	149

Zdroj: Monitorovacia správa

Finančná realizácia k 31. 12. 2022 bola nasledovná:

- zazmluvnená suma: 3 679 184,80 EUR
- viazané prostriedky: 750 994,98 EUR
- voľné prostriedky: 2 928 189,82 EUR
- preplatené prostriedky: 750 994,98 EUR

4.6.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Hlavné riziko implementácie projektu je spojené s rastúcimi cenami za energie a prenájmy spojené s prevádzkou centier. Centrá síce budujú finančné rezervy pre takýto prípad, ale nedokážu presne odhadnúť cenový vývoj.

Z pohľadu hodnotenia implementácie NP je možné identifikovať nasledovné riziká:

- chýbajúca analýza prostredia, ktorej absencia predstavuje riziko pre centrá v tom, že nemajú jasný obraz o svojich klientoch a tak nevedia, čo im majú poskytovať a s kým,
- nedostatočná koordinácia služieb a neexistencia formálneho partnerstva, ktoré by mohlo vytvárať holistický prístup,
- snaha poskytovať rôznorodé služby a suplovať existujúce alebo chýbajúce služby - aj preto je dôležitá analýza prostredia, aby sa zistilo, aké sú existujúce a chýbajúce služby, ktoré je potrebné koordinovať a poskytovať na jednom mieste (nielen prostredníctvom JKM, môže ísť aj o služby poskytované prostredníctvom neziskovej organizácie alebo v škole a pod.). Riešením tohto rizika je inštitucionalizovanie partnerstva na úrovni VÚC aby služby v centrách JKM neboli vytvárané na základe prosieb JKM voči existujúcim službám, ale aby sa tieto služby koordinovali a spoločne navrhovali ako spoločne fungovať v rámci JKM. Pre vznik takýchto partnerstiev je potrebná aj podpora zo strany MPSVR SR. Rizikom pre budúce nové centrá je ich umiestnenie bez predošlej analýzy prostredia, čo čiastočne dokazujú aj čísla podporených mladých ľudí v situácii NEET v BBSK. Tie ale dokazujú aj nedostatočnú propagáciu a poznateľnosť týchto centier. To tiež súvisí s tým, že existujúce služby, potenciálni partneri nie sú združení vo formálnom partnerstve, nevytvárajú spoločne holistický prístup v rámci JKM a tak ani ich klienti, ktorí patria do cieľovej skupiny, nemusia vedieť o existencii JKM a mať z nich benefit.

BBSK komunikuje v súčasnosti s MPSVR SR o pokračovaní projektu aj po decembri 2023. Projekt sa má v budúcnosti realizovať naprieč celým Slovenskom (nielen BBSK). Je potrebné pokračovať aj v individuálnom prístupe, ktorý sa v tejto oblasti osvedčil najlepšie, rovnako ako pokračovať v preventívnej činnosti na školách, nakoľko najlepšie sa dajú mladí ľudia ovplyvniť v závere ich štúdia.

4.6.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Veľká časť projektu je schopná flexibilne reagovať na krízové situácie, hlavne spomínaný individuálny prístup ku klientom, ktorý centrá svojou činnosťou podporujú. Skladba cieľovej skupiny je však pomerne komplexná, podskupiny majú rôzne potreby. Najťažšou časťou projektu bolo vyhľadávanie klientov, ktorí už spadli do situácie NEET, hlavne v obciach s vysokým zastúpením MRK a v osadách. Tu je potrebné zvážiť ďalšie opatrenia.

4.7 NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny

4.7.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Je potrebné pripomenúť, že projekt začal z pohľadu koronakrízy pomerne neskoro, a to v októbri 2021 s prvou podaktivitou – zmapovanie existujúcej štruktúry rodinných poradní. Samotné poradne boli otvorené verejnosti až v druhom štvrtroku 2022, posledná až v júli 2022 (Humenné), teda v čase, keď pandémia už ustupovala.

Preto od začiatku poskytovali rodinné poradne poradenstvo hlavne v oblasti partnerských problémov a zlepšenia partnerského života, teda poradenstvo párom alebo rodinám. Okrem toho sa poradenstvo týkalo aj právneho alebo sociálneho poradenstva, napríklad v prípade, keď sa vzťah dostal do štádia rozvodu.

Poradne teda riešili až následky krízy, ktorých pôvod sa však začal už v čase lockdownov, kedy rodiny trávili priveľa času spolu a efekt tohto spolužitia sa odrážal pozitívne alebo negatívne na kvalite rodinného života. Ak partneri trávili spolu viac času, prejavovalo sa to často aj na zhoršení ich vzájomného vzťahu. Často si nevedeli vytvoriť program pre voľný čas, čím trpeli hlavne deti, ale aj partneri samotní. Celkovo sa to však nedá potvrdiť, nakoľko lockdowny ovplyvnili zhoršenie vzťahov.

Vážnym problémom bolo spracovanie strát, ktoré priniesla pandémia v rodinách, hlavne nadmerné úmrtia. K zhoršeniu situácie prispeli aj opatrenia, napríklad okolo pohrebov, kedy sa rodinní príslušníci nemohli rozlúčiť so svojimi zosnulými.

Ďalším problémom bola izolácia, do ktorej sa rodiny dostávali kvôli nedostatku sociálnych kontaktov. Toto zvlášť nepriaznivo pôsobilo na deti a mládež, ktoré si dnes len ťažko budujú kontakty tak potrebné pre vytváranie osobnej identity. Celková psychická záťaž rodín a ich členov, ako aj jednotlivcov, bola zvýšená.

Stratégiou pre poskytovanie vyššie uvedených služieb pre cieľové skupiny bolo umožniť tento typ poradenstva poskytovať bezplatne, a tým ich spraviť dostupnými aj pre nižšie príjmové kategórie. V súčasnosti IVPR vo viac ako 5 poradniach testuje záujem o takýto druh poradenstva bez odplaty. V prípade, že sa pilotom preukáže, že záujem existuje, ich počet sa v novom programovom období podstatne rozšíri.

Doterajšia prax ukazuje, že poradne pomáhajú riešiť problémy cieľových skupín, či už pre páry, jednotlivcov, alebo pre rodiny s deťmi. Najmä páry oceňujú bezplatnú pomoc pri náprave partnerských konfliktov, o čom svedčí aj spätná väzba, ktorú centrá dostávajú od klientov a ich časté opakované návštevy. IVPR v súčasnosti pracuje v rámci projektu na štandardoch pre rodinné poradne a na vylepšení ich činnosti, pre tento dôvod je spätná väzba vysoko potrebná.

4.7.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Pre cieľové skupiny je najväčším prínosom odborné poradenstvo zdarma. Pre realizátora projektu je prínosom hlavne možnosť vytvoriť systém bezplatných poradní a ich štandardizácia. Normy sa momentálne tvoria a upresňujú počas činnosti poradní, pritom do konca roka by mali byť známe. Plán je uplatniť ich pre všetky plánované poradne (v novom období ich má byť spolu 46 a ich trvanie je plánované zatiaľ na 44 mesiacov). Projekt má veľký význam aj pre spoločnosť. Spoločenské tlaky na súdržnosť rodín a propagácia individualizmu je veľmi veľká, a to poškodzuje rodinnú súdržnosť a vzťahy. Pribúda aj mnoho stresových faktorov, ktoré napomáhajú rozpadu partnerstva. Poradne, naopak, podporujú rodiny a rodinný život.

Medzi faktory úspechu patrí napr. aj nájst vhodné priestory, ktoré umožnia robiť veľmi intímny typ poradenstva, čo nie je vždy jednoduché. Účinná propagácia projektu je tiež významným faktorom najmä pri rozbehu. V súčasnosti funguje už aj ústna reklama spokojných klientov. Z odbornej stránky sú poradne príležitosťou pre budovanie noriem a štandardov, ktoré sa budú uplatňovať v budúcnosti pre širšiu sieť poradní.

Z pohľadu napĺňania MU zatiaľ nie je naplnený MU Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení a MU Počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby je vysoko naplnený, z plánovaných 35 pracovných miest je obsadených 33, z toho 29 žien¹⁰. Doteraz sa tiež zrealizovali plánované informačné a vzdelávacie aktivity. V tabuľke nižšie je prehľad poskytnutých poradenských a informačných služieb za SR a podľa jednotlivých pracovísk, tak ako ich poskytol hodnotiteľom ÚPSVaR.

¹⁰ Alokácia 40 mil.. Eur na 35 pracovných miest

Tabuľka 15: Prehľad poskytnutých poradenských a informačných služieb za SR podľa jednotlivých pracovísk

Celkový počet prípadov a konzultácií	Celkový počet klientov	Celkový počet konzultácií				
		psychológ	sociálny pracovník	právnik	pedagóg	základ - back office
SR:	1 188	2 416	939	548	19	221
Trnava:	241	343	137	80	0	71
Nové Zámky:	214	569	116	0	19	26
Žilina:	256	541	266	157	0	79
Košice:	261	701	233	28	0	45
Humenné:	216	262	187	283	0	0

Zdroj: ÚPSVaR

Z pohľadu horizontálnych princípov je rozdiel medzi priemernými platmi mužov – 1 416,41 EUR a žien – 1 375,65 EUR.

Dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov k 31. 12. 2022

Tabuľka 16: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť	
			Počet	%
P0509	Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení	1	0	0
P0966	Počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby	35	33 (z toho počet žien 29)	94,29

Zdroj: Monitorovacia správa

Tabuľka 17: Údaje o cieľovej skupine – NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny

	Spolu	Z toho ženy
Celkový počet	0	0
jednotlivci alebo skupiny ohrozené diskrimináciou, chudobou alebo sociálnym vylúčením	0	0
jednotlivec, ktorému je poskytované odborné poradenstvo	0	0
pár, ktorému je poskytované odborné poradenstvo	0	0
rodina, ktorej je poskytované odborné poradenstvo	0	0
zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore	33	29

Zdroj: Monitorovacia správa

Finančná realizácia za prijímateľa (Inštitút pre výskum práce a rodiny k 31. 12. 2022 bola nasledovná:

- zazmluvnená suma: 683 867,14 EUR
- viazané prostriedky: 195 328,51 EUR
- voľné prostriedky: 488 538,63 EUR
- preplatené prostriedky: 174 787,26 EUR

Finančná realizácia za partnera (ÚPSVaR) k 31. 12. 2022 bola nasledovná:

- zazmluvnená suma: 2 535 534,61 EUR
- viazané prostriedky: 432 785,54 EUR
- voľné prostriedky: 2 102 749,07 EUR
- preplatené prostriedky: 348 736,82 EUR

4.7.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

V rámci projektu existuje viacero rizík:

- Časová ohraničenosť fungovania poradní. Aj v novom období je plánovaných len 44 mesiacov na činnosť poradní. S tým je spojená aj otázka bezplatného poskytovania ich služieb z dlhodobého hľadiska.
- Ďalším rizikom je zachovanie profesionálneho osadenstva poradní. Projekt vychová odborníkov, ale nebezpečie je, že títo odídu, ak im nebude ponúknutá dlhodobá stabilita. Už dnes sa odborníci, ktorí pracujú v poradniach, ťažko hľadajú, lebo sú už etablovaní v súkromných poradniach. Pomerne ťažko sa získavali ľudia pre 5 existujúcich centier, v budúcom projekte ich bude dohromady 46. Jedným z riešení je aj podpora multidisciplinarity, to jest pokrytia viacerých typov poradenstva jedným človekom.
- Medializácia projektu niekedy ide za hranice cieľov projektu. Reportéri sa často obracajú na IVPR a žiadajú príbehy z poradní. Avšak často ide o citlivé témy, a ich aktéri – rodiny, páry i jednotlivci, nemajú záujem ich verejne komunikovať. Pracovníci sa preto snažia tieto požiadavky na informácie a príbehy aspoň anonymizovať.
- Zabezpečenie výkonu poradní je tiež problematické. Ak nebude dosť dostupných odborných kapacít, nebude výkon poradní. V súčasnosti je v priemere zamestnaných 7 odborníkov v každej poradni, v novom období bude treba cca 300 odborníkov a záujemcov nie je veľa. Čo môže toto riziko eliminovať, je ponuka profesionálneho rastu a finančná stabilita. Všetky tieto aspekty sa musia nastaviť tak, aby bol projekt príťažlivý pre psychológov a ďalších odborníkov.

4.7.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Mieru flexibility označili účastníci riadeného rozhovoru známku 3,5 z 5.

Podstata projektu, riešenie psychologických, sociálnych a právnych problémov párov, jednotlivcov a rodín je vhodná pre bežný život, a o to viac pre krízové situácie typu koronakrízy. Samotná práca poradní sa týka krízových situácií. Projekt a jeho podaktivity je pomerne flexibilný, aby sa prispôbil aj neštandardným podmienkam, napr. možnosť poskytovať poradenstvo aj online. Takýto typ poradenstva si však vyžaduje technické zabezpečenie a tiež pripravenosť cieľovej skupiny komunikovať týmto spôsobom. Rôzne vekové kategórie však reagujú rôzne na online komunikáciu, ktorá je vhodnejšia viac pre mladých. Flexibilita je však iba jeden z aspektov projektu, podstatné je udržať etické a odborné rámce aj v krízových situáciách.

4.8 NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie

4.8.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Zamestnanci v sociálnych službách a subjektov SPODaSK v čase núdzového stavu plnili nielen bežné pracovné úlohy, ale nad ich rámec zabezpečovali v priamom kontakte s rôznymi cieľovými skupinami klientov (seniori, osoby so zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, ľudia bez domova, ohrozené deti, rizikové rodiny a pod.) potreby klientov, a to často v extrémnych podmienkach. Nezastupiteľnosť výkonu zamestnancov v sociálnych službách a zamestnancov subjektov SPODaSK v období druhej vlny pandémie ochorenia COVID-19 je nespochybniteľná. Sú kladené vysoké nároky na ich každodennú prácu v priamom kontakte s rôznymi cieľovými skupinami klientov (seniori, osoby so zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, ľudia bez domova, deti, rodiny, náhradné rodiny a pod.), a to tak v zariadeniach, ako aj v prirodzenom prostredí klientov, náhradnom rodinnom prostredí, otvorenom prostredí a v prostredí utvorenom a usporiadanom na výkon opatrení/poskytovanie sociálnych služieb. Zamestnanci boli počas druhej vlny pandémie v osobnom kontakte s najohrozenejšími skupinami obyvateľstva a aj napriek vysokej miere ohrozenia naďalej poskytovali a poskytujú odbornú pomoc všetkým svojim klientom. Zároveň na všetkých úsekoch činností tak v oblasti SPODaSK, ako aj sociálnych služieb, museli nad rámec bežných povinností zabezpečiť zastupiteľnosť za chorých kolegov, kolegov v karanténe, zabezpečovať výkon za prísnych epidemiologických opatrení (spravidla vyžadujúce zabezpečenie hygienických štandardov aj pre klientov, napr. v ich prirodzenom prostredí), zabezpečovať karanténu v zariadeniach, zabezpečiť opakované, resp. systematické testovanie (zamestnancov, maloletých aj plnoletých klientov) a očkovanie (zamestnancov a plnoletých klientov) v zariadeniach, zvládnuť enormný tlak pandémie na klientov – seniorov, zdravotne znevýhodnených, deti..., zabezpečiť v prípade plnoletých klientov zariadení kontakt s rodinou a v prípade detí v CDR nielen kontakt s rodinou, ale aj online výučbu. Je potrebné preto oceniť tento mimoriadny výkon nad rámec bežných činností a v neposlednom rade je potrebné podporiť stabilizáciu pracovnej sily a udržanie pracovných miest.

Hlavnú potrebu cieľovej skupiny NP, ktorá vyplývala z pandémie COVID-19, je možné definovať nasledovne:

- udržanie pracovných miest a stabilizácia pracovnej sily v sociálnych službách a subjektoch SPODaSK.

NP správne zareagoval na definovanú hlavnú potrebu prostredníctvom poskytnutia mimoriadnej odmeny, konkrétne refundáciou mzdových nákladov zamestnávateľom spojených s poskytnutím mimoriadnych odmien zamestnancom vybraných druhov sociálnych služieb a subjektov SPODaSK.

NP vytvoril kapacitu na riešenie potreby CS efektívnym nástrojom realizácie mimoriadnych odmien s nižšou administratívnou náročnosťou pre zapojené subjekty v porovnaní s DOP.

4.8.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Hlavná aktivita NP sa realizuje v zmysle časového harmonogramu NP prostredníctvom 2 podaktivít od 7/2021 – 6/2022.

Celkovo bola poskytnutá podpora pre 36 912 zamestnancov, čo predstavuje 82 % plnenie cieľovej hodnoty MU PCV31 (45 000 účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandemiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov). Ešte lepšie plnenie sa dosiahlo pri MU PVCR1 „Počet účastníkov, ktorí si udržali pracovné miesta šesť mesiacov po ukončení pomoci“, kde bolo dosiahnuté až 400 % plnenie cieľovej hodnoty (36 176 účastníkov). Mieru plnenia MU PVCR1 a jej

prekročenie objektívne ovplyvnil zvýšený záujem zamestnancov udržať si pracovné miesto po ukončení pomoci, ako aj zvýšený záujem zamestnávateľov stabilizovať pracovnú silu.

Z pohľadu dosiahnutých výsledkov je možné uviesť, že NP účinne prispel k stabilizácii pracovnej sily v sociálnych službách a subjektoch SPODaSK. Poskytnutie mimoriadnych odmien, výnimočný prínos a nadštandardné úsilie má pozitívny vplyv aj na produktivitu a výkonnosť zamestnancov. Podpora stabilizácie pracovnej sily a udržanie pracovných miest je tiež kľúčová. Vzhľadom na neistotu na trhu práce a prebiehajúce ekonomické zmeny je dôležité mať opatrenia na udržanie kvalifikovaných a skúsených zamestnancov.

Dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov k 31. 12. 2022

Tabuľka 18: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť k 31. 12. 2022	
			Počet	%
PCV31	Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandemiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov	45 000	36 912 (z toho počet žien 32 411)	82,03 %
PCVR1	Počet účastníkov, ktorí si udržali pracovné miesta šesť mesiacov po ukončení pomoci	9 000	36 176 (z toho počet žien 31 781)	401,96%

Zdroj: Monitorovacia správa

Tabuľka 19: Údaje o cieľovej skupine – NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie

	Spolu	Z toho ženy
Celkový počet účastníkov	36 912	32 411
Zamestnanec	36 912	32 411

Zdroj: Monitorovacia správa

Finančná realizácia k 31. 12. 2022 bola nasledovná:

- zazmluvnená suma: 31 549 248 EUR
- viazané prostriedky: 24 320 611,46 EUR
- voľné prostriedky: 7 228 636,54 EUR
- preplatené prostriedky: 21 191 577,12 EUR

4.8.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Počas realizácie hlavnej aktivity neboli identifikované žiadne problémy, nedostatky a riziká v súvislosti s implementáciou NP.

4.8.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Z hodnotenia vyplynulo, že NP reagoval na krízovú situáciu veľmi dobre, a to prostredníctvom poskytnutia finančnej podpory zamestnancom v sociálnych službách a subjektoch SPODaSK. NP ako nástroj v čase krízy umožňuje promptne reagovať na jej dosahy v oblasti udržania pracovných miest v subjektoch hospodárskej mobilizácie.

4.9 NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ

4.9.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Negatívnymi dopadmi mimoriadnej situácie vyplývajúcej z COVID-19 sú priamo ovplyvnení zamestnanci, zamestnávateľa, ako aj SZČO, keďže tento stav vyvolal negatívne vplyvy na zamestnanosť, nakoľko zamestnávateľa a SZČO boli nútení prerušiť alebo obmedziť svoju prevádzkovú činnosť, dôsledkom čoho bolo v mnohých prípadoch aj prepúšťanie zamestnancov alebo ukončenie podnikania. To sa prejavilo na zvyšovaní počtov UoZ a zvyšovaní miery nezamestnanosti, čím sa zároveň výrazne zvýšila konkurencia na trhu práce.

Hlavné potreby cieľovej skupiny NP, ktoré vyplynuli z pandémie COVID-19, je možné definovať nasledovne:

- podpora zvýšenia konkurencieschopnosti ZUoZ na trhu práce
- zvyšovanie zamestnateľnosti ZUoZ

NP správne zareagoval na definovanú hlavnú potrebu prostredníctvom zabezpečenia individualizovaného poradenstva pre znevýhodnených UoZ v rámci celej SR. Vybraný nástroj NP patrí medzi tzv. mäkké faktory ovplyvňujúce zamestnateľnosť, ktoré súvisia so schopnosťou ZUoZ identifikovať, mobilizovať a ďalej rozvíjať vlastný potenciál pri správnom usmernení pracovným a osobným životom zo strany profesionálnych poradcov. Prostredníctvom individualizovanej poradenskej práce so ZUoZ je možné dosiahnuť ich umiestnenie na trh práce, hoci tento cieľ nie je možné pre uvedenú cieľovú skupinu z krátkodobého hľadiska dosiahnuť.

Podľa výsledkov riadeného rozhovoru s pracovníkmi ÚPSVaR, Vyhodnotenia úspešnosti ZUoZ zaradených do NP a tiež podľa výsledkov prezentovaných v monitorovacej správe je možné konštatovať, že projekt rieši definované potreby cieľovej skupiny účinným spôsobom. Z výsledkov Vyhodnotenia úspešnosti ZUoU vyplynulo, že na konci poradenského procesu prišlo k zvýšeniu úrovne faktorov zamestnateľnosti v priemere u 34,49 % hodnotených ZUoZ.

NP vytvoril kapacitu na riešenie potrieb cieľovej skupiny prostredníctvom zabezpečenia uceleného poradenského procesu pre ZUoZ, ktorý pozostáva z individuálnych a skupinových aktivít v nasledovnom zložení:

3 individuálne (rozsah min. 1 a max. 2 hod./stretnutie) = max. spolu 4 hodiny

4 skupinové (rozsah 5 hod./stretnutie) = spolu 20 hodín

1 voliteľná (rozsah min. 2 a max. 4 hod.) = max. 4 hodiny

Voliteľná aktivita sa môže uskutočniť v ktorejkoľvek fáze poradenského procesu (okrem posledného záverečného stretnutia) tak, aby maximálne trvanie poradenského procesu 28 hodín (1 hodina = 60 minút), nebolo prekročených.

Riešenie potrieb CS bude dosiahnuté prostredníctvom rozvoja kompetencií ZUoZ, ktoré bude zamerané na vytvorenie individuálneho osobnostného profilu na základe zhodnotenia potenciálu ZUoZ a identifikovania prekážok (vrátane nedostatočných digitálnych zručností) ovplyvňujúcich ich pozíciu na trhu práce a na stanovenie aktivít a opatrení potrebných pre ich integráciu na trh práce.

4.9.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Hlavná aktivita projektu: Poskytovanie individualizovaného poradenstva pre ZUoZ

Dňa 10. 11. 2021 bola podpísaná Zmluva o poskytnutí NFP, ktorá nadobudla účinnosť dňa 12. 11. 2021.

NP sa realizuje ako vybrané AOTP v zmysle v zmysle § 54 ods. 1 písm. a) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti.

V roku 2022 bola ukončená väčšina výberových konaní na zamestnancov na odborných poradcov zabezpečujúcich poradenstvo pre ZUoZ na úradoch PSVaR a celkovo bolo prijatých 87 zamestnancov na pracovnú pozíciu odborný poradca, ktorí zabezpečujú realizáciu NP. Plné obsadenie 92 pracovných pozícií poradcov sa nepodarilo zabezpečiť.

K 31. 12. 2022 odborní poradcovia poskytli poradenstvo na úradoch PSVaR celkovo 6 030 ZUoZ, čo predstavuje 50,25 % plnenie cieľovej hodnoty MU PCV31 (12 000 účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandemiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov).

Stav plnenia sledovaného ukazovateľa MU PVC31 sa postupne zlepšuje, k 19. 5. 2023 to už bolo 9 665 osôb (80,54 % plnenie cieľovej hodnoty). Z riadeného rozhovoru vyplynulo, že cieľová hodnota 12 000 osôb bude do konca NP dosiahnutá.

V rámci NP zamestnanci ÚPSVaR¹¹ zrealizovali vyhodnotenie úspešnosti ZUoZ zaradených do NP. Úspešnosť ZUoZ v rámci NP bola posudzovaná dvoma spôsobmi:

- a) kvalitatívne – vyhodnotené na základe úrovne mäkkých faktorov pre riadenie vlastnej kariéry. Tieto faktory zamestnateľnosti sú hodnotené prostredníctvom formulára Analýza situácie klienta v úvodnej a v záverečnej fáze poradenského procesu, definované ako „vstup“ a „výstup“.
- b) kvantitatívne – vyhodnotené na základe umiestnenia ZUoZ na trhu práce do 6 mesiacov ukončenia poradenského procesu.

Z kvalitatívneho hodnotenia vyplynuli nasledovné zistenia:

Celkovo bolo vypracovaných 7 918 Analýz situácie klienta. Na konci poradenského procesu prišlo k zvýšeniu úrovne faktorov zamestnateľnosti v priemere u 34,49 % ZUoZ. Najväčší posun v rámci 4 sekcií faktorov zamestnateľnosti ZUoZ, ktorými sú Identita a motivácia UoZ, Silné stránky/potenciál UoZ, Horizonty a plánovanie UoZ a Sieť a vzťahy UoZ bol zaevidovaný v sekcii Silné stránky/potenciál, kde priemerný percentuálny nárast medzi vstupom a výstupom je 42,43 %.

Pri posudzovaní jednotlivých položiek faktorov zamestnateľnosti došlo k najväčšiemu pokroku u týchto faktorov:

1. ZUoZ vie, čo musí urobiť pre to, aby sa zamestnal (sekcia Horizonty a plánovanie) – v rámci vstupu takmer 20 % (1 565) z hodnotených ZUoZ disponovalo touto zručnosťou. Na konci poradenského procesu už touto zručnosťou disponovalo 80,65 % (6 386) ZUoZ, čo je nárast o 60,89 %.
2. ZUoZ dokáže popísať vlastné silné stránky (sekcia Silné stránky/potenciál) – v rámci vstupu 37,51 % (2 970) z hodnotených ZUoZ disponovalo touto zručnosťou. Na konci poradenského procesu už touto zručnosťou disponovalo 91,60 % (7 253) ZUoZ, čo je nárast o 54,09 %.
3. ZUoZ dokáže pripraviť relevantné písomnosti pre hľadanie zamestnania – motivačný list, životopis (sekcia Silné stránky/potenciál) – v rámci vstupu 36,68 % (2 904) z hodnotených ZUoZ disponovalo touto zručnosťou. Na konci poradenského procesu už touto zručnosťou disponovalo 84,42 % (6 684) ZUoZ, čo je nárast o 47,74 %.

Z kvantitatívneho hodnotenia vyplynuli nasledovné zistenia:

Z celkového počtu zaradených ZUoZ 9 900 bolo 1 850 ZUoZ umiestnených na trhu práce, čo predstavuje 18,7 %. Pri posudzovaní týchto výsledkov treba mať na zreteli, že ide o cieľovú

¹¹ ÚPSVaR „Vyhodnotenie úspešnosti ZUoZ zaradených do NP“ bolo poskytnuté hodnotiteľov v rámci riadeného rozhovoru.

skupinu, ktorá patrí na trhu práce k tým najviac ohrozeným z dôvodu ich znevýhodnení, často kumulovaných, ktoré znižujú ich konkurencieschopnosť v porovnaní s neznevýhodnenými UoZ.

Zo skúsenosti z hodnotenia NP Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra vyplýva, že účinky NP v oblasti zvýšenia zamestnanosti ZUoZ sa prejavujú až po 12 mesiacoch od ukončenia účasti v NP.

Tabuľka 20: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť k 31. 12. 2022	
			Počet	%
P0966	Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov	12 000	6 030 (z toho počet žien 3 938)	50,25 %

Zdroj: Monitorovacia správa

Tabuľka 21: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ k 19. 5. 2023

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť k 11. 5. 2023	
			Počet	%
P0966	Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov	12 000	9 665 (z toho počet žien 6 270)	80,54 %

Zdroj: Monitorovacia správa

Tabuľka 22: Údaje o cieľovej skupine – NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ

	Počet účastníkov k 31. 12. 2022	Z toho ženy
Celkový počet účastníkov	6 030	3 938
Iné znevýhodnené osoby	0	0
ZUoZ	6 030	3 938

Zdroj: Monitorovacia správa

Finančná realizácia k 31. 12. 2022 bola nasledovná:

- zazmluvnená suma: 3 982 578,43 EUR
- viazané prostriedky: 985 008,03 EUR
- voľné prostriedky: 2 997 570,40 EUR
- preplatené prostriedky: 761 174,13 EUR

Plánovaný rozpočet projektu bol 3 982 578,43 EUR, z toho bolo k 31. 12. 2022 preplatených 761 174,13 EUR. Zástupcovia NP predpokladajú, že sa podarí vyčerpať celý rozpočet.

4.9.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Pri implementácii NP sa nevyskytli žiadne riziká, ktoré by mali vplyv na plnenie stanovených cieľov.

NP sa realizuje v súlade so schváleným časovým harmonogramom. Stanovená cieľová hodnota MU bude naplnená na 100 %.

4.9.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Z hodnotenia vyplynulo, že NP veľmi dobre reagoval na krízovú situáciu s poklesom zamestnateľnosti ZUoZ na trhu práce. NP prostredníctvom poskytovania individualizovaného poradenstva ZUoZ rieši vplyv krízy COVID-19 na trh práce. NP zahŕňa aj identifikáciu nedostatočných digitálnych zručností ZUoZ, čo následne umožnilo nasmerovať klientov na PC kurzy (synergia s nástrojmi AOTP), a tým ich pripraviť na používanie online služieb. Výsledky preukázali, že NP pomáha zvyšovať zamestnateľnosť ZUoZ, avšak pozitívne zmeny u tejto špecifickej cieľovej skupiny nie je možné dosiahnuť v krátkodobom horizonte.

4.10 NP Bezplatné dlhové poradenstvo

4.10.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Pandémia COVID-19 mala významný vplyv na zamestnanosť a trh práce vo viacerých aspektoch. Pandémia spôsobila uzavretie mnohých podnikov, obmedzenia v cestovaní a obchode a zníženie hospodárskej činnosti. To viedlo k masívnemu prepúšťaniu a stratám pracovných miest vo viacerých odvetviach, ako napr. cestovný ruch, reštaurácie, hotelový priemysel a malé podniky. V dôsledku straty pracovných miest sa nezamestnanosť v niektorých sektoroch výrazne zvýšila. Mnoho ľudí stratilo svoje zamestnanie a mnohí sa ocitli v hľadaní nových pracovných príležitostí. Okrem straty zamestnania spôsobila pandémia COVID-19 zvýšenú hospitalizáciu zamestnancov alebo členov rodiny, ako aj zhoršenie duševného zdravia obyvateľstva. Uvedené vplyvy krízy spôsobili celkové zníženie príjmov obyvateľstva, čo pre zadlžené osoby a domácnosti predstavoval vážny problém. V reakcii na krízu sa skupina nadmerne zadlžených domácností zväčšila, čo má vplyv na jednotlivcov, ako aj na ekonomiku krajiny. Dôsledkami nadmernej zadlženosti sú sociálne vylúčenie, rezignácia a depresia, obavy z budúcnosti, psychosomatické a iné choroby, strata kvality života, obmedzenie prístupu k finančným službám alebo strata bývania a chudoba.

Hlavné potreby cieľovej skupiny NP, ktoré vyplynuli z pandémie COVID-19, je možné definovať nasledovne:

- potreba riešiť dlhovú záťaž, zvládnuť dlh a zlepšiť svoje ekonomické správanie

NP správne zareagoval na definovanú hlavnú potrebu prostredníctvom vytvorenia siete BDP, poskytovania bezplatného dlhového poradenstva, vrátane tvorby pracovných postupov pre dlhových poradcov a zabezpečenia ich priebežného vzdelávania. Projekt rieši uvedenú potrebu inovatívnym prístupom, nakoľko doposiaľ v SR nebolo zabezpečené poskytovanie bezplatného dlhového poradenstva pre nadmerne zadlžené obyvateľstvo. Prostredníctvom NP sa implementovalo personalizované dlhové poradenstvo pre cieľovú skupinu, ktoré sa ukázalo ako jeden z najúčinnějších existujúcich nástrojov na riešenie nadmernej zadlženosti domácností - dve štúdie EK (2008, 2013).

Podľa výsledkov riadeného rozhovoru s pracovníkmi Ústredia PSVaR a tiež podľa výsledkov prezentovaných v monitorovacej správe je možné konštatovať, že projekt rieši definované potreby cieľových skupín efektívnym a udržateľným spôsobom. Najvyššia miera riešenia potrieb bola dosiahnutá pre cieľovú skupinu Rodina, NEET/UoZ a ZUoZ.

NP vytvoril kapacitu na riešenie identifikovanej potreby cieľovej skupiny prostredníctvom nasledovných podaktivít:

V rámci **podaktivity** 1 bolo vytvorených 46 BDP, v ktorých 132 dlhových poradcov (ekonóm, právnik, psychológ) poskytuje bezplatné dlhové poradenstvo nadmerne zadlženým osobám v oblasti osobných (rodinných) financií, v oblasti práva a právnej administratívy, osobám, ktoré sú ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením, resp. osobám, ktoré sa vzhľadom na novovzniknutú životnú situáciu môžu dostať do finančných ťažkostí (strata zamestnania, rozvod a pod.). V rámci predmetného poradenstva spoločne s klientmi identifikujú základné príčiny zadlženia, vykonajú ich analýzu a spoločne s klientom

pracujú na ich redukcii alebo úplnej eliminácii. Zároveň identifikujú potrebné oblasti poskytnutia poradenstva klientovi (právne, ekonomicko-finančné, psychologické) a v prípade potreby ho komplexne poskytnú v plnom rozsahu podľa svojej špecializácie.

V rámci **podaktivity 2** bol spracovaný záväzný postup pre poskytovanie individuálneho dlhového poradenstva, ktorý slúži ako príručka pracovných postupov činností a jeho názov je „Metodika práce dlhového poradcu“. Metodika je a naďalej bude počas realizácie projektu dopracovávaná a aktualizovaná, a to najmä na základe nových skúseností z činnosti poradní. Výstupom podaktivity bude ku koncu implementácie NP vypracovanie komplexnej metodiky, ktorá bude slúžiť ako príručka (manuál) pracovných postupov BDP pre všetkým zamestnancov poradní pri výkone ich poradenskej činnosti.

Okrem toho sa v rámci podaktivity 2 realizuje metodické a koordinačné riadenie, ktoré zabezpečujú zamestnanci metodického riadenia BDP.

V rámci **podaktivity 3** v zmysle vypracovanej Metodiky práce dlhového poradcu sa realizujú vzdelávania zamestnancov BDP zamerané na podporu činnosti dlhových poradcov.

Pre posilnenie kapacity NP priniesť riešenie identifikovanej potreby cieľovej skupiny, bola projektovým tímom vytvorená nasledovná spolupráca, ktorá významným spôsobom pomohla k úspešnej implementácii NP:

- pre zdravotníctvo a integrovanú starostlivosť: nadviazanie priamej spolupráce cestou písomného memoranda so zdravotnými poisťovňami,
- pre cieľovú skupinu detí a mládež: spolupráca s CDR prostredníctvom ÚPSVaR, spolupráca s úradmi PSVaR v regiónoch,
- pre cieľovú skupinu rodiny a ich život: sieť zdrojov klientov s dlhodobými problémami: spolupráca s Centrami právnej pomoci, Úradu PSVaR, banky, inkasné spoločnosti, finanční poradcovia, organizácie tretieho sektora, Slovenská sieť proti chudobe, Informačné kancelárie MV SR pre obete trestných činov, mestá a obce,
- pre PSS: spolupráca s CDR prostredníctvom ÚPSVaR, spolupráca s organizáciami tretieho sektora činnými medzi marginalizovanými skupinami (Cesta von, Projekt Dom.ov), spolupráca s komunitnými centrami miest a obcí a sociálnymi odbormi mestských úradov,
- pre podnikateľov/zamestnávateľov: prezentovanie činnosti BDP pred fórami zamestnávateľov s osobitným upozornením na záťaž, ktorú pre zamestnávateľa predstavuje zadlžený zamestnanec a možnosť to riešiť cez DBP,
- pre cieľovú skupinu NEET/UoZ: priama spolupráca s Úradmi PSVaR, ktorí do DBP posielajú zadlžených klientov, spolupráca s OZ EDU v rámci iniciatívy ÚPSVaR Krok za krokom,
- pre cieľovú skupinu ZUoZ: priama spolupráca s Úradmi PSVaR, ktoré posielajú zadlžených klientov do DBP, spolupráca s OZ EDU v rámci iniciatívy ÚPSVaR Krok za krokom,
- podpísané memorandum o spolupráci so Slovenskou bankovou asociáciou, Slovenskou komorou exekútorov, Asociáciou slovenských inkasných spoločností, Slovenskou komorou psychológov, Centrom právnej pomoci, Sociálnou poisťovňou, Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, Občianskym združením EDU, Národnou bankou Slovenska, Občianskym združením Cesta von, Informačnými kancelárkami pre obete trestných činov (MV SR), Zborom väzenskej a justičnej stráže – NP Šanca na návrat, Asociáciou finančných sprostredkovateľov a finančných poradcov, Slovenskou sieťou proti chudobe, Slovenskou sporiteľňou, Inkasnou spoločnosťou Intrum Slovakia, Inkasnou spoločnosťou Bencont Collection, Asociáciou pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu, Neziskovou organizáciou Projekt DOM.ov.

4.10.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Hlavnou aktivitou NP je podpora poskytovania bezplatného dlhového poradenstva s finančnou podporou na mzdy zamestnancov, ktorí sa podieľajú na priamej realizácii všetkých podaktivít projektu. Podpora a pomoc je poskytovaná pre všetky osoby cieľovej skupiny bezplatne, ako forma bezplatného poradenstva na všeobecnej úrovni v rámci verejne prospešného záujmu pre všetky osoby cieľovej skupiny.

• Podaktivita 1 – Vytvorenie BDP

V rámci projektu bolo vytvorených 46 BDP v pôsobnosti ÚPSVR (2 poradne v roku 2021, 44 poradní v roku 2022). Otváranie týchto poradní bolo nastavené na základe vyhodnotenia stavu zadlženosti občanov v rámci celej SR, umiestnenie BDP pokrýva celú SR (<https://www.pomahamedlznikom.sk/kontakty/index.html?csrt=13521432361644500079>). Do vytvorených BDP bolo prijatých 46 zamestnancov back office a 132 dlhových poradcov (ekonóm, právnik, psychológ). Dlhoví poradcovia a zamestnanci back office sú zamestnancami ÚPSVaR.

K 30. 12. 2022 bolo v pracovnom pomere v rámci NP 133 žien a 41 mužov, spolu 174 zamestnancov (MU P0966) v BDP. Stanovená cieľová hodnota pre MU P0966 (184 zamestnancov) bola splnená na 94,57 %, čo je možné považovať za úspešné plnenie. Na obsadenie všetkých pracovných pozícií chýbajú 8 psychológovia, ktorých je vo všeobecnosti nedostatok na trhu práce.

V rámci BDP sú klientom poskytované nasledovné typy poradenstiev:

Ekonomické poradenstvo

Ekonomické poradenstvo sa zameriava na potrebu optimalizovania výdavkov, príjmov a ich vzájomného pomeru, na finančné plánovanie a vytváranie finančnej rezervy.

Právne poradenstvo

Právne poradenstvo je zamerané na pochopenie klientov ich právneho stavu záväzku, na relevantné podania dlžníka, relevantné reakcie na stanoviská veriteľa.

Psychologické poradenstvo

Psychologické poradenstvo sa zameriava na pomoc v oblasti správania sa klientov v krízových situáciách, kedy sa správanie a osobnosť jedinca menia, hrozí sociálne vylúčenie. Vznikajú závislosti, emočné a kognitívne poruchy, stres, pocit hanby, viny, ľútosť, strata hrdosti, frustrácia, skrývanie problému, pocit úzkosti, únava, poruchy libida. Primárne sa rieši psychologický aspekt, nakoľko je dôležité, aby klient pochopil svoj problém tak, aby bol ochotný pristúpiť aj k ekonomickému a právnemu riešeniu.

K 31. 12. 2022 celkovo 3 410 osôb využilo poradenské služby BDP (MU P0274). Išlo o 30,45 % plnenie cieľovej hodnoty 11 200 osôb. Je potrebné uviesť, že nové BDP boli zakladané v priebehu roka 2022 a ich plný počet bol dosiahnutý až v októbri 2022:

1/2022: Banská Bystrica, Lučenec, Nitra, Poprad, Trenčín, Trnava

2/2022: Košice, Michalovce, Vranov nad Topľou, Zvolen

4/2022: Banská Štiavnica, Bardejov, Levice, Nové Zámky, Rožňava, Spišská Nová Ves, Trebišov, Žilina

7/2022: Brezno, Dolný Kubín, Dunajská Streda, Galanta, Humenné, Liptovský Mikuláš, Martin, Piešťany, Prievidza, Rimavská Sobota, Stropkov, Veľký Krtíš

9/2022: Kežmarok, Stará Ľubovňa, Komárno, Malacky, Námestovo, Nové Mesto nad Váhom, Piešťany, Považská Bystrica, Revúca, Ružomberok

10/2022: Pezinok, Senica, Čadca, Topoľčany

Stav plnenia sledovaného ukazovateľa MU P0966 bol k 31. 5. 2023 celkovo 8 600 osôb. Z riadeného rozhovoru vyplynulo, že cieľová hodnota 11 200 osôb bude dosiahnutá pravdepodobne už v septembri 2023.

Zástupcovia projektového tímu uviedli, že až 95 % klientov, ktorí využili služby BDP, boli schopní riešiť svoju zadlženosť a vyhli sa tým exekúciám a osobným bankrotom. Títo klienti, ktorí kvôli dlhovej záťaži čelili silnému sociálnemu aj finančnému vylúčeniu, si výrazne zlepšili kvalitu života.

Tabuľka 23: Údaje o cieľovej skupine - NP Bezplatné dlhové poradenstvo

Cieľová skupina	Počet účastníkov k 31. 12. 2022	Z toho ženy
Celkový počet účastníkov	3 476	1 804
deti, ktorým sa poskytujú sociálne a asistenčné služby	4	2
jednotlivci alebo skupiny ohrozené diskrimináciou, chudobou alebo sociálnym vylúčením	1 172	591
jednotlivec, ktorému je poskytované odborné poradenstvo	1 344	665
NEET do 30 rokov	7	6
občan, ktorý žije ako osamelá dospelá osoba s jednou alebo viacerými osobami odkázanými na jeho starostlivosť alebo starajúca sa aspoň o jedno dieťa	39	27
pár, ktorému je poskytované odborné poradenstvo	98	50
plnoleté fyzické osoby, ktorým sa poskytuje základné a špecializované poradenstvo	154	87
plnoleté fyzické osoby, ktorým sa poskytujú sociálne a asistenčné služby	15	9
rodina, ktorej je poskytované odborné poradenstvo	137	71
rodiny s deťmi, neúplné rodiny s deťmi, mnohohodtné rodiny	77	50
uchádzač o zamestnanie	94	35
zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore	145	110
záujemca o zamestnanie	96	52
znevýhodnený uchádzač o zamestnanie	94	49

Zdroj: Monitorovacia správa

Podaktivita 2: Tvorba pracovných postupov pre dlhových poradcov

Príručka pracovných postupov činnosti BDP

Na zabezpečenie činnosti dlhových poradcov bola na začiatku NP vytvorená Príručka pracovných postupov činnosti BDP pod názvom „Metodika práce dlhového poradcu“. Príručka je podkladom pre vzdelávanie dlhových poradcov. Obsahom Príručky sú okruhy zamerané na všeobecné znalosti z oblasti dlhového poradenstva a okruhy pre jednotlivé typy dlhového poradenstva. Príručka obsahuje úvod do problematiky dlhového poradenstva a taktiež všeobecné poradenské zručnosti, ktoré by mal každý poradca dosiahnuť a následne kvalifikovane poskytovať klientom. V ekonomickej časti dlhového poradenstva je Príručka zameraná na analýzu dlhovej, príjmovej, výdavkovej a majetkovej situácie klienta a na možnosti ekonomických odporúčaní pre zníženie dlhov a zlepšenie krízovej situácie. V právnej časti je Príručka zameraná na analýzu dlhovej a zmluvnej situácie klienta, na majetkovo-právnu analýzu, na procesy riešenia a pomoci klientom v právnej oblasti a pod. V rámci psychologického poradenstva je Príručka zameraná na psychologické poradenstvo, na ciele poradenského procesu, na riešenie postojov klienta, na zmeny správania sa spôsobené dlhmi.

Najnovšia a konečná aktualizácia bude urobená po skončení všetkých školení od externých lektorov, ktoré by mali prebehnúť do konca septembra 2023 a budú v nej zohľadnené aj závery workshopov, ktoré prebiehajú na dvojtýždňovej frekvencii po jednotlivých odbornostiach poradcov.

Tabuľka 24: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Bezplatné dlhové poradenstvo

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť k 31. 12. 2022	
			Počet	%
P0966	Počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby	184	174 (z toho počet žien 133)	94,57%
P0509	Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení	1	0	0 %

Zdroj: Monitorovacia správa

Tabuľka 25: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Bezplatné dlhové poradenstvo k 11. 5. 2023

Kód ukazovateľa	Názov	Plánovaný stav	Skutočnosť k 11. 5. 2023	
			Počet	%
P0966	Počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby	184	177	96,20 %
P0509	Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení	1	0	0 %

Zdroj: ÚPSVaR

Podaktivita 3 – Vzdelávanie zamestnancov BDP

Na základe vypracovanej „Metodiky práce dlhového poradcu“ prebiehali v roku 2022 vzdelávania zamerané na podporu činnosti dlhových poradcov. Témy vzdelávania boli špecifické pre jednotlivé skupiny dlhových poradcov a vychádzajú z vypracovanej metodiky. Vo všeobecnej časti boli zamerané na pochopenie zmyslu profesie dlhového poradenstva. Následne nadväzovala školiaca fáza zameraná na odborné vedomosti v oblasti poskytovania dlhového poradenstva v závislosti od zaradenia poradcu (súvisiaca legislatíva, odborné usmernenia a pod.). Školenia boli zabezpečené prostredníctvom odborných lektorov. Úvodné školenie v rozsahu 44 hodín absolvovali aj zamestnanci back office.

V roku 2022 boli všetci prijatí zamestnanci za všetky štyri profesie vyškolení z BLOKOV A a B. Bloky A a B patria medzi všeobecné vzdelávacie aktivity. Vzdelávania realizovali online formou z dôvodu COVID-19. Blok A bol spoločný blok pre poradcov všetkých zameraní a pre back office. Predstavoval všeobecný úvod do poradenstva. Blok B bol spoločný blok pre poradcov všetkých zameraní a pre back office. Hlavnou témou bol Manažment poradenského prípadu. Ostatné bloky C, D, a E sú vysoko odborné školenia a netýkajú sa zamestnancov poradenského back office. Blok C prebehol prezenčnou formou súčasne v Bratislave a v Košiciach. Do vzdelávania tzv. Bloku C bola zapojená NBS, ktorá témy pre ekonómov a právnikov určené pre tento blok kompletne pokryla. Školenie sa uskutočnilo na prelome 30. 5. – 3. 6. 2022, preto ho absolvovala len ½ zamestnancov. Blok C sa bude opakovať pre zvyšok zamestnancov v 1. kvartály roku 2023 opäť v spolupráci s NBS. Poradcov psychológov kompletne preškolila Slovenská komora psychológov (SKP) v zastúpení prezidentky SKP, Evy Klimovej.

BLOK D, E, F a G sa realizujú v roku 2023. BLOKY F a G patria medzi medziodborové a ich úlohou je poskytnúť základný prehľad o profesii poradcu ostatným poradcom, ergo základy psychológie pre ekonómov a právnikov, základy ekonómie pre psychológov a právnikov a základy práva pre psychológov a ekonómov.

Podaktivita 3.1 Workshop k zvyšovaniu vedenia procesu práce s klientom – komunikačné zručnosti:

Workshop sa uskutočnil 23. – 26. 10. 2022 v Hoteli Sorea na Štrbskom plese. Vzdelávanie zabezpečovali metodici a experti NP. Témy boli zamerané na internú komunikáciu na poradniach, externú komunikáciu smerom k municipalitám a organizáciám tretieho sektora, ako aj na tímovú spoluprácu a zvládanie námietok klientov či prácu s klientami so špecifickým správaním. Súčasťou školenia bola aj prezentačná činnosť na sociálnych sieťach a ostatných komunikačných kanáloch smerom k verejnosti.

Podaktivita 3.2. Workshop k zvyšovaniu vedenia procesu práce s klientom – metodické dni:

Workshop prebehol dištančne za jednotlivé odbornosti nasledovne:

- 3. – 4. 11. 2022 právnici,
- 10. – 11. 11. 2022 ekonómovia,
- 24. – 25. 11. 2022 psychológovia.

Metodické dni realizovali metodici a experti projektu. Metodické dni boli zamerané na prácu s klientom vo viacerých súvislostiach a trvali dva dni za každú odbornosť. Workshop prebiehal formou diskusie a vypracovávaním zadaných tém.

Rozpočet

Plánovaný rozpočet projektu bol 13 476 730,30 EUR, toho bolo k 31. 12. 2022 scertifikovaných 1 952 200,70 EUR. Zástupcovia NP predpokladajú, že sa podarí vyčerpať približne 85 % z alokovaných prostriedkov. Dôvodom nedočerpania rozpočtu je nedosiahnutie cieľovej hodnoty počtu zamestnancov BDP.

4.10.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Pri implementácii NP sa vyskytli nasledovné riziká, ktoré mali mierny vplyv na plnenie stanovených cieľov:

- personálne riziko

Personálne riziko bolo spôsobené tým, že vyhlásené výberové konania sa zverejňovali na stránke ústredia www.upsvr.gov.sk a na internetovom sprievodcovi trhu práce www.istp.sk, pričom bolo zrejmé, že ich návštevnosť a zasiachnutelnosť cieľových skupín je nízka. Vysporiadať sa s týmto rizikom, ktorým bolo reálne neobsadenie pozícií v rámci plánovaného otvárania BDP, sa podarilo opakovaným vyhlasovaním výberových konaní na pracovníkov poradní, ale najmä dosiahnutím súhlasu na zverejňovanie vyhlásených výberových konaní na www.profesia.sk a čiastočne na www.facebook.com/BezplatneDlhovePoradne. Týmto krokom sa podarilo plne personálne obsadiť 32 BDP. V ostatných dlhových poradniach boli obsadené miesta pre poradenský back office, ekonómov a právnikov. V pár prípadoch došlo k prirodzeným odchodom zamestnancov z týchto pracovných pozícií, kde sa hneď opakujú výberové konania na tieto miesta a darí sa ich relatívne v krátkej dobe obsadiť.

Napriek snahám o obsadenie všetkých pracovných pozícií je projektový tím konfrontovaný so skutočnosťou, že na trhu práce je nedostatočný počet psychológov, ktorí by spĺňali nami požadovanú dĺžku praxe a mali záujem pracovať v BDP. V rámci výberových konaní sú obsadzované predovšetkým pozície na poradcu Senior pre všetky oblasti. V prípade, ak sa dlhodobo nedarí obsadiť pozíciu Senior, projektový tím pristupuje k vyhláseniu výberového konania na pozíciu Junior.

- riziko dostupnosti vhodných priestorov

Riziko dostupnosti vhodných priestorov pre jednotlivé poradne sa podarilo vyriešiť opakovaným oslovovaním organizácií, ktoré mali voľné priestory aj za pomoci zamestnancov, ktorí boli prijatí na pracovné miesta poradcov, resp. back office.

- riziko nedostatočného materiálno-technického vybavenia poradní pre ich riadne fungovanie

Riziko dostatočného materiálno-technického vybavenia bolo riešené v spolupráci ÚPSVaR a jednotlivých úradov PSVaR (vybavenie PC, tlačiarne, kancelársky materiál).

- riziko dostatočnej propagácie činnosti BDP pre dostatočný prírastok nových klientov

Riziko propagácie činnosti a dostatočného prírastku nových klientov sa na začiatku riešilo vlastnými zamestnancami poradní, neskôr v spolupráci s úradmi PSVaR v rámci celej SR.

4.10.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Z hodnotenia vyplynulo, že NP veľmi dobre reagoval na krízovú situáciu s nárastom nadmerne zadlžených osôb a domácností. NP prostredníctvom poskytovania bezplatného dlhového poradenstva cieľovej skupine rieši dôsledky nadmernej zadlženosti a zároveň pôsobí aj preventívne. NP okrem ekonomického a právneho poradenstva zahŕňa aj psychologické poradenstvo, ktoré je veľmi dôležité v čase krízy. Jednotlivé aktivity NP sa navzájom prepájajú a zabezpečujú metodickú a odbornú priebežnú prípravu poradcov, aby zvládli personalizované poradenstvo pre klientov cieľovej skupiny, ktorí sa ocitli v čase krízy v ťažkých životných situáciách. Výsledky preukázali, že NP významne pomohol k zlepšeniu ich životnej situácie a je správnym nástrojom na riešenie identifikovaných nedostatkov vyplývajúcich z krízovej situácie COVID-19.

4.11 NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni základných škôl vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania

NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces v stredných školách vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania¹²

4.11.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Pandémia zásadným spôsobom ovplyvnila vzdelávací proces v ZŠ a SŠ na Slovensku. Prijaté protipandemické opatrenia mali za dôsledok uzatvorenie škôl a prerušenie prezenčnej formy výučby. Školy boli nútené prejsť na dištančnú formu vzdelávania. Tento prechod bol náročný pre veľkú časť ZŠ a SŠ, vrátane pedagogických a odborných zamestnancov. Vzniknutá situácia si vyžadovala od škôl technické vybavenie pre dištančnú výučbu a od učiteľov zručnosti pre využívanie digitálnych technológií.

Pandémia negatívne ovplyvnila tri školské roky, pričom najviac zasiahla žiakov ZŠ a SŠ ohrozených školským neúspechom (pozri cieľové skupiny). NP sa primárne zamerali na školy s najvyšším počtom žiakov, ktorí sa neúčastňovali dištančného vzdelávania, resp. nemali prístup k internetu počas dištančného vzdelávania. Východiskom pre zameranie NP a výber ZŠ a SŠ bol dotazníkový prieskum o priebehu dištančnej výučby v školskom roku 2019/2020, ktorý sa realizoval v ZŠ a SŠ. Z výsledkov dotazníka vyplýva, že v školách s vyšším podielom žiakov zo SZP bol vysoký podiel žiakov, ktorí sa neúčastňovali dištančného vzdelávania. Takmer dve tretiny týchto žiakov bolo zo škôl, ktoré sa nachádzajú v Prešovskom, Košickom a Banskobystrickom kraji. Zabezpečenie dostupnosti digitálnych technológií pre žiakov z rizikových skupín ohrozených školským neúspechom bolo jedným z predpokladov ich zapojenia do dištančnej výučby.

¹² Projekt je financovaný z PO 1 a je komplementárny k NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni základných škôl vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania.

Positívne hodnotíme, že príprava NP bola založená na údajoch získaných z dotazníkového prieskumu v ZŠ a SŠ. Skúsenosti z prvého školského roka ovplyvneného protipandemickými opatreniami (2019/2020) jednoznačne ukázali, že dištančná výučba si vyžaduje zlepšenie vybavenia ZŠ a SŠ digitálnymi technológiami, prípravu pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov tvoriť obsah vzdelávania s využitím týchto technológií. Za najdôležitejšiu cieľovú skupinu považujeme žiakov ZŠ a SŠ, ktorí sa nemohli zapojiť do dištančnej výučby v dôsledku ich sociálneho znevýhodnenia. NP sa zamerali na kľúčové potreby relevantných cieľových skupín.

MŠVVaŠ SR dlhodobo podporuje nákup IT zariadení pre školy a ich využívanie vo vyučovacom procese prostredníctvom projektov financovaných zo zdrojov EÚ. Hodnotené NP umožnia školám s vyšším podielom žiakov zo SZP získať digitálne technológie nevyhnutné na dištančnú výučbu. Napriek návrhu k prezenčnej výučbe môžu pedagogickí a odborní zamestnanci dodané technológie využívať pri tvorbe digitálneho obsahu vyučovania. Vytvorené študijné miestnosti vybavené potrebnými IT zariadeniami budú naďalej slúžiť žiakom. Dôležitým krokom k udržateľnosti výsledkov projektov je legislatívne ukotvenie pozície školského digitálneho koordinátora a hlavných činností (v zákone č. 138/2019 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Mzdy školských digitálnych koordinátorov sú hradené z NP do konca školského roka 2022/2023. Udržateľnosť vytvorených pozícií je zabezpečená minimálne do konca roka 2026, a to prostredníctvom ďalšieho NP – Podpora pomáhajúcich profesií 3. Organizácia letných škôl umožnila reagovať na dôsledky pandémie a podporiť žiakov, ktorí nemali prístup k dištančnému vzdelávaniu počas školských prázdnin. Tento nástroj bol vhodný na riešenie situácie v roku 2021 a bol zo strany škôl (predovšetkým ZŠ) využívaný aj za účelom socializácie žiakov. Organizáciu letných škôl bolo potrebné z dôvodu nedostatku finančných zdrojov dofinancovať zo štátneho rozpočtu. V nasledujúcom období sa letné školy v rámci týchto NP už neorganizovali, v roku 2022 boli financované z iných zdrojov. Školy využívali tiež možnosť organizovať pre žiakov doučovanie (financované z Plánu obnovy a odolnosti), ktoré sa považuje za efektívnejší nástroj podpory žiakov zo SZP.

Celková efektívnosť NP bola zásadným spôsobom ovplyvnená oneskorením dodávok digitálnych zariadení do škôl. Pedagogickí a odborní zamestnanci, ako aj žiaci bez prístupu k dištančnému vzdelávaniu do konca roka 2022 nemali prístup k potrebným zariadeniam. Positívne môžeme hodnotiť snahu MŠVVaŠ SR znížiť administratívnu záťaž zapojených škôl pri obstarávaní digitálnych technológií.

4.11.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Po začatí realizácie dostali ZŠ ponuku zapojiť sa do NP. Po potvrdení záujmu školy poskytli informácie o aktuálnom stave digitálnych technológií a potrieb na zabezpečenie dištančnej výučby. V rámci prvej aktivity ZŠ definovali svoje požiadavky na: i) notebooky pre pedagogických a odborných zamestnancov, ii) tablety pre žiakov a iii) vybavenie študijných miestností.

Dostupnosť digitálnych technológií pre cieľové skupiny bola centrálnym prvkom na riešenie negatívnych dopadov pandémie. Vzhľadom na detailnú prípravu, potrebu legislatívnych úprav a omeškanie verejného obstarávania boli prvé zariadenia obstarané a v závere roka 2022 a dodané v úvode roka 2023. Dodanie požadovaných digitálnych technológií sa očakáva v roku 2023. Z tohto dôvodu nebol k referenčnému dátumu vykázaný pokrok v plnení cieľových hodnôt merateľného ukazovateľa PCV30 a PCV4c. Merateľný ukazovateľ PCV33 Počet subjektov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandemiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov aktuálne zahŕňa školy, v ktorých bola zavedená pozícia školského digitálneho koordinátora a/alebo sa realizovali letné školy. Ku koncu roka 2022 dosiahol počet subjektov, ktorým bola poskytnutá podpora 389. Počet škôl bude v roku 2023 rásť spolu s dodaním digitálneho vybavenia na školy. Napriek obmedzenému počtu ZŠ, ktoré realizovali letné školy, prekonal počet cyklov letných škôl a počet odučených hodín v rámci letných škôl (merateľný ukazovateľ P0969 a P0970) cieľové hodnoty. Do konca NP neočakávame žiadny

nárast predmetných ukazovateľov vzhľadom na to, že letné školy v ZŠ boli financované z NP len v roku 2021.

Tabuľka 26: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) - NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni základných škôl vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania

Kód MU	MU	Dosiahnutá hodnota 2022	Cieľová hodnota 2023
P0969	Počet zrealizovaných cyklov letných škôl.	617	430
P0970	Počet odučených hodín v rámci letných škôl	21 347	13 000
P0323	Podiel participujúcich škôl, ktorým sa zlepšilo hodnotenie SELFIE	0	75
PCV30	Hodnota opatrení ESF zameraných na boj s pandémiou COVID-19 alebo na zmiernenie jej následkov (celkové verejné výdavky)	0	20 000 000
PCV33	Počet subjektov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmiernenia jej následkov	389	1 500
PCV4c	Hodnota IT súvisiaceho s COVID-19 pre vzdelávanie	0	13 000 000

Zdroj: Monitorovacia správa

V prípade NP zameraného na SŠ registrujeme 178 škôl, v ktorých sa realizovali letné školy a bola ku koncu roka 2022 zavedená pozícia digitálneho koordinátora. Hodnota ukazovateľa PCV33 sa bude zvyšovať spolu s dodávkami zariadení do zapojených SŠ. Napriek tomu, že počet zrealizovaných cyklov letných škôl (159) prekonal cieľovú hodnotu merateľného ukazovateľa P0969 (100), bol záujem o letné školy nižší ako sa predpokladalo. Letné školy boli na rozdiel od ZŠ orientované na prax žiakov. Pribeh letných škôl bol poznačený nižším záujmom cieľovej skupiny a fluktuáciou účastníkov. Z tohto dôvodu počet odučených hodín v rámci letných škôl bol približne 50 % plánovaného počtu. V prípade predmetného ukazovateľa neočakávame ďalší pokrok v roku 2023. Hodnota opatrení zameraných na boj s pandémiou COVID-19 alebo zmiernenie jej následkov bude vykázaná po dodaní zariadení do SŠ, pričom prijímateľ očakáva vyčerpanie schválených zdrojov.

Tabuľka 27: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) - NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces v stredných školách vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania

Kód MU	MU	Dosiahnutá hodnota 2022	Cieľová hodnota 2023
P0969	Počet zrealizovaných cyklov letných škôl.	159	100
P0970	Počet odučených hodín v rámci letných škôl	3 776	7 000
P0323	Podiel participujúcich škôl, ktorým sa zlepšilo hodnotenie SELFIE	0	75
PCV30	Hodnota opatrení ESF zameraných na boj s pandémiou COVID-19 alebo na zmiernenie jej následkov (celkové verejné výdavky)	0	20 303 087
PCV33	Počet subjektov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmiernenia jej následkovsubjekt1	178	900

Zdroj: Monitorovacia správa

4.11.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Hlavný cieľ NP - podpora žiakov ohrozených školským neúspechom a žiakov s obmedzeným prístupom k dištančnému vzdelávaniu vrátane zabezpečenia adekvátneho technického vybavenia ich škôl – bude pre oneskorenú dodávku technického vybavenia školám naplnený len čiastočne. NP očakávajú po dodávke technológií naplnenie ukazovateľa PCV33 Počet subjektov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandemiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov. Takisto predpokladajú dočerpanie celkových oprávnených výdavkov projektu, resp. výdavkov na zakúpenie IT. Cieľové hodnoty pre sledovanie počtu cyklov letných škôl budú naplnené v oboch NP. Cieľová hodnota počtu odučených hodín v rámci letných škôl organizovaných na ZŠ bola prekročená už v roku 2022, pri NP pre SŠ nebude cieľová hodnota naplnená.

4.11.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Systém implementácie PO8 sa ukázal ako schopný reagovať na potreby cieľových skupín v krízovej situácii v zmysle vytvorenia a realizácie projektov s dostatočnou finančnou alokáciou. Flexibilitu negatívne ovplyvnilo nastavenie systému verejného obstarávania, ktoré spôsobilo oneskorenie dodávok technologického vybavenia škôl.

4.12 NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji

4.12.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Rozvoj tzv. nízkopríjmových regiónov je komplexnou úlohou a odborné vzdelávanie a príprava je jedným z kľúčových pilierov pre efektívne prepojenie regionálneho trhu práce a vzdelávania. Na základe predchádzajúceho zapojenia BBSK do projektov/iniciatív financovaných zo zdrojov EÚ zameraných na rozvoj kraja, existovali v čase prípravy projektu informačné zdroje o stave odborného vzdelávania a prípravy. Tento fakt považujeme za dôležitý pre správnu orientáciu projektu na strategické oblasti, resp. na riešenie dôležitých potrieb cieľových skupín. Objektívne údaje a informácie (analýzy) by mali byť základnou požiadavkou na prípravu všetkých NP financovaných z ESF.

Nedostatky odborného vzdelávania a prípravy sú dlhodobým problém nielen BBSK, ale aj ostatných slovenských regiónov. Pandémia COVID-19 mala významný vplyv na produktívny sektor v kraji a prispela k zrýchleniu trendov digitálnej a zelenej transformácie. Stredné odborné školy musia byť schopné flexibilne reagovať na meniace sa požiadavky zamestnávateľov v rámci vzdelávacích programov.

NP sa sústreďujú na potreby poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy, to je pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov. Pre zamestnancov boli vytvorené vzdelávacie moduly pre zvyšovanie odborných a praktických kompetencií, a pre rozvoj digitálnych zručností, mäkkých zručností, motivačných aktivít a nástrojov inklúzie. Druhou cieľovou skupinou sú študenti SOŠ, ktorí majú možnosť vzdelávať sa na základe inovovaných školských vzdelávacích programov a materiálov, ktoré boli vytvorené v spolupráci so zamestnávateľmi. Na žiakov ZŠ a ich rodičov boli orientované aktivity na zvýšenie atraktivity odborov žiadaných trhom práce.

Na základe dostupných údajov o NP môžeme konštatovať, že nastavenie projektu vhodne reaguje na kľúčové dopady krízy a potreby hlavných cieľových skupín.

NP prináša nový model riadenia odborného vzdelávania a prípravy v BBSK, vrátane nových organizačných útvarov a pracovných pozícií. Aplikované riešenie ponúka nový prístup k zvyšovaniu úrovne odborného vzdelávania a prípravy s aktívnym zapojením relevantných aktérov (najmä zamestnávateľov). Dôraz je kladený na vzdelávacie odbory a programy, ktoré boli identifikované ako perspektívne z pohľadu potrieb zamestnávateľov, resp. uplatnenia absolventov. Návrh projektu a aktivít sa javí ako vhodný na riešenie dlhodobých problémov odborného vzdelávania a prípravy v BBSK. Projekt je pilotne realizovaný na 8 zapojených SOŠ a perspektívne by mal byť rozšírený na ostatné stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK. Pozitívne hodnotíme vytvorenie pozície garanta hodnotiacich aktivít, ktorá umožňuje posúdenie výstupov a výsledkov v priebehu realizácie projektu. Objektívne posúdenie efektívnosti NP si vyžaduje časový odstup od ukončenia projektových aktivít a porovnanie prínosov (dopadov) s nepodporenými školami a žiakmi.

Zástupcovia BBSK vyjadrili zámer rozšíriť aplikovaný model a aktivity na zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy aj na ostatné SOŠ, ktorých zriaďovateľom je BBSK (viac ako 60). Základným predpokladom finančnej udržateľnosti aktivít na 8 SOŠ zapojených do projektu a ich rozšírenia na ostatné SOŠ v kraji je zabezpečenie financovania. Hlavným zdrojom financovania má byť Program Slovensko (ESF+), ktorého implementácia však doteraz nezačala (v čase spracovania hodnotenia neboli vyhlásené výzvy na predkladania žiadostí o NFP ani výzvy na predkladanie NP). Časť mzdových nákladov na pozície vytvorené v rámci Platformy by pravdepodobne vedel pokryť BBSK z vlastných zdrojov, ale nie dlhodobo. BBSK sa uchádza o ďalšie finančné zdroje zo súkromných nadácií.

4.12.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Projekt sa realizuje v súlade s časovým harmonogramom, v jeho realizácii nedochádza k významným zmenám. Prijímateľ neidentifikoval významné riziká spojené s dosiahnutím stanovených cieľov a dokončením fyzickej implementácie projektu. K 31.12.2022 projekt presiahol cieľovú hodnotu merateľného ukazovateľa P0203 a P0323, ktoré sa týkajú počtu novovytvorených/inovovaných a podporených učebných alebo študijných odborov odborného vzdelávania. Merateľný ukazovateľ P0450 vyjadruje počet účastníkov zapojených do aktivít zameraných na podporu praktického vyučovania vrátane aktivít zameraných na podporu zavádzania prvkov systému duálneho vzdelávania. Ku koncu roka 2022 ich bolo 2 287, čím bola prekročená cieľová hodnota (1 600). V prípade ukazovateľov týkajúcich sa počtu absolventov novovytvorených alebo inovovaných učebných alebo študijných odborov odborného vzdelávania a prípravy bol dosiahnutý pokrok obmedzený. Počet absolventov sa skokovo zvýši po ukončení školského roka 2022/2023. Na základe dostupných údajov hodnotíme pokrok v implementácii NP za uspokojivý.

Tabuľka 28: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji

Kód MU	MU	Dosiahnutá hodnota 2022	Cieľová hodnota 2023
P0125	Počet absolventov novovytvorených alebo inovovaných učebných alebo študijných odborov odborného vzdelávania a prípravy, vrátane odborov obsahujúcich prvky systému duálneho vzdelávania v danom školskom roku podporených z OP LZ, ktorí sa zamestnali 6 mesiacov poabsolvovaní týchto programov	15	200
P0203	Počet novovytvorených alebo inovovaných učebných alebo študijných odborov odborného vzdelávania a prípravy, vrátane odborov obsahujúcich prvky systému duálneho vzdelávania	37	24

P0323	Počet podporených učebných alebo študijných odborov k novovytvoreniu alebo ich inovácii za účelom podpory odborného vzdelávania a prípravy vrátane zavedenia prvkov systému duálneho vzdelávania	37	24
P0450	Počet účastníkov zapojených do aktivít zameraných na podporu praktického vyučovania vrátane aktivít zameraných na podporu zavádzania prvkov systému duálneho vzdelávania	2 287	1 600
P0456	Počet účastníkov, ktorí absolvovali aktivity zamerané na podporu praktického vyučovania vrátane aktivít zameraných na zavádzanie prvkov systému duálneho vzdelávania	149	1 500
P0471	Počet všetkých absolventov novovytvorených alebo inovovaných učebných alebo študijných odborov odborného vzdelávania a prípravy, vrátane odborov obsahujúcich prvky systému duálneho vzdelávania v danom školskom roku podporených z OPLZ	31	320
PCV33	Počet subjektov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov	8	8

Zdroj: Monitorovacia správa

Projekt sa realizoval v troch fázach:

- nábehová fáza – slúžila na prípravu a nábor zamestnancov (05/2021-09/2021),
- realizačná fáza – zameraná na realizácia hlavných aktivít (09/2021-10/2023),
- záverečná fáza – určená na finalizáciu projektu a hodnotenie výsledkov (10/2023-12/2023).

Prvou podaktivitou je vybudovanie a fungovanie regionálnej platformy odborného vzdelávania a prípravy. Platforma slúži na posilnenie spolupráce a komunikácie regionálnych aktérov, zároveň vykonáva funkciu poradného orgánu pre odbor školstva BBSK. Vykonáva činnosti v 4 tematických oblastiach:

- spolupráca so zamestnávateľmi,
- vzdelávanie a tvorba inovácií pre SOŠ,
- inklúzia a podpora odborného vzdelávania žiakov zo SZP,
- podpora marketingových aktivít na zvýšenie atraktívnosti odborov žiadaných trhom práce.

Má formu samostatného organizačného útvaru v rámci BBSK. V rámci platformy boli vytvorené pracovné pozície: garant odborných aktivít, metodik, garant hodnotiacich aktivít a odborný koordinátor, člen pracovnej skupiny (statická a dynamická časť). V Platforme, ktorá funguje od 08/2021 sú zastúpení aj predstavitelia vybraných SOŠ a zamestnávateľov. Platforma pôvodne pôsobila mimo organizačnej štruktúry odboru školstva BBSK, ale vzhľadom na potrebu užšej spolupráce a koordinácie bola neskôr zaradená do organizačnej štruktúry odboru školstva BBSK.

Tvorba modulov a realizácia odborného vzdelávania pre pedagogických a odborných zamestnancov vybraných škôl predstavuje ďalšiu podaktivitu. Na tvorbe modulov pre cieľovú skupinu sa podieľajú zástupcovia zamestnávateľov. Neformálne vzdelávanie má za úlohu zvýšiť zručnosti a motiváciu zamestnancov. Ďalšou témou je podpora inklúzie vo vzdelávacom procese ako predpoklad zvýšenia zapojenia a úspešnosti žiakov zo SZP v odbornom vzdelávaní a príprave. Vzdelávacie aktivity sú ponúkané nielen pedagogickým a odborným zamestnancov zapojených škôl, ale aj záujemcom z iných škôl.

Ďalšia podaktivita má za úlohu inovovať školské vzdelávacie systémy a materiály pre študentov. Cieľom je aktualizovať obsah a formy vzdelávania, aby reagovali na požiadavky zamestnávateľov

(sektorov) a zvýšili šance absolventov na uplatnenie sa na trhu práce, vrátane rešpektovania princípov inklúzie. Súčasťou podaktivity je tvorba digitálneho obsahu a foriem s využitím digitálnych technológií pre spoločné učebné a študijné programy. Digitálny obsah a formy môžu školy využiť pri dennom štúdiu, ale aj pri dištančných formát štúdia.

Štvrtá podaktivita má za úlohu zvýšiť atraktivitu odborov žiadaných trhom práce a zlepšenie náboru žiakov SOŠ. Reaguje na dlhodobý trend nízkeho záujmu žiakov o odborné vzdelávanie a prípravu. Projekt presadzuje komplexný prístup k náboru nových študentov zo ZŠ a kariérenému poradenstvu.

Záverečná podaktivita sa sústreďuje na zvýšenie úspešnosti žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a MRK. Významná časť žiakov z tejto cieľovej skupiny nedokončí štúdium na SOŠ, čím znižujú svoje možnosti uplatnenia sa na trhu práce. Individualizovaná podpora žiakov zo SZP/MRK má prispieť k motivácii žiakov ukončiť formálne vzdelávanie, uplatniť sa na trhu práce a udržať si zamestnanie.

4.12.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Fyzický pokrok v implementácii projektu a jeho aktivít považujeme za dostatočný. Očakávame, že stanovené ciele budú na konci implementácie projektu dosiahnuté, resp. prekročené. Aktuálne sme neidentifikovali významné riziká spojené s plnením cieľov NP.

4.12.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Výhodou pri príprave projektu bola dostupnosť analytických výstupov o stave odborného vzdelávania a prípravy v BBSK. Na základe analytických výstupov a odporúčaní expertov zo Svetovej banky bolo možné relatívne v krátkom čase navrhnuť ucelené riešenie na zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy a prepojenia s požiadavkami regionálneho trhu práce, ktoré reagovali aj na výzvy spojené s pandemiou COVID-19. Na základe vyzvania RO bol predložený NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji, ktorý sa realizuje od mája 2021. V prípade hodnoteného NP považujeme systém implementácie PO8 za schopný flexibilne reagovať na krízové situácie.

4.13 OP ĽZ DOP 2022/8.1.1/RO-01 Rozvoj zručností na podporu trhu práce

4.13.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Pandémia COVID-19 zásadným spôsobom zasiahla do fungovania verejného a súkromného sektora. Z pohľadu rozvoja ľudských zdrojov bolo jedným z nepriaznivých dôsledkov krízy vyvolanej pandemiou COVID-19 faktické prerušenie vzdelávania a prípravy zamestnancov v organizáciách. Navyše, fungovanie zamestnávateľov na Slovensku bolo ešte stále významným spôsobom ovplyvnené prijatými protipandemickými opatreniami. Po úvodnom pandemickom šoku v rokoch 2020/2021 sa začala postupne obnovovať aktivita produktívneho sektora. Verejný sektor sa v tomto období zameril na zabezpečenie plnohodnotného poskytovania služieb pre občanov a podnikateľov.

Stratégie podnikateľských subjektov museli reagovať na nové podmienky na trhu a v odberateľsko-dodávateľských vzťahoch. Verejné inštitúcie boli nútené prispôbiť svoj zaužívaný spôsob fungovania a komunikácie novým okolnostiam. Zmeny vo fungovaní súkromného a verejného sektora si vyžiadali prehodnotenie a následnú aktualizáciu zručností zamestnancov. Výzva priamo reaguje na reálne potreby zamestnávateľov, ktoré boli prostredníctvom strešných organizácií formulované a komunikované MPSVR SR. Sekcia práce MPSVR SR ako vecný garant vypracovala základný rámec výzvy. Na zabezpečenie relevantnosti dopytovej výzvy OP ĽZ DOP 2022/8.1.1/RO-01 Rozvoj zručností na podporu trhu práce sa uskutočnila konzultácia s odbornou verejnosťou. Prizvané organizácie

zastupujúce zamestnávateľov so skúsenosťami v oblasti vzdelávania (vrátane vnútro podnikového vzdelávania) mali možnosť vyjadriť sa k nastaveniu výzvy. Záujem žiadateľov o získanie podpory potvrdil správnosť tematického zamerania výzvy, vrátane cieľových skupín a oprávnenosti aktivít.

Výzva poskytuje adekvátnu kapacitu pre riešenie potrieb cieľovej skupiny prostredníctvom zabezpečenia uceleného procesu oprávnených činností v rámci hlavnej aktivity nasledovne:

Hlavná aktivita - Profesionálny rozvoj nových zručností zamestnancov, vrátane digitálnych zručností. Aktivita je zameraná na nadobúdanie nových zručností/zvyšovanie a rozvoj zručností zamestnancov, vrátane špecifických zručností podľa požiadaviek zamestnávateľa na pracovné miesto, t. j. na odbornú kompetentnosť vykonávať určitú profesiu na obnovujúcom sa trhu práce v dôsledku krízy v kontexte pandémie COVID-19. Vykonáva sa formou cieleného vnútro podnikového vzdelávania a odbornej prípravy. Aktivita podporí aj zručnosti prispievajúce k prechodu na digitálnu ekonomiku vzhľadom na meniace sa hospodárstvo.

Aktivitu tvoria na seba nadväzujúce podaktivity:

Podaktivita 1 – Výber a príprava zamestnancov. Jej cieľom je nielen výber vhodného zamestnanca, ale aj posúdenie jeho predpokladov na výkon pracovnej pozície podľa nového opisu pracovných činností na rovnakom pracovnom mieste alebo inom pracovnom mieste u zamestnávateľa.

Podaktivita 2 – Cílené získavanie pracovných zručností (teoretická časť a praktická časť). Nadväzuje bezprostredne na podaktivitu 1 pre účastníkov z radov zamestnancov podľa potrieb žiadateľa/zamestnávateľa na konkrétne pracovné miesta a profesie. Realizuje sa najmä prezenčnou formou. V odôvodnených prípadoch pre relevantné profesionálne oblasti je oprávnená aj dištančná forma vzdelávacích aktivít alebo e-learning, najmä počas realizácie aktivít v súvislosti so zabezpečením opatrení súvisiacimi s krízovou situáciou COVID-19. Je zameraná na prehĺbovanie získaných cieľných zručností, vedomostí, skúseností a postupov, potrebných pre ďalšie uplatnenie zamestnanca u zamestnávateľa vykonávaných na základe pracovného pomeru na konkrétnom pracovnom mieste.

Dopytovo-orientovaná výzva tematicky nadväzovala na predchádzajúcu podporu zamestnávateľov pri zvyšovaní sektorových zručností zamestnancov vyhlásenej 21. 12. 2017 s názvom „Rozvoj sektorových zručností“ (OP LZ DOP 2017/3.1.1/3.1.2/01), ktorej poskytovateľom bola Implementačná agentúra MPSVR SR. Základné východiská na riešenie identifikovaných potrieb zamestnávateľov považujeme za reálne. Podporované aktivity sa javia ako schopné priniesť efektívne riešenie potrieb zamestnávateľov v súkromnom sektore. Naopak nezaujím, resp. okrajové zapojenie sa verejného sektora indikuje, že výzva neponúka udržateľné riešenia pre štátne rozpočtové a príspevkové organizácie, mestá a obce. Domnievame sa, že efektívnosť a udržateľnosť intervencií by bola vyššia v prípade dlhšieho časového obdobia na realizáciu vzdelávacích aktivít. Koniec programového obdobia 2014 – 2020 umožnil realizovať vzdelávacie aktivity zamestnávateľov max. 10 mesiacov.

Systematické získavanie poznatkov o prínosoch tematicky príbuzných intervencií (výziev) prostredníctvom hodnotenia umožňuje zvyšovať efektívnosť a udržateľnosť novej podpory. Tento prístup považujeme za prínosný najmä pri pilotných intervenciách, resp. intervenciách, ktoré budú dlhodobo podporované.

4.13.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Dopytová výzva OP LZ DOP 2022/8.1.1/RO-01 Rozvoj zručností na podporu trhu práce bola vyhlásená 1. 6. 2022. Následne prebehli 2 kolá uzávierok na hodnotenie žiadostí o NFP (júl a október 2022). Z dostupných údajov vyplýva, že k 31. 12. 2022 bolo registrovaných 630 žiadostí o NFP. Z toho bolo 334

projektov schválených, resp. sa nachádzalo v realizačnej fáze. Pokrok v implementácii sa ku koncu roka 2022 neprejavil na čerpaní, to sa očakáva v priebehu roka 2023. Napriek aktuálnemu stavu RO neregistruje významné riziká ohrozujúce vyčerpanie schválenej alokácie pre predmetnú výzvu.

4.13.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Pre dopytovú výzvu neboli stanovené konkrétne ciele. Na úrovni výzvy sa sledujú len 2 ukazovatele:

- P CV31 Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov,
- P CVR2 Počet účastníkov, ktorí v čase odchodu získali alebo získavajú kvalifikáciu v aktivitách podporených v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov.

Dopytová výzva bola orientovaná na zamestnávateľov z produktívneho, ako aj verejného sektora. Údaje o žiadateľoch ukazujú, že do výzvy sa prakticky zapojili len súkromní zamestnávateľia. To znamená, že štátne inštitúcie nevyužili možnosť získania podpory na zvýšenie zručností zamestnancov. Je možné predpokladať, že takáto situácia nepriamo súvisí aj so spustením NP „Nestrať prácu – vzdelávaj sa“ realizovaného ÚPSVaR v rámci PO3 Zamestnanosť od 1. 2. 2022. NP podporuje vzdelávanie zamerané na individuálne potreby, možnosti a schopnosti záujemcu o zamestnanie (občan, ktorý si hľadá iné zamestnanie) s ohľadom na požiadavky trhu práce, s prihliadnutím na potrebné zručnosti najmä v oblasti nedostatkových profesií, digitalizácie a automatizácie, zeleného hospodárstva a pod.

Minimálny finančný a fyzický pokrok v implementácii projektov k 31. 12. 2022 bude vytvárať tlak na realizáciu vzdelávacích aktivít v rámci relatívne krátkeho obdobia (do novembra 2023), vrátane letných mesiacov. Systematické vzdelávanie a príprava zamestnancov, najmä vo väčších podnikoch, si pravdepodobne vyžaduje dlhší časový priestor.

4.13.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Aktuálne nastavenie systému implementácie PO8 umožňuje včasne identifikovať dôležité potreby cieľových skupín na trhu práce v reakcii na krízovú situáciu. MPSVR SR bolo schopné v úvode roku 2022 spracovať základný rámec výzvy a prekonzultovať ho s relevantnými partnermi. 1. 6. 2022 bola dopytová výzva na predkladanie žiadostí o NFP vyhlásená. Vzhľadom na vysoký záujem zo strany žiadateľov proces hodnotenia a schvaľovania žiadostí o NFP prebiehal v druhej polovici roka 2022 a začiatkom roka 2023. RO vykonal kroky na zjednodušenie implementácie projektov pri dodržaní pravidiel kontroly. Samotné zvyšovanie zručností zamestnancov sa realizuje do novembra 2023. Vytvorený rámec na podporu zamestnávateľov (schéma de minimis a schéma ŠP) prispel k skráteniu času potrebnému na prípravu dopytovej výzvy a následnej realizácii vnútro podnikového vzdelávania a odbornej prípravy zamestnancov.

4.14 OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom

4.14.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Zámer na podporu individualizovaného odborného poradenstva poskytovaného neaktívnym občanom (NEET) priamo v teréne vznikol už v roku 2018. Základné nastavenie dopytovej výzvy pripravila sekcia práce MPSVR SR ako vecný gestor. Dopytová výzva reaguje na zvyšujúci sa počet NEET na Slovensku, pri klesajúcej miere registrovanej nezamestnanosti. V tom čase bolo, podľa vyjadrení zástupcov MPSVR SR, na Slovenku približne 80 000 neaktívnych občanov. Na tento problém na trhu poukázala aj Európska komisia. OP LZ vytváral vhodný priestor na riešenie potrieb cieľovej skupiny prostredníctvom cielených individualizovaných intervencií. Tento fakt sa prejavil na nevyhnutnosti vytvoriť vhodný legislatívny

a implementačný rámec ako predpoklady realizácie intervencií na aktivizáciu fyzických osôb, ktoré nie sú uchádzačmi o zamestnanie, nie sú zamestnancami, nevykonávajú alebo neprevádzkujú SZČ a sústavne sa nepripravujú na povolanie. MPSVR SR pred vyhlásením samotnej dopytovej výzvy muselo zabezpečiť úpravu národnej legislatívy (zákon o službách zamestnanosti), ktorý neobsahoval túto cieľovú skupinu a súlad s pravidlami hospodárskej súťaže schválením schémy de minimis. Vytvorenie základných podmienok pre realizáciu intervencií na podporu neaktívnych osôb trvalo až do roku 2021. Napriek tomu môžeme konštatovať, že potreby NEET boli vysoko relevantné aj po vypuknutí pandémie COVID-19.

Zámerom bolo prostredníctvom dopytovej výzvy podporiť organizácie, ktoré pracujú s cieľovou skupinou a majú dostatočné odborné kapacity na aktivizáciu neaktívnych osôb. Dopytová výzva OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom ponúkla neverejným poskytovateľom služieb realizovať široké spektrum nástrojov a prístupov k priblíženiu neaktívnych osôb k trhu práce. Vzhľadom na pilotný charakter výzvy a aplikáciu širokého spektra individualizovaných intervencií samotná výzva nemá schopnosť priniesť efektívne a udržateľné riešenie identifikovaných potrieb. Hodnotenú dopytovú výzvu skôr chápeme ako dôležitý krok smerom k identifikácii vhodných riešení, ktoré bude po ich posúdení a validácii možné systematicky aplikovať pri práci s cieľovou skupinou. Vo vzťahu k udržateľnosti riešení očakávame, že väčšina prijímateľov bude po ukončení implementácie projektov potrebovať ďalšie finančné zdroje na pokračovanie intervencií. Zároveň sa domnievame, že pilotná dopytová výzva zameraná na aktivizáciu neaktívnych osôb si vyžaduje systematické posúdenie podporených intervencií a ich prínosov. Nezávislé hodnotenie by malo tvoriť prirodzenú súčasť implementácie dopytovej výzvy, resp. podporených projektov, a to od samotného začiatku. Tento prístup umožňuje sledovať fungovanie aplikovaných nástrojov a služieb v širšom kontexte a následne lepšie vyhodnotiť čisté efekty intervencií.

4.14.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Dopytová OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom bola vyhlásená 7. 12. 2021. Do konca roka 2022 prebehli 3 kolá uzávierok na hodnotenie žiadostí o NFP (január, február a marec 2022). Z dostupných údajov vyplýva, že k 31. 12. 2022 bolo registrovaných 81 žiadostí o NFP. Objem zazmluvnených zdrojov (REACT-EU) presiahol k referenčnému dátumu hodnotu 22 mil. EUR. Miera čerpania bola na úrovni 0,62 mil. EUR, čo indikuje limitovaný pokrok vo finančnej implementácii projektov. Z pohľadu finančného pokroku si budú projekty podporené v rámci dopytovej výzvy vyžadovať zvýšenú pozornosť, aby boli do konca programového obdobia schopné vyčerpať zazmluvnené zdroje.

4.14.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Pre dopytovú výzvu neboli stanovené konkrétne ciele. Na úrovni výzvy sa sledujú 3 ukazovatele:

- P CV31 Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandemiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov,
- P0967 Neaktívni účastníci, ktorí dokončia intervenciu podporovanú z ESF REACT-EU a v čase odchodu sú zapojení do procesu vzdelávania/odbornej prípravy/získavania kvalifikácie, sú zamestnaní alebo samostatne zárobkovo činní, alebo im bolo ponúknuté zamestnanie alebo účasť vo vzdelávaní/odbornej príprave,
- P0968 Neaktívni účastníci do 30 rokov, ktorí dokončia intervenciu podporovanú z ESF REACT-EU a v čase odchodu sú zapojení do procesu vzdelávania/odbornej prípravy/získavania kvalifikácie, sú zamestnaní alebo samostatne zárobkovo činní, alebo im bolo ponúknuté zamestnanie alebo účasť vo vzdelávaní/odbornej príprave.

Na základe osobného pohovoru môžeme konštatovať, že fyzický pokrok projektov podporených v dopytovej výzve je momentálne na uspokojivej úrovni. Počet neaktívnych osôb, ktoré sa zapojili do podporených projektov dosiahol takmer 4 500 osôb. Z celkového počtu účastníkov RO pre OP ĽZ očakáva, že 10 % sa zapojí do procesu vzdelávania/odbornej prípravy/získavania kvalifikácie, budú zamestnaní alebo samostatne zárobkovo činní, alebo im bude ponúknuté zamestnanie alebo účasť na vzdelávaní. Aktuálne MPSVR SR registruje 231 účastníkov do 30 rokov a 73 účastníkov nad 30 rokov, ktorí spĺňajú tieto podmienky.

4.14.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Príprava dopytovej výzvy OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom poukázala na potrebu vytvorenia vhodného legislatívneho a implementačného rámca ako základného predpokladu na promptnú reakciu na krízové situácie. Keďže RO začal s prípravou hodnotenej dopytovej výzvy zameranej na neaktívne osoby už v roku 2018, v závere roka 2021 boli schopní vyhlásiť dopytovú výzvu. Podpora tejto cieľovej skupiny bola v čase pandémie vysoko relevantná, čo umožnilo flexibilné riešenie potrieb tejto cieľovej skupiny.

4.15 OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/RO-02 Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 2

4.15.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Negatívne dopady krízy najviac zasiahli ľudí ohrozených chudobou a/alebo sociálnym vylúčením, resp. v dôsledku krízy sa zvýšil počet ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením. Hlavné cieľové skupiny boli definované nasledovne:

- NEET do 30 rokov
- neaktívne osoby
- rodiny s deťmi, neúplné rodiny s deťmi, mnohohodetné rodiny
- občan so zdravotným postihnutím
- príslušníci a obyvatelia z MRK
- jednotlivci alebo skupiny ohrozené diskrimináciou, chudobou alebo sociálnym vylúčením
- deti a plnoleté fyzické osoby, ktorým sa poskytujú sociálne a asistenčné služby
- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie
- deti, plnoleté fyzické osoby a rodiny, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Dopytová výzva bola zameraná na relevantné cieľové skupiny. Na základe analýzy projektov podporených do 31.12.2022 môžeme konštatovať, že inovatívne intervencie pokrývali všetky vyššie uvedené cieľové skupiny. Podpora inovatívnych prístupov k aktívnemu začleneniu sa javí ako vhodné riešenie na elimináciu rizika chudoby a sociálneho vylúčenia cieľových skupín.

Jednoznačným prínosom dopytovej výzvy OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/RO-02 Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 2 bolo vytvorenie priestoru pre otestovanie nových a zlepšenie existujúcich nástrojov/prístupov. V porovnaní s prvou výzvou sa zvýšil počet podporených projektov. Na zabezpečenie efektívnosti a udržateľnosti overovaných riešení podporených z ESF (a iných zdrojov) je však potrebné vytvoriť rámec pre systematické a štandardizované zhodnocovanie nových poznatkov.

To znamená, že po zdokumentovaní pozitívnych výsledkov realizovaných projektov na dostatočne veľkej vzorke bude nasledovať preukázanie kauzality prostredníctvom kontrolnej skupiny (bez intervencie, resp. so pôvodnou intervenciou). Pred zavedením inovatívneho prístupu/nástroja ako systémového riešenia je potrebné vykonať minimálne 1 nezávislé hodnotenie. Z tohto dôvodu odporúčame RO v budúcnosti sústrediť pozornosť na ďalšie fázy zhodnocovania nových poznatkov, čo zabezpečí efektívnosť a udržateľnosť inovatívnych intervencií v budúcnosti.

4.15.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

K 31.12.2022 prijal RO pre OP LZ celkovo 71 žiadostí o NFP. Objem zdrojov (NFP) v predložených žiadostiach dosiahol takmer 11,57 mil. EUR, čo je viac ako dvojnásobok alokácie na dopytovú výzvu. Najvyšší počet žiadostí o NFP bol posudzovaný v rámci prvých kôl hodnotenia: 1. kolo – 16 projektov, 2. kolo – 18 projektov a 3. kolo – 16 projektov. V nasledujúcich kolách nebol počet posudzovaných žiadostí o NFP vyšší ako 5, s výnimkou posledného 8. kola, keď to bolo 9 projektov. Na základe posúdenia žiadostí o NFP bolo k 31.12.2022 zazmluvnených celkovo 19 projektov v objeme približne 3 mil. EUR. Pre podstatnú väčšinu projektov (16) nadobudla zmluva účinnosť medzi júnom a augustom 2022, čo znamená, že na realizáciu aktivít mali viac ako 12 mesiacov. Fyzický a finančný pokrok v implementácii dopytovej výzvy a podporených projektov, dosiahnutý ku koncu roka 2022, považujeme za limitovaný.

Na základe pohovoru so zástupcom útvaru zodpovedného za implementáciu projektov môžeme konštatovať, že podporené inovatívne riešenia sa implementujú v súlade s časovými plánmi. RO nepovažuje implementáciu výzvy za rizikovú. Predpokladá dokončenie plánovaných aktivít podporených projektov a vyčerpanie schválených finančných prostriedkov.

4.15.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Pre dopytovú výzvu neboli stanovené konkrétne ciele. Na úrovni výzvy sa sledujú len 2 ukazovatele:

- P0966 Počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby,
- P0274 Počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia.

Do dopytovej výzvy sa mohlo zapojiť široké spektrum subjektov z verejného, súkromného a mimovládneho sektora. Na základe dostupných údajov môžeme konštatovať, že takmer výlučne boli podporení žiadatelia z mimovládneho sektora. Mimovládne organizácie sú kľúčovými nositeľmi inovatívnych riešení pri začleňovaní osôb ohrozených chudobou a/alebo sociálnym vylúčením do spoločnosti.

4.15.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Aktuálne nastavenie systému implementácie PO8 umožňuje včasne identifikovať cieľové skupiny najviac zasiahnuté negatívnymi dopadmi pandémie. V polovici roka 2021 MPSVR SR vypracovalo rámeč pre dopytovú výzvu na predkladanie ŽoNFP, ktorá bola vyhlásená v októbri 2021. Proces hodnotenia žiadostí o NFP bol realizovaný v 8 kolách, pričom najväčší počet žiadostí bol posúdený v prvých kolách. Vzhľadom na limitovaný počet schválených žiadostí o NFP a nedočerpanie finančnej alokácie prebiehal proces hodnotenia od novembra 2021 do októbra 2022.

4.16 OP LZ DOP 2021/8.1.1/01 Podpora opatrovateľskej služby II

4.16.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Predchádzajúca podpora domácej opatrovateľskej služby zo zdrojov OP LZ bola realizovaná prostredníctvom NP, ktorý sa neskôr transformoval do dopytovej výzvy Podpora opatrovateľskej služby I. Hodnotená dopytová výzva sa zamerala na rovnakú cieľovú skupinu – verejných a neverejných poskytovateľov domácej opatrovateľskej služby a ich klientov. Hlavným cieľom bolo zabezpečiť pre osoby odkázané na pomoc inej osoby pri sebaobsluže dostupnosť opatrovateľskej služby v domácom prostredí počas pandémie.

Pandémia a prijaté protipandemické opatrenia často znížili kontakt klientov s okolitým svetom na minimum. O to viac sa zvýšil význam poskytovania domácej opatrovateľskej služby pre cieľovú skupinu, ktorá sa stala ešte viac zraniteľnou (napr. občania so zdravotným postihnutím, zhoršeným zdravotným stavom, seniori). Zabezpečeniu opatrovania pre maximálny počet klientov počas pandémie boli prispôbené aj podmienky výzvy a implementácie projektov. V prvom rade bola navýšená alokácia na výzvu z pôvodných 55 mil. EUR na 61 mil. EUR, aby bolo možné podporiť čo najväčší počet verejných a neverejných poskytovateľov domácej opatrovateľskej služby. Znížil sa rozsah informácií požadovaných v žiadosti o NFP a vzhľadom na výnimočnosť situácie sa od opatrovateľov/opatrovateliek nevyžadovalo splnenie kvalifikačných predpokladov potrebných na vykonávanie pracovnej činnosti opatrovateľa podľa zákona o sociálnych službách. V čase mimoriadnej situácie v súvislosti s ochorením COVID-19 a aj v čase mimoriadnej situácie v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie SR spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny a v období do konca kalendárneho mesiaca bezprostredne nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola ukončená táto mimoriadna situácia, možno na základe právnej úpravy v príslušných nariadeniach vlády SR, vykonávať pracovnú činnosť opatrovateľa pri poskytovaní sociálnych služieb za zjednodušených kvalifikačných predpokladov aj len s požiadavkou zaškolenia na vykonávanie pracovnej činnosti opatrovateľa pri poskytovaní sociálnej služby prostredníctvom zamestnanca, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na vykonávanie tejto pracovnej činnosti podľa zákona o sociálnych službách.

Vzhľadom na identifikované potreby cieľových skupín, schopnosť mobilizovať finančné prostriedky a podporiť verejných a neverejných poskytovateľov opatrovateľskej služby na celom území Slovenska považujeme zvolený prístup za efektívny. Celkovú efektívnosť riešenia čiastočne znižuje administratívna náročnosť implementácie projektov (aj vzhľadom na interné kapacity poskytovateľov). Podporené projekty sa budú realizovať do konca novembra 2023, keď oprávneným výdavkom budú mzdové náklady opatrovateľov/opatrovateliek za mesiac november. Pokračovanie poskytovania opatrovateľských služieb je do veľkej miery závislé na dostupnosti finančných prostriedkov z Programu Slovensko. MPSVR SR ako SO pre Program Slovensko plánuje pokračovanie podpory. Z pohľadu udržateľnosti sa javí ako kľúčové v najbližších mesiacoch vyhlásiť novú dopytovú výzvu, resp. pripraviť NP, ktorý umožní registrovaným poskytovateľom plynule poskytovať domácu opatrovateľskú službu svojim klientom.

4.16.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Na základe údajov z ITMS2014+ môžeme konštatovať, že k 31. 12. 2022 bolo v realizácii celkovo 341 projektov na podporu poskytovania domácej opatrovateľskej služby. Objem zdrojov v podporených projektoch dosiahol takmer 58,5 mil. EUR. Ku koncu roka 2022 bolo čerpaných 23,4 % zo zazmluvnených zdrojov (13,68 mil. EUR).

Vzhľadom na charakter oprávnených výdavkov (mzdové náklady) je implementácia projektov a čerpanie zdrojov plynulé. RO pre OP LZ neočakáva významné problémy pri dočerpaní zazmluvnených zdrojov v závere programového obdobia.

4.16.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Pre dopytovú výzvu neboli stanovené konkrétne ciele. Na úrovni výzvy sa sledujú 2 ukazovatele:

- P0274 Počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia,
- P0966 Počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby.

Hodnoty v rámci vyššie uvedených ukazovateľov sú súhrnom hodnôt za podporené projekty. Kapacity prijímateľov spracovať žiadosti o platbu v súlade s pravidlami programu sa v priebehu implementácie projektov zvyšujú. Na základe vyššie uvedeného nevidujeme významné ohrozenia v implementácii podporených projektov.

4.16.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

MPSVR SR dokázalo promptne reagovať na potreby cieľových skupín – primárne osôb odkázaných na pomoc iných osôb a spracovalo rámec výzvy. RO pre OP LZ bol schopný už v polovici roka 2021 vyhlásiť dopytovú výzvu Podpora opatrovateľskej služby II OP LZ DOP 2021/8.1.1/01 na predkladanie žiadostí o NFP. Vzhľadom na cieľovú skupinu a charakter podporovaných intervencií bolo možné skrátiť proces hodnotenia žiadostí o NFP a zazmluvnenia projektov. V závere roka 2021 už mohli verejní a neverejní poskytovatelia domácej opatrovateľskej služby začať na základe platných a účinných zmlúv s realizáciou projektov. To znamená, že od roku 2022 mohli klienti využívať takto projektovo podporenú domácu opatrovateľskú službu poskytovanú v domácom prostredí.

4.17 OP LZ DOP Pokračovanie poskytovania miestnych občianskych poriadkových služieb (MOPS) v obciach s prítomnosťou MRK prostredníctvom výziev – OPLZ-PO8-2021-1 a OPLZ-PO8-2021-3

4.17.1 HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?

Záškoláctvo patrí u detí a mládeže (obe kategórie – ZŠ a SŠ) v obciach s vysokým zastúpením MRK medzi pomerne vážne problémy. Preto patrí činnosť MOPS v rámci sprevádzania detí v autobusoch a do školských zariadení a sprevádzania detí cez cestu medzi významné aktivity projektu v prevencii proti záškoláctvu. V čase koronakrízy, keď deti nechodili do školy, rodina nie vždy dozerala na školskú dochádzku. Práve v tomto období preniesli MOPS svoje aktivity do komunít, kde sledovali, či občania dodržia karanténu a hygienické opatrenia, a či nevznikajú patologické javy medzi školskou mládežou (bitky, krádeže a pod.). MOPS však nemali možnosť vstupovať priamo do rodín/domov.

Projekt tiež pomohol riešiť niektoré problémy spojené s rodinami z MRK, ktoré majú nízke príjmy a ich členovia si ťažko hľadajú zamestnanie. Keďže projekt poskytoval zamestnanosť a príjem (aj keď len minimálny) príslušníkom rómskej komunity (k 1. 6. 2023 viac ako 1090 prac. miest) prostredníctvom obcí, pomohol ekonomicky ich rodinám, a to v čase krízy, aj teraz. Zároveň účastníkom projektu umožnil získať pracovné návyky, a tým zvýšil aj ich zamestnateľnosť (niektorí sa zamestnali už počas projektu aj v iných profesiách).

Týmto, ako aj ukľudnením sociálnej situácie, projekt pomohol samotným obciam s vysokým podielom MRK. Pre obce bolo prínosom aj to, že MOPS strážili celkovo poriadok v obci, napríklad nakladanie s odpadmi a možné vytváranie čiernych skládok, a tým prispeli k zlepšeniu životného prostredia komunít.

MOPS pomáhali aj PSS, keď asistovali sociálnym pracovníkom pri ich činnosti a pomáhali znižovať rôzne napätia, ktoré vznikali počas krízy, napr. pri vyplácaní dávok, udržiavaní poriadku v obciach.

Je možné skonštatovať, že zvolená stratégia projektu prizvať k zabezpečeniu poriadku v obciach s vysokým podielom MRK jej členov fungovala veľmi dobre.

4.17.2 HO3: Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?

Sociálna a ekonomická situácia sa citeľne zlepšila, rómske rodiny, v ktorých bol MOPS, mali príjem, zároveň sa zlepšila ich bezpečnosť a bezpečnosť detí a značne sa obmedzilo záškoláctvo.

Projekt naplnil svoje ciele a bol úspešný aj pre realizátora. V budúcnosti sa plánuje s jeho pokračovaním, nakoľko existuje spoločenská objednávka. Projekt bol motivujúci aj pre samosprávy, ktoré vidia výsledky v rôznych oblastiach a chcú v projekte pokračovať.

Projekt mal význam aj pre spoločnosť, keďže ukludnil situáciu v obciach s vysokým podielom MRK počas koronakrízy a zaviedol štandardy udržiavania poriadku, pritom zapojil do tohto procesu samotných členov MRK a zabezpečil tak ich motiváciu zvýšiť jeho úspech. Do projektu sa pritom zapojilo celkovo 216 obcí v Košickom, Prešovskom a Banskobystrickom kraji.

Projekt má kapacitu ponúknuť udržateľné riešenie v čase krízy, ale aj v bežných situáciách, nakoľko podporuje aktívne zapojenie jednotlivcov z MRK pri zabezpečovaní bežných činností v obciach, hlavne udržanie poriadku, školskej dochádzky, zlepšenie životného prostredia a tiež pomáha zlepšiť ekonomickú a sociálnu situáciu skupinám ohrozených vylúčením. V tomto smere projekt prináša viaceré multiplikačné efekty ako zlepšenú komunikáciu medzi rôznymi skupinami v obci. Zlepšuje jej vnútorné prepojenie, čo je dôležité hlavne v krízovej situácii. Možno skonštatovať, že kvalita života sa v obciach s MOPS celkovo zlepšila. Projekt tiež podporil sociálnu a ekonomickú situáciu v zapojených rómskych rodinách, zlepšil školskú dochádzku a správanie detí.

Dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov k 31. 12. 2022

Tabuľka 29: Spoločné merateľné ukazovatele (povinné) – OP LZ DOP Pokračovanie poskytovania miestnych občianskych poriadkových služieb (MOPS) v obciach s prítomnosťou MRK prostredníctvom výziev – OPLZ-PO8-2021-1 a OPLZ-PO8-2021-3.

Kód	MU	Stav k 31. 12. 2022 ¹³
PO886	Počet zamestnancov z MRK poskytujúcich asistenčné služby	1986

Zdroj: ITMS2014+

Finančná realizácia k 31. 12. 2022 bola nasledovná:

- z výzvy I - OPLZ-PO8-2021-1 je z alokovaných prostriedkov zazmluvnených 93,84 %,
- z výzvy II - OPLZ-PO8-2021-3 je z alokovaných prostriedkov zazmluvnených **32,11 %**.

4.17.3 HO4: Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?

Realizácia projektu sa nestretla s vážnejšími administratívnymi prekážkami, ale keďže išlo o malé obce, mesačné podávanie žiadostí o platbu bolo náročné. Problém by sa dal riešiť napr. zálohovou platbou.

Projekt musel riešiť aj viaceré ťažkosti, napríklad:

- vyhľadať bezúhonných účastníkov bez záznamu v registri trestov,
- limity oprávnených mzdových výdavkov neumožňovali viac odmeniť lepších, keďže mali všetci rovnakú mzdu (teda celková cena min. mzdy), plus paušálne výdavky 20 %,
 -

¹³ Kumulatív k 2/6/2023 – 3040

- ohrozením bolo aj rodinkárstvo a uprednostňovanie „bližších“ ľudí na úkor „lepších“ ľudí starostami obcí, keďže samosprávy mali voľnú ruku pri obsadzovaní pozícií a inšpektoráty práce riešili problémy až na základe podnetov – v tom prípade vznikali obciam neoprávnené výdavky.

Rizikom je tiež možné prerušenie projektu medzi programovými obdobiami, preto je potrebné zabezpečiť plynulý prechod do nového projektu bez prestávky.

4.17.4 HO5: Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?

Systém implementácie projektu umožňuje jeho flexibilné nastavenie počas krízových situácií, ale aj v „normálnych časoch“. Flexibilitu trochu obmedzuje fakt, že ide o DOP, ktorý neumožňuje jeho predĺženie, ale vyžaduje vyhlásenie novej výzvy. Plynulý prechod by bol možný v prípade NP a ak by sa našiel vhodný prijímateľ, napríklad Úrad splnomocnenca vlády pre MRK. Avšak projekt bude znova pokračovať ako DOP, čo predĺži začiatok jeho implementácie v novom programovom období.

4.18 HO2: Existuje jednoznačná a vhodná intervenčná logika pre podporované intervencie? Ako funguje v praxi?

Z prepojení medzi investičnou prioritou 8.1: „Podpora obnovy po kríze spojenej s pandémiou COVID-19 vrátane jej sociálnych dôsledkov a príprava zeleného, digitálneho a odolného oživenia hospodárstva“, špecifickým cieľom 8.1.1 (ktorého text je identický s textom investičnej priority) a jednotlivými NP a DOP prezentovanými na obrázku teórie zmeny nižšie je zrejmé, že medzi nimi existujú logické súvislosti, a teda je možné očakávať príspevok týchto projektov k podpore obnovy po kríze, hlavne v oblasti jej sociálnych a ekonomických dôsledkov, ako je izolácia, pokles kvality vzdelávania, zhoršenie prístupu k sociálnym službám, zamestnaniu, zníženiu príjmov, a to hlavne u ohrozených skupín obyvateľstva.

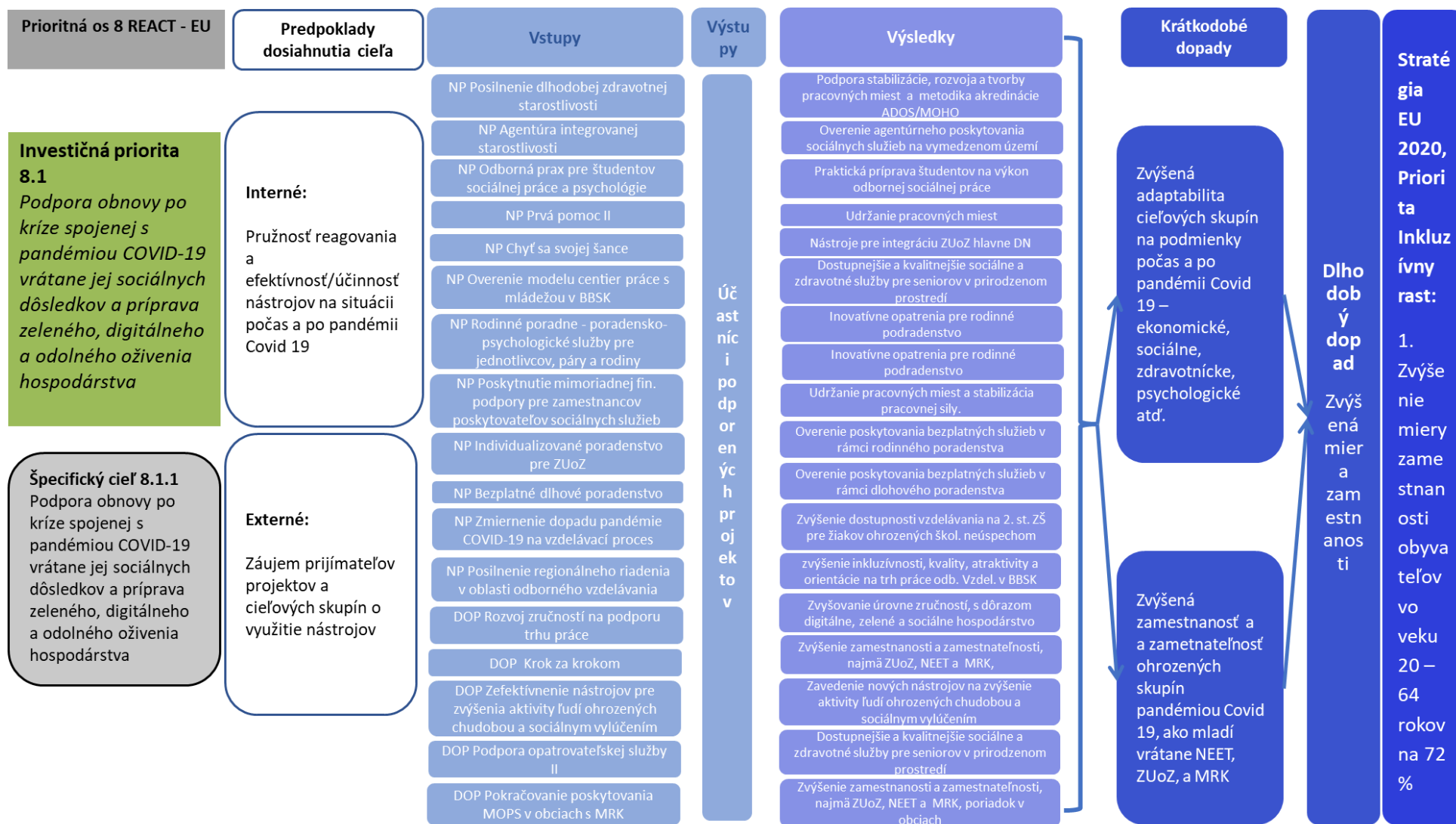
Obrázok 2: Prepojenie výsledkov PO8 s realizovanými NP/DOP v rámci PO8

Výsledky PO8	NP/ DOP
<ul style="list-style-type: none"> • udržanie pracovných miest, najmä v oblastiach hospodárstva najviac zasiahnutých dopadmi krízy spôsobenej pandémiou COVID-19 	NP Prvá pomoc II. 4.17 OP LZ DOP Pokračovanie poskytovania miestnych občianskych poriadkových služieb (MOPS) v obciach s prítomnosťou MRK prostredníctvom výziev – OPLZ-PO8-2021-1 a OPLZ-PO8-2021-3
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti, najmä ZUoZ, mladých ľudí do 30 rokov (vrátane NEET), neaktívnych osôb a osôb z MRK 	DOP Krok za krokom DOP Pokračovanie poskytovania miestnych občianskych poriadkových služieb (MOPS) v obciach s prítomnosťou MRK prostredníctvom výziev - OPLZ-PO8-2021-1 a OPLZ-PO8-2021-3 NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ
<ul style="list-style-type: none"> • zavedenie nových nástrojov pre integráciu ZUoZ, prioritne dlhodobo nezamestnaných a mladých UoZ – NEET do 30 rokov veku do udržateľného zamestnania 	NP Chyť sa svojej šance
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie počtu zdravotníckych pracovníkov 	NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti

<ul style="list-style-type: none"> • zvyšovanie úrovne zručností, s dôrazom na zručnosti súvisiace s rozvojom digitálneho, zeleného a sociálneho hospodárstva 	DOP Rozvoj zručností na podporu trhu práce
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie dostupnosti vzdelávacieho procesu na druhom stupni ZŠ pre žiakov ohrozených školským neúspechom 	NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni základných škôl vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie inkluzívnosti, kvality, atraktivity a orientácie na trh práce odborného vzdelávania v BBSK 	NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji
<ul style="list-style-type: none"> • overenie agentúrneho poskytovania sociálnych služieb na vymedzenom území BBSK 	NP Agentúra integrovanej starostlivosti
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpečenie kontinuity v poskytovaní sociálnych služieb a opatrení v prirodzenom prostredí klientov • podpora personálnej udržateľnosti poskytovania sociálnych služieb a vykonávania opatrení SPODaSK, ale aj súvisiaceho rozvoja a tvorby pracovných miest 	DOP Podpora opatrovateľskej služby II NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie
<ul style="list-style-type: none"> • overenie poskytovania bezplatných služieb v rámci rodinného poradenstva (odborné, osobitne psychologické poradenstvo pre rodiny, páry, ale aj jednotlivcov) a dlhového poradenstva (pre neúmerne zadlžované osoby komplexným prepojením troch oblastí - ekonomickej, právnej a psychologickej) 	NP Bezplatné dlhové poradenstvo NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny
<ul style="list-style-type: none"> • zavedenie nových nástrojov na zvýšenie aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 	DOP Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 2
<ul style="list-style-type: none"> • udržanie poskytovania poradenských a iných podporných služieb pre ženy a deti zažívajúce násilie a iné obete domáceho násillia 	

Zdroj: vlastné materiály hodnotiteľov, 2023

Obrázok 3: Teória zmeny a logické prepojenia medzi cieľmi, projektami, očakávanými krátkodobými dopadmi a dlhodobým dopadom PO8 OPLZ – REACT-EU

Zdroj: Vlastné materiály hodnotiteľov, 2023

Obrázok 3 jasne ukazuje, že pod PO8 je zaradených pomerne veľa projektov (NP – 13 a DOP – 5), často veľmi rôznej povahy, ktoré by normálne prispievali aj ďalším prioritným osiam OP LZ. Všetky však prispievajú prostredníctvom výsledkov k očakávanému krátkodobému efektu, a to k zvýšenej adaptabilite cieľových skupín na podmienky počas a po pandémie COVID-19 – sociálnych, ekonomických, zdravotníckych, psychologických (napr. NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny, NP Individualizované poradenstvo pre ZUoZ).

Rovnako prispievajú tieto projekty ku krátkodobému dopadu „Zvýšená zamestnanosť ohrozených skupín pandemiou COVID-19“, a to buď priamo (napr. NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti, NP Agentúra integrovanej starostlivosti, DOP Podpora opatrovateľskej služby II, DOP Pokračovanie poskytovania MOPS v obciach s MRK, NP Poskytnutie mimoriadnej fin. podpory pre zamestnancov PSS), alebo nepriamo (napr. NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny, NP Bezplatné dlhové poradenstvo). Viaceré projekty podporili zase zamestnateľnosť ohrozených skupín (napr. NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie, DOP Rozvoj zručností na podporu trhu práce a pod.).

Väčšina projektov bola hodnotená zúčastnenými stranami ako vhodne zvolená a užitočná z pohľadu krátkodobých dopadov. Keď vezmeme do úvahy, že RO musel reagovať na sociálne výzvy v pomerne krátkom čase a využiť zostávajúce financie efektívne a účinne, vo väčšine projektov sa mu to podarilo. Významným faktorom pri realizácii týchto projektov bolo, že väčšina mala pilotný charakter, pritom sa testovali inovatívne prístupy k riešeniu problémov cieľových skupín v ohrození koronakrízou. U veľkej väčšiny projektov sa preukázalo, že je možné multiplikovať prístupy prezentované v hodnotených projektoch, napríklad: NP Agentúra integrovanej starostlivosti, DOP Pokračovanie poskytovania MOPS v obciach s MRK, DOP Podpora opatrovateľskej služby II, NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny, NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti a ďalšie, NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie, NP Bezplatné dlhové poradenstvo, NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ NP NP Chyť sa svojej šance. V iných projektoch je potrebné zvážiť, ktoré činnosti je možné úspešne multiplikovať a ku ktorým je potrebné prijať iné riešenia. Príkladom môže byť NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK, kde pre identifikáciu NEET v obciach so zastúpením MRK bola práca sťažená tým, že centrá boli situované v mestách a nie priamo v obciach.

5 Odporúčania a budúce výzvy

Zistenie	Odporúčanie
NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti	
<p>Pilotný NP je potrebným projektom hlavne v krízovej situácii, v akej sa dlhodobo nachádza slovenské zdravotníctvo. O to viac je potrebné, aby sa podobné projekty realizovali pri mimoriadnych udalostiach typu pandémie COVID-19. Z tohto pohľadu je NP užitočným projektom. Jeho rýchla implementácia bola však limitovaná viacerými faktormi, napríklad spomalením prijímania potrebnej legislatívy, alebo tiež nemožnosťou vytvárania zisku, čo odradilo viacero súkromných poskytovateľov predmetných služieb.</p>	<p>Odporúča sa realizovať rovnaké projekty aj v budúcnosti v situácii, v ktorej sa nachádzajú zdravotnícke služby v oblasti dlhodobej a paliatívnej zdravotnej starostlivosti za podmienky sfunkčnenia legislatívneho prostredia pre zvýšenie flexibility implementácie, vrátane možnosti tvorby primeraného/limitovaného zisku a zlepšenia ohodnotenia personálu ako aj koordinovaného a integrovaného posilnenia dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti tak, ako to predpokladá realizácia Plánu obnovy a odolnosti SR, Komponentu 13. Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť v odvetvovej pôsobnosti MZ SR aj MPSVR SR.</p>
NP Agentúra integrovanej starostlivosti	
<p>Pilotný NP Agentúra integrovaných sociálnych služieb je výborným nástrojom koordinovaného poskytovania sociálnych služieb v širšom území ako je jedna obec. Pomáha plniť samosprávam originálne kompetencie efektívne účinne a flexibilne a lepšie reaguje na potreby cieľovej skupiny – seniorov a ich rodinných príslušníkov, ako keď sa rovnaké služby poskytujú jednotlivo v samotných obciach. Pozitíva pilotného projektu sa prejavujú v kríze, ale aj mimo nej. Celkovo ide o veľmi dobré riešenie celej škály problémov spojených s dostupnosťou sociálnych služieb, lebo umožňuje seniorom ostať v domácom prostredí, ak sa tak rozhodnú a pomáha ich rodinám, ak sa o seniorov starajú. Najlepším dôkazom tohto tvrdenia je vďačnosť samotných seniorov, ktorú neustále prejavujú Agentúre. Projekt má veľmi dobrú podporu zo strany BBSK. Pozitívne výsledky NP sa premietli do rozhodnutia kraja zriadiť ďalšie dve agentúry integrovanej sociálnej starostlivosti v kraji v súčinnosti s MPSVR SR.</p>	<p>Je vítané pokračovať v pôvodnom nastavení projektu tak, ako bol realizovaný v Mikroregióne pri Slanej, t. j. v integrácii domácej opatrovateľskej služby a sociálneho poradenstva v rámci jednej inštitúcie, ktorá má ukotvenie priamo na území a prepojenie na samosprávu a jej originálne kompetencie. Samospráva hlavne v malých obciach má najlepšiu vedomosť o sociálnej situácii a táto schopnosť nemôže byť ničím nahradená. Nastavenie projektu tiež vykazuje značnú administratívne zjednodušenie procesov pri poskytovaní sociálnych služieb, rovnako vysoký stupeň efektívnosti, účinnosti a flexibility, čo tvorí predpoklad vhodného reagovania integrovanej starostlivosti na krízové situácie. Individuálny prístup k seniorom vyžadujúcim si služby Agentúry je nezanedbateľné aktívum takéhoto riešenia integrovanej starostlivosti v sociálnej oblasti.</p> <p>Z tohto pohľadu je vítané zabezpečiť plynulé pokračovanie projektu v pôvodnom nastavení aj v prechodnom období medzi dvoma operačnými programami. Ak by sa činnosť Agentúry prerušila, spôsobilo by to nielen prerušenie poskytovania sociálnych služieb, ale aj stratu personálu a sociálneho kapitálu, ktorý sa na území vďaka NP už vytvoril.</p>

NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie	
<p>Ide o projekt, ktorého horizontálne princípy sú zároveň aj obsahom kontinuity v poskytovaní sociálnych služieb a opatrení v prirodzenom prostredí klientov. Udržateľný rozvoj a dodržiavanie rovnosti mužov a žien, transparentný výber, nediskriminácia a hlavne podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily majú priamu úmernosť k boju proti chudobe a nezamestnanosti.</p> <p>NP prostredníctvom jednotného prístupu a postupu (príručky odbornej praxe), ako aj k vedeniu študentov počas odbornej praxe, otvoril dvere k odbornosti a motivácii študentov zamestnať sa po ukončení vysokej školy práve v sociálnych službách. Študenti, ktorí mali možnosť výkonu odbornej praxe na niektorom z praxových pracovísk projektu, získali konkrétne a cenné informácie, zručnosti a znalosti o pomoci sociálne odkázaným klientom. Veríme, že napriek tomu, že NP nepokračuje ďalej, bol motivujúcim faktorom k obohateniu trhu práce o nových zamestnancov v sociálnych službách práve z radov študentov príslušných odborov. Ďalšou a veľmi cennou devízou projektu je fakt, že pokiaľ by opäť vypukla pandémia podobného charakteru, ako bol COVID-19, je sociálne vysoké školstvo pripravené poskytnúť sociálnym zariadeniam plnohodnotnú odbornú pomoc zo strany študentov, ktorí odbornú prax v rámci NPOP na praxových pracoviskách absolvovali.</p> <p>NP v rozsahu svojej pôsobnosti a možnosti zabezpečil kontinuitu v poskytovaní sociálnych služieb a opatrení v prirodzenom prostredí klientov.</p>	<p>Z riadeného rozhovoru vyplynuli ďalšie odporúčania, ktoré sa týkajú nasledovných oblastí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokračovať v projekte odbornej praxe študentov odborov sociálnej práce a psychológie aj v budúcom období, - nastaviť podmienky zúčtovania mzdových výdavkov – odporúčaním je, aby základným podporným dokladom k zúčtovaniu mzdových výdavkov bola výhradne dochádzka z dochádzkového systému – týmto riešením by sa predišlo neustálym opravám v Mesačnom výkaze odpracovaných hodín mentora vo vzťahu k Evidencii účasti na praxi, - zjednodušiť byrokraciu – bolo by vhodné znížiť počet predkladaných písomností, ktoré sú požadované od mentora, a tým zaťažujú nielen mentora, ale hlavne zariadenie a jeho personálny útvar – niektoré zariadenia práve z tohto dôvodu prílišnej byrokracie nepodpísali, resp. požiadali o ukončenie zmluvy o spolupráci, - zmierniť kritérium kvalifikačných a odborných predpokladov k zaradeniu mentora z pôvodného nastavenia preukázateľnej praxe minimálne 1 rok na danom pracovisku na 6 mesiacov na pracovisku – pretože často ide o odborníka s rozsiahlou a kvalitnou praxou, ktorý síce na danom pracovisku už vykonáva odbornú prácu, ale do 1 roka mu chýbalo pár mesiacov a z toho dôvodu nemohol byť zaradený za mentora.
NP Prvá pomoc II.	
<p>NP ponúkol rýchle riešenie pre zabezpečenie podpory zamestnávateľov na udržanie pracovných miest a poskytnutie finančného príspevku na podporu SZČO na udržanie prevádzkovania ich činnosti v čase mimoriadnej situácie. Z pohľadu dosiahnutých výsledkov je možné uviesť, že úrady PSVaR úspešne zvládli realizáciu NP v náročných časoch s veľmi dobrými výsledkami. NP prispel k podpore 52 131</p>	<p>NP sa ukázal ako účinný a schopný plniť stanovené ciele v čase mimoriadnej situácie. Na zvládnutie obdobných NP v budúcnosti je potrebné pripraviť aj technické zabezpečenie úradov PSVaR.</p> <p>Z riadeného rozhovoru vyplynulo odporúčanie, že v prípade, ak by sa podobný projekt realizoval aj v budúcnosti, bolo by vhodné žiadať predkladanie dokladov k refundácii, aby sa predišlo neoprávneným výdavkom.</p>

<p>zamestnancov a 7 137 SZČO. Podpora udržania pracovných miest a SZČO sa ukázala v čase krízy ako veľmi dôležitá a mala pozitívne účinky nielen na udržanie zamestnanosti, ale aj na podporu životaschopnosti podnikov, minimalizáciu dopadov na hospodárstvo, zlepšenie sociálnej stability a podporu budúcej obnovy.</p>	
<p>NP Chyť sa svojej šance</p>	
<p>NP obsahuje účinné nástroje podpory zamestnanosti ZUoZ a mladých UoZ -NEET. Z pohľadu dosiahnutých priebežných výsledkov je možné uviesť, že k 31. 12. 2022 NP prispel k zamestnaniu 6 977 ZUoZ a 2 421 mladých UoZ - NEET do 30 r., čo pre ZUoZ predstavuje 4,76 % z celkového počtu evidovaných ZUoZ (stav k 31. 12. 2022: 146 599 evidovaných ZUoZ, zdroj: ÚPSVaR). Podpora vytvárania nových pracovných miest a zakladania SZČ pre ZUoZ a mladých UoZ NEET v čase krízy má pozitívne účinky na podporu zamestnanosti, sociálnu inklúziu, zlepšenie sebavedomia, ekonomický prínos, prevenciu sociálneho vylúčenia. Ďalším pozitívom NP bolo, že sa mohol realizovať aj v Bratislavskom kraji, čo malo vplyv na dosiahnuté výsledky, najmä pre skupinu mladých UoZ - NEET.</p>	<p>Použité nástroje v NP sa ukázali ako účinné a schopné plniť stanovené ciele. Z toho dôvodu je vhodné ďalej pokračovať v ich aplikácii pre ZUoZ a NEET v ďalších NP financovaných z Programu Slovensko.</p>
<p>NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK</p>	
<p>Z hodnotenia vyplýva, že centrá sa výrazne viac zameriavali na žiakov ako na mladých ľudí v situácii NEET. Toto môže spôsobiť, že skutočná cieľová skupina (NEET) nemá dostatočnú podporu.</p> <p>Absencia podrobnej analýzy prostredia môže viesť k neefektívnemu prístupu a nasmerovaniu projektu, čo môže mať za následok nedostatočnú podporu pre mladých ľudí v situácii NEET.</p> <p>Hodnotenie naznačuje, že chýba formalizovaná spolupráca všetkých aktérov na úrovni VÚC. Toto môže viesť k nedostatku koordinácie a slabšiemu výkonu centier.</p> <p>Zistenia ukazujú, že niektoré centrá sa snažia poskytovať široký rozsah služieb, čím môžu duplikovať už existujúce služby v regióne. Zdá sa preto, že holistický prístup nie je v centrách plne implementovaný. Toto</p>	<p>K riešeniu identifikovaných nedostatkov, ktoré ovplyvnili implementáciu NP a ktoré je potrebné odstrániť pre úspešné pokračovanie nového projektu, sa odporúča nasledovné:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora regionálnej analýzy: je dôležité podporiť vypracovanie regionálnej analýzy. Táto analýza by mala zmapovať problémy a potreby CS, existujúce a chýbajúce služby a tiež navrhnúť optimálne umiestnenie nových JKM. - vytvorenie formálneho regionálneho partnerstva: vzhľadom na potrebu koordinovanej spolupráce pre zabezpečenie holistického prístupu v JKM a jednotného prístupu k cieľovej skupiny je dôležitá podpora vytvorenia formálneho partnerstva na úrovni VÚC. Toto partnerstvo by malo vytvoriť spoločnú regionálnu stratégiu, ktorá by mala byť schválená aj zastupiteľstvom VÚC. Táto stratégia by mala zabezpečiť koordinovaný a holistický prístup v JKM.

<p>môže byť hlavnou príčinou neúmerneho tlaku na zamestnancov, vysokého obratu zamestnancov a slabých čísel podporených mladých ľudí v situácii NEET. Holistický prístup je princíp, na ktorom je založený model JKM.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracovné cesty do zahraničia: Vzhľadom na potrebu jednoznačne uchopiť model JKM a holistický prístup je odporúčané, aby existujúce JKM mali možnosť absolvovať pracovné cesty do krajín s úspešne fungujúcim modelom JKM (napr. Fínsko). Tým by mali možnosť získať ucelený pohľad na tento model a adaptovali by osvedčené postupy. - pre zníženie fluktuácie pracovníkov v centrách je potrebné priznať im z náročnú prácu adekvátne ohodnotenie (konkurencie schopné súkromnému sektoru).
<p>NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny</p>	
<p>Pilotný NP rodinné poradne je potrebným projektom v súčasnej dobe individualizácie spoločnosti a rozpadu rodinných vzťahov. Projekt síce začal až v čase, keď kríza doznievala, ale ukázal, ako je možné pomáhať riešiť následky krízy, ktoré bolo možné pozorovať u rodín, párov a jednotlivcov, napr. psychické problémy súvisiace so stratou, dlhodobou izoláciou, sociálnou situáciou a pod. Významným faktorom bola možnosť získať vyššie uvedené rady bezplatne, čo malo význam hlavne pre rodiny, ktoré sa ocitli v horšej ekonomickej situácii.</p>	<p>Na základe doterajších skúseností z pilotného projektu v PO 2014-2020 sa odporúča realizovať projekt „Rodinné poradne“ aj v PO 2021 -2027 v rámci celého územia SR tak, ako je plánované a vytvoriť aj zvýšný počet poradní na Slovensku podľa vytvorenej štandardizácie. Dôležité bude zabezpečiť dostatok odborných zamestnancov (napríklad v spolupráci so školami, ktorí pripravujú potrebné profesie), aby bola umožnená dostupnosť týchto služieb cieľovej skupine osôb v rámci celého územia SR.</p>
<p>NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie</p>	
<p>NP ponúkol riešenie pre zabezpečenie finančnej podpory pre zamestnancov PSS a vybraných subjektoch SPODaSK, na ktorých boli v období druhej vlny pandémie COVID-19 kladené extrémne vysoké nároky v rámci ich každodennej práce v priamom kontakte s rôznymi cieľovými skupinami klientov.</p> <p>Nezastupiteľnosť výkonu zamestnancov v sociálnych službách a zamestnancov subjektov SPODaSK v období druhej vlny pandémie ochorenia COVID-19 bola nespochybniteľná a pretrváva i po pandémii.</p> <p>Poskytnutie mimoriadnych odmien prispelo k udržaniu zamestnanosti v uvedených subjektoch. Z pohľadu dosiahnutých výsledkov je možné uviesť, že úrady PSVaR úspešne zvládli realizáciu NP v náročných časoch s veľmi dobrými výsledkami. NP prispel k podpore 36 912 zamestnancov. Podpora udržania pracovných miest sa</p>	<p>Odhliadnuc od pandémie COVID-19 je potrebné výkon zamestnancov v sociálnych službách a SPODaSK oceňovať aj systémovo a pravidelne, nie iba jednorazovým poskytnutím odmeny. Odporúča sa však v takýchto projektoch pokračovať aj v budúcnosti.</p>

<p>ukázala v čase krízy ako veľmi dôležitá a mala pozitívne účinky nielen na udržanie zamestnanosti, ale aj na podporu motivácie zamestnancov.</p>	
<p>NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ</p>	
<p>NP prostredníctvom „mäkkých faktorov“ významne prispieva k zvyšovaniu úrovne zamestnateľnosti ZUoZ na trhu práce. Poskytovanie poradenských služieb pomáha znevýhodnenému UoZ v prvom rade rozvíjať jeho zručnosti pre riadenie vlastnej kariéry, ktoré sú potrebné pre jeho integráciu na trh práce, a v druhom rade zhodnotiť jeho potenciál so zreteľom na znevýhodnenie a v prípade, ak je to možné, hľadať spôsob, ako riešiť odstránenie identifikovaných bariér, čím je možné zvýšiť jeho konkurencieschopnosť na trhu práce.</p> <p>Z výsledkov Vyhodnotenia úspešnosti ZUoU vyplynulo, že <u>na konci poradenského procesu</u> prišlo k zvýšeniu úrovne faktorov zamestnateľnosti v priemere u 34,49 % hodnotených ZUoZ. U cieľovej skupiny ZUoU je to možné považovať za dobrý „okamžitý“ výsledok a preto je dôležité ďalej pokračovať v poradenskej práci s cieľovou skupinou. Na dosiahnutie vyššej zamestnanosti cieľovej skupiny ZUoU je potrebný dlhší čas, kedy sa prejavia účinky poradenskej činnosti (rozvoj kompetencií ZUoZ) v kombinácii s inými nástrojmi AOTP.</p> <p>V rámci projektu sa nepodarilo plne obsadiť plánovaných 92 pozícií poradcov. Celkovo bolo prijatých 87 poradcov, čo predstavuje 94,6 % obsadenie plánovaných pozícií v projekte. Uvedený stav nepredstavoval riziko pre implementáciu projektu a nemal vplyv na dosiahnutie plánovaných cieľových hodnôt MU.</p>	<p>Odporúča sa pokračovať v takýchto projektoch aj v budúcnosti.</p> <p>V prípade ak v budúcnosti bude problém s obsadzovaním pracovných pozícií poradcov/ alebo iných odborných pracovníkov, je potrebné zabezpečiť, aby výška odmien pracovníkov bola dostatočne adekvátne k situácii na trhu práce s kvalifikovanými odborníkmi a vytvárala tak konkurenčnú ponuku voči súkromnému sektoru.</p>
<p>NP Bezplatné dlhové poradenstvo</p>	
<p>NP predstavuje systémové riešenie pomoci pre nadmerne zadlžené osoby a domácnosti. Prostredníctvom NP sa vytvorila funkčná sieť BDP s personálnym obsadením, ktoré je metodicky riadené a priebežne profesionálne vzdelávané. Prostredníctvom NP sa implementoval nový produkt „personalizované dlhové poradenstvo“, ktoré doposiaľ v SR nebolo zabezpečené. NP dosahuje veľmi dobré výsledky, ktorých</p>	<p>V systémovom riešení pomoci pre nadmerne zadlžené osoby a domácnosti ako ukazujú doterajšie výsledky z pilotného projektu a záujem z terénu, je žiaduce pokračovať. V implementácii NP, ktorý bude financovaný z Programu Slovensko 2021-2027 je dôležité zamerať sa na skvalitňovanie vytvoreného poskytovania bezplatného dlhového poradenstva na základe získaných skúseností z pilotného projektu a informácií získaných z členstva v ECDN. Po prijatí novej smernice EÚ pre spotrebiteľské úvery budú musieť členské štáty EÚ</p>

dosahy pocítia nielen klienti, ale aj spoločnosť a štát.	sprístupniť služby dlhové poradenstva do 24 mesiacov od účinnosti smernice
<p>NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni základných škôl vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania</p> <p>NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na stredných školách vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania</p>	
<p>NP sú založené na predpoklade, že dostupnosť digitálnych technológií pre pedagogických a odborných zamestnancov a žiakov ZŠ a SŠ umožní zapojenie rizikových skupín žiakov do dištančnej výučby. Ústredným komponentom je dodanie digitálnych technológií školám podľa ich špecifických požiadaviek. Zariadenia majú slúžiť pedagogickým a odborným zamestnancom na prípravu vzdelávania dištančnou formou. Pre žiakov, ktorí nedisponujú potrebnými digitálnymi technológiami alebo pripojením na internet, majú slúžiť študijné miestnosti vybavené novými zariadeniami. V prípade stredných škôl mali mať žiaci zo SZP získať zariadenie na dištančnú výučbu. NP majú jasnú a zrozumiteľnú vnútornú logiku, tzn. prepojenie aktivít a výstupov. Prax ukázala, že na fungovanie intervenčnej logiky (NP ako celkov) majú zásadný vplyv externé faktory. Oneskorenie realizácie verejného obstarávania a dodávok potrebného vybavenia pre ZŠ a SŠ znamená, že cieľové skupiny nemali možnosť využívať digitálne technológie počas dištančného vzdelávania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Definovať štandardy pre technologické vybavenie ZŠ a SŠ (digitálne technológie) a štandardy pre digitálnu gramotnosť pedagogických a odborných zamestnancov. Vytvoriť systém zberu údajov o aktuálnom stave technologickej vybavenosti ZŠ a SŠ, ktorý umožní priebežne zabezpečovať plnenie stanovených štandardov. ▪ Iniciať komplexné hodnotenie dopadov pandémie COVID-19 na vzdelávanie žiakov ZŠ a SŠ, vrátane efektov NP financovaných z OP LZ. Hodnotenie by mohlo sledovať školskú úspešnosť žiakov a špecifických skupín (žiakov zo SZP) v dlhšom časovom období. ▪ Analyzovať príčiny oneskorenia verejného obstarávania pre technologické vybavenie ZŠ a SŠ. V nadväznosti na zistenia nastaviť systém tak, aby umožnil implementáciu väčších investičných projektov v súlade s časovým harmonogramom a podľa potrieb cieľových skupín.
<p>NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji</p>	
<p>Projekt zvolil vhodnú intervenčnú logiku. Podaktivity reagujú na identifikované problémy odborného vzdelávania a prípravy v kraji, zároveň sú vzájomne logicky prepojené a tvoria ucelené riešenie problému. Pozitívne hodnotíme fakt, že NP berie do úvahy aktivity a výsledky iných projektov realizovaných v predmetnej oblasti (NP DUAL).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konsolidovať výstupy a výsledky NP za účelom ich aplikácie na ostatné SOŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK. Aplikovaný model a prístup k odbornému vzdelávaniu a prípravy by mal byť štandardom pre vzdelávanie na SOŠ, vrátane spolupráce so zamestnávateľmi a podpory žiakov zo SZP. ▪ V spolupráci s MŠVVaŠ SR zabezpečiť pokračovanie aktivít projektu na 8 vybraných školách a zapojenie ďalších SOŠ po roku 2023. Spracovať projektový zámer

	<p>na financovanie aktivít z Programu Slovensko.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Iniciovať nezávislé hodnotenie NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji, ktoré by umožnilo nielen identifikovať pozitívne zmeny, ale aj kvantifikovať dopady (čisté efekty) na cieľové skupiny. ▪ Vytvoriť podmienky, ktoré umožňujú prijímateľom a osobám zapojeným do projektu venovať maximálnu pozornosť riešeniu kľúčových problémov a minimalizovať administratívnu záťaž spojenú s implementáciou projektu financovaného z ESF.
<p>OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom</p>	
<p>Výzva reaguje na reálne potreby cieľovej skupiny neaktívnych osôb. Intervenčná logika vychádza z identifikovaných potrieb na jednej strane a skúseností/poznatkov s prácou s NEET v iných členských krajinách EÚ. Základná intervenčná logika, ktorú mali projekty aplikovať, bola definovaná v podmienkach oprávnenosti aktivít projektu dopytovej výzvy na predkladanie žiadostí o NFP.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Systematicky hodnotiť účinnosť a prínosy intervencií (NP a dopytové výzvy) financovaných z programu. Špecifickú pozornosť venovať intervenciám, ktoré majú pilotný charakter, resp. sa očakáva pokračovanie financovania podobných schém v budúcnosti. Predmetom hodnotenia majú byť úspešné, ale aj menej úspešné intervencie z pohľadu záujmu cieľových skupín. - Nastaviť systém dlhodobej práce s neaktívnymi osobami (NEET) na Slovensku a podpory neverejných poskytovateľov služieb. Systém by mal vychádzať z poznatkov získaných z pilotnej dopytovej výzvy a skúseností relevantných organizácií na Slovensku a v zahraničí. - Priebežne aktualizovať legislatívny a implementačný rámec pre systematickú podporu neaktívnych osôb (NEET).
<p>OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-02 Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 2</p>	
<p>Pre hlavnú aktivitu - Podpora inovácie nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a/alebo sociálnym vylúčením boli určené 2 povinné podaktivity. Prvá podaktivita slúžila na pilotné overenie nových návrhov, ako aj overenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vytvoriť dostatočný časový priestor pre plnohodnotnú implementáciu inovatívnych riešení v praxi (min. 18 mesiacov) s dostatočným počtom členov cieľovej skupiny,

<p>zefektívnenia existujúcich nástrojov. Minimálna dĺžka trvania podaktivity bola stanovená na 6 mesiacov a jej výstupom bude spracovanie informácie o priebehu realizácie projektu. Druhá podaktivita – evaluácia návrhu – má za úlohu nezávisle posúdiť fungovanie nových nástrojov v praxi a ich prínosov pre cieľové skupiny. Domnievame sa, že na zavedenie a overenie nových nástrojov na aktívne začlenenie osôb ohrozených chudobou a/alebo sociálnym vylúčením do spoločnosti by sa malo realizovať dlhšie časové obdobie (minimálne 18 mesiacov). Zároveň, pre komplexné zhodnotenie prínosov pre cieľové skupiny je potrebné vytvoriť väčší priestor pre nezávislú evaluáciu. Podpora inovatívnych projektov je dôležitým aspektom ESF, avšak objektívne zhodnotenie a príprava pre širšie využitie v praxi si vyžaduje kvantifikáciu čistých efektov a ich porovnanie so zavedenými nástrojmi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zabezpečiť posilnenie evaluačného komponentu takým spôsobom, aby umožňoval odborné a komplexné posúdenie aplikovaného riešenia, resp. jeho porovnanie s existujúcimi prístupmi, - vybudovať systém zhodnocovania poznatkov získaných z intervencií ESF (verejných zdrojov) v súlade so štandardami pre využívanie poznatkov do praxe.
<p>DOP výzva OP LZ DOP 2022/8.1.1/RO-01 Rozvoj zručností na podporu trhu práce</p>	
<p>Žiadatelia mali možnosť získať NFP na zlepšenie odborných zručností zamestnancov prostredníctvom vnútropodnikového vzdelávania a prípravy. Vnútropodnikové vzdelávanie a príprava sa javia ako vhodný nástroj rozvoj ľudských zdrojov zamestnávateľov v postpandemickom období. Rozvoj zručností pracovnej sily reaguje na nové sektorové/odvetvové potreby zamestnávateľov. Kvalifikovaná pracovná sila je jedným zo základných predpokladov na zvýšenie odolnosti zamestnancov a zamestnávateľov na zvládanie krízových situácií v budúcnosti. Podpora takisto prispela k zníženiu tlaku na prepúšťanie zamestnancov a stabilizáciu trhu práce.</p>	<p>Do prípravy dopytových výziev zameraných na verejný sektor intenzívnejšie zapojiť zástupcov štátnej správy a samosprávy, aby pripravovaná podpora vo väčšej miere reagovala na ich potreby. Vzhľadom na rozdiely v potrebách verejného a súkromného sektora zväžiť samostatné výzvy pre tieto cieľové skupiny.</p> <p>Systematicky hodnotiť účinnosť a prínosy/dopady intervencií (NP a dopytové výzvy) financovaných z programu. Špecifickú pozornosť venovať intervenciám, ktoré majú pilotný charakter, resp. sa očakáva pokračovanie financovania podobných schém v budúcnosti. Predmetom hodnotenia majú byť úspešné, ale aj menej úspešné intervencie z pohľadu záujmu cieľových skupín.</p>
<p>DOP výzva OP LZ DOP 2021/8.1.1/01 Podpora opatrovateľskej služby II</p>	
<p>Dopytová výzva bola zameraná na zabezpečenie poskytovania domácej opatrovateľskej služby zo strany verejných a neverejných poskytovateľov.</p> <p>Počas pandémie bola služba poskytovaná pre najrizikovejšie skupiny obyvateľstva, preto by malo byť cieľom minimalizovať</p>	<p>Vytvoriť stabilný a predvídateľný systém podpory poskytovania domácej opatrovateľskej starostlivosti zo zdrojov ESF po roku 2023. Zároveň zabezpečiť kontinuitu poskytovaných služieb prostredníctvom financovania z Programu Slovensko.</p>

<p>administratívnu náročnosť implementácie projektov pre prijímateľov. Napriek zjednodušeniu pracovných výkazov opatrovateľov/opatrovateliek sa domnievame, že pri poskytovaní štandardizovaných služieb prostredníctvom registrovaných poskytovateľov existuje priestor pre ďalšie zjednodušenie.</p>	<p>Služby poskytované registrovanými verejnými a neverejnými poskytovateľmi podľa definovaných štandardov umožňujú minimalizovať administratívnu náročnosť prípravy a predovšetkým implementácie projektov. Zvážiť prípravu vhodnej formy zjednodušeného vykazovania, resp. využitia technologických riešení pre vykazovanie výkonov (napr. spoločná aplikácia pre sledovanie výkonov opatrovateľov/opatrovateliek).</p>
<p>DOP: Zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti ľudí žijúcich v prostredí MRK poskytovaním miestnej občianskej poriadkovej služby v obciach s prítomnosťou MRK I a II, kód výzvy: OPLZ-PO8-2021-1 a OPLZ-PO8-2021-3</p>	
<p>NP Zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti ľudí žijúcich v prostredí MRK poskytovaním miestnej občianskej poriadkovej služby je veľmi efektívnym nástrojom podpory MRK v rôznych aspektoch – nielen zamestnanosti a zamestnateľnosti občanov tejto komunity, ale aj zlepšenia životného prostredia a bezpečnosti v obciach s vysokým zastúpením MRK.</p>	<p>Odporúčanie je pokračovať v projekte a podpore tak, ako je v súčasnosti nastavená. Je však potrebné zvážiť jeho administráciu a využiť možnosť zálohových platieb pri vyplácaní miezd pre MOPS. Tiež je potrebné zvážiť zapojenie ďalších obcí s MRK zastúpením a využitie projektu v ďalších krajoch, napríklad v Nitrianskom samosprávnom raji.</p> <p>Rovnako je potrebné zakomponovať do diskusie o jeho budúcej implementácii využitie možnosti riadiť projekt ako národný namiesto dopytovo-orientovaného.</p>

6 Prílohy

Príloha 1 – Popis hodnotených NP a DOP

Príloha 2 – Hodnotiaci rámec

Príloha 3 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor

6.1 Príloha 1 – Opis NP a DOP

NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti

Hlavným cieľom NP je prispieť k riešeniu dlhodobo zanedbávanej dlhodobej a paliatívnej zdravotnej starostlivosti v rozdielnej kvalite a dostupnosti medzi regiónmi v rámci SR, a to najmä formou ambulantnej starostlivosti. V projekte ide hlavne o zvýšenie a následnú udržateľnosť kapacít v dlhodobo personálne poddimenzovanom zdravotníckom systéme a pilotné overenie systémového poskytovania dlhodobej a paliatívnej zdravotnej starostlivosti kvalifikovaným personálom v zdravotníckych zariadeniach ambulantného typu – v MOHO a ADOS.

Konečným cieľom má byť prínos NP pre obyvateľov SR (bez regionálnych rozdielov), ktorí sú odkázaní na dlhodobú a/alebo paliatívnu zdravotnú starostlivosť. Zvýšením počtu zdravotníckeho personálu a pomáhajúcich profesií sa zabezpečí bližší a častejší kontakt s osobami s potrebou dlhodobej alebo paliatívnej zdravotnej starostlivosti a jej rodinnými príslušníkmi, a teda aj prevencia a zníženie počtu akútnych stavov riešených následnou hospitalizáciou na akútnych lôžkach.

Súčasťou NP je vytvorenie nástrojov stabilizácie a rozvoja pracovných miest v ADOS a v MOHO, nástrojov komplexného manažmentu dlhodobej a paliatívnej zdravotnej starostlivosti, ako aj mechanizmov zberu relevantných informácií o poskytovanej dlhodobej a paliatívnej zdravotnej starostlivosti. Jednotlivé skupiny nástrojov sú doplnené o analýzy poskytovanej zdravotnej starostlivosti s cieľom nastavenia ich efektívneho a systémového zabezpečenia nielen po personálnej, ale aj finančnej stránke. Takto získané informácie majú byť podkladmi pre vypracovanie metodík, štandardov a v konečnom dôsledku aj pre pripravovanú novelu zákona o zdravotnej starostlivosti, ktorým sa vytvárajú základné právne rámce pre dlhodobú a paliatívnu zdravotnú starostlivosť.

NP je implementovaný prijímateľom Ministerstvom zdravotníctva SR v spolupráci s vybranými ADOS a MOHO.

Hlavnou aktivitou NP je podpora dostupnosti dlhodobej a paliatívnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom posilnenia personálnych kapacít zdravotníckeho personálu a pomáhajúcich profesií, prípravou opatrení a konkrétnych nástrojov na ich stabilizáciu a rozvoj. NP realizuje nasledovné podaktivity:

- Podpora stability a profesionality zamestnancov dlhodobej a paliatívnej zdravotnej starostlivosti, v ktorej sa podporuje zvyšovanie profesionality zdravotníckych zamestnancov a pomáhajúcich profesií prostredníctvom vypracovania metodík a štandardov stabilizácie a profesionalizácie zdravotníckeho personálu v ADOS a MOHO,
- Podpora odborných kapacít v zariadeniach (ADOS, MOHO) a ich stabilizácii, ako aj vytvorenia pracovných miest zdravotníckeho personálu ADOS tak, aby sa zabezpečila intenzívna ošetrovateľská a sociálna starostlivosť v domácom prostredí. V prípade MOHO je zámerom, aby dostupná a kvalitná paliatívna starostlivosť umožnila terminálne chorým pacientom dôstojné prežitie posledných mesiacov života v domácom prostredí alebo v inom prostredí podľa ich osobnej preferencie,
- Zber a analýza dát dlhodobej zdravotnej a paliatívnej starostlivosti, ktoré budú základom pre zdefinovanie MU na národnej úrovni a zároveň podpora vypracovania metodík v podaktivite 1.

Plánovanými výsledkami realizácie projektu sú:

- Podpora rozvoja a tvorby pracovných miest v celkovom počte 760 (MÚ: CV31 – Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov)

- Podpora stabilizácie pracovných miest v celkovom počte 500 (MÚ:CVR1 – Počet účastníkov, ktorí si udržali pracovné miesta šesť mesiacov po ukončení pomoci)
- Vypracovanie metodiky, ktorá bude slúžiť ako nástroj akreditácie pre zariadenia ADOS a MOHO v celkovom počte 1 (MÚ: PO509 Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení)

Plánovaný rozpočet projektu:

- Schválené celkové oprávnené výdavky projektu – 40 137 691,79 EUR
- Schválená výška NFP – 40 137 691,79 EUR

NP Agentúra integrovanej starostlivosti

V roku 2019 dosiahol index starnutia v Banskobystrickom kraji hodnotu 119 (priemer SR bol 104,80). Medzi iným je to výsledok odchodu mladšej populácie za lepšími pracovnými možnosťami mimo regiónu BBSK. Táto situácia vyvoláva dopyt po zdravotných a sociálnych službách, ktorý je ťažké uspokojiť najmä vo vidieckych odľahlejších častiach regiónu, trpiacich najviac vystáhomlectvom obyvateľov. Riešením tejto situácie je podpora vzniku a prevádzky zariadení, ktoré by umožňovali poskytovať chýbajúce sociálne služby pre seniorov.

Pilotný NP Agentúra integrovanej starostlivosti, ktorý realizuje **Združenie obcí mikroregiónu pri Slanej** s centrom v obci Štrkovec (partnerstvo 15 samospráv v regióne južného Gemera, okres Revúca, kraj Banská Bystrica) s podporou OP ĽZ, PO8 – REACT-EU, poskytuje integrované sociálne služby pre seniorov, a to v rámci hospodárskej činnosti zameranej na sociálnu pomoc, služby na úrovni komunit, sociálne a osobné služby. NP je zameraný na pilotné odskúšanie tejto podpory a jeho implementácie, čo vytvorí podmienky pre možnú replikáciu modelu podpory služieb starostlivosti pre seniorov v rámci nového programového obdobia 2021 – 2027. Plánované obdobie realizácie projektu je od 1. 2. 2022 do 30. 11. 2023, t. j. 22 mesiacov.

NP využíva v realizácii existujúce dlhoročné partnerstvo mesta Tornaľa a 14 obcí – Gemer, Stránska, Abovce, Hubovo, Chanava, Kráľ, Lenka, Neporadza, Riečka, Rumince, Štrkovec, Včelince, Kesovce a Figa. Toto partnerstvo vytvára predpoklad zabezpečených podmienok pre integráciu starostlivosti o seniorov na komunitnej úrovni, zohľadňujúc pritom prístup zameraný na človeka/jednotlivca, ktoré zároveň vychádzajú z výkonu ich originálnych kompetencií samospráv v súlade so schválenými stanovami združenia.

Prostredníctvom aktivít projektu je vykazovaný počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby, počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia. Cieľovými skupinami projektu sú:

- subjekty vykonávajúce činnosti vo verejnom záujme a/alebo sociálne služby všeobecného záujmu (PSS),
- osoby, ktorým sa poskytujú sociálne a asistenčné služby, základné sociálne poradenstvo,
- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti sociálneho začlenenia.

Hlavnou aktivitou NP je zabezpečenie integrovanej starostlivosti formou agentúrnej činnosti v regióne južného Gemera, ktoré sa realizuje prostredníctvom nasledovných podaktivít:

- Zabezpečenie činnosti Agentúry integrovanej starostlivosti, vrátane koordinačných, informačných a metodických aktivít:
 - o Koordinácia činnosti Agentúry a nevyhnutného organizačného zabezpečenia organizácie základných činností a poskytovaných služieb Agentúry, a to sieťovanie a podpora zdravotných a sociálnych služieb, napríklad formou organizovania stretnutí a

- pracovných skupín poskytovateľov zdravotných a sociálnych služieb, lekárov, zdravotných sestier, opatrovateľov, neformálnych opatrovateľov, samospráv, BBSK, mimovládnych organizácií a ďalších,
- Budovanie databázy kontaktov a vytvorenie komunikačnej platformy pre zainteresovaných aktérov,
 - Podpora samosprávy pri plnení originálnych kompetencií v oblasti starostlivosti o seniorov.
- Poskytovanie a zabezpečovanie podporných služieb obyvateľom mikroregiónu, vrátane opatrovateľskej služby a zvýšenie ich dostupnosti:
- Poskytovanie základného sociálneho poradenstva,
 - Koordinácia podpory a starostlivosti o seniorov,
 - Spolupráca s PSS na príprave individuálnych plánov a individuálnych plánov zdravia pre ich klientov,
 - Participácia na programoch pre podporu zdravia a pri špecifických situáciách (napr. testovanie alebo očkovanie na COVID-19 a pod.).

Plánovanými výsledkami realizácie projektu sú:

- Overenie inovatívneho modelu spolupráce menších samospráv vzdialených od veľkých mestských centier s cieľom rozvoja a koordinácie služieb starostlivosti o seniorov formou agentúrnej činnosti v rámci BBSK,
- Dostupnejšie a kvalitnejšie sociálne a zdravotné služby pre občanov, najmä seniorov a ich rodinných príslušníkov, rešpektujúce ich individuálne potreby.

Plánovaný počet užívateľov projektu:

- 30 prijímateľov domácej opatrovateľskej služby,
- 30 rodinných príslušníkov prijímateľov domácej opatrovateľskej služby, prijímatelia základného sociálneho poradenstva,
- 370 iných seniorov a ich príbuzných ako prijímateľov základného sociálneho poradenstva (najmä poberatelia peňažného príspevku na opatrovanie, držiteľia preukazu ŤZP).

Plánovaný rozpočet projektu:

- Schválené celkové oprávnené výdavky projektu – 1 194 979,43 EUR
- Schválená výška NFP – 1 168 286,29 EUR

Finančná realizácia k 31. 12. 2022 bola nasledovná:

- zazmluvnená suma: 1 194 979,43 EUR
- viazané prostriedky: 192 370,16 EUR
- voľné prostriedky: 1 002 609,27 EUR
- preplatené prostriedky: 104 641,81 EUR

NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie

Pandémia COVID-19 spôsobila zvýšenie dopytu po sociálnych a psychologických službách. Služby tohto typu sa stali jednou z hlavných priorít v boji s pandémiou. Okrem toho, z dôvodu výpadku zamestnancov kvôli práceneschopnosti a karanténe a s tým súvisiace ohrozenie výkonu starostlivosti

o klientov bolo a je nevyhnutné inštitucionálne a praktické posilňovanie výkonu odborných činností v radoch študentov v oboroch sociálnej práce a psychológie, ktorí sa počas svojho vysokoškolského štúdia pripravujú na výkon svojho povolania.

Z vyššie uvedených dôvodov, ako aj z dôvodu cyklického opakovania sa pandémie COVID-19 a s ňou spojených rizík a nepriaznivých dopadov na výkon odborných činností v rezorte sa ukázalo ako potrebné vytvoriť praxové pracoviská v rezorte. Zároveň je potrebné zjednotiť obsahové nastavenia a pravidlá výkonu odbornej praxe za účelom kvalitnejšej prípravy študentov sociálnej práce a psychológie na požiadavky praxe.

Hlavný cieľ: podporiť prepojenie vysokoškolského vzdelávania v študijnom odbore sociálna práca a psychológia s odbornou praxou tak, aby boli študenti pripravení na prípadné zabezpečenie starostlivosti o klientov v oblasti sociálnych vecí a rodiny, ktorých najviac ohrozuje kríza spôsobená šírením pandémie COVID-19, a to aj s fókusom na lepšiu pripravenosť na trh práce a výkon povolania po ukončení štúdia.

NP OP umožní študentom získať hlbšiu sondy do problematiky sociálnej a rodinnej politiky a výkonu odborných činností v rezorte, a to primárne formou komplexnejšieho a vzájomne prepojeného obsahového celku spracovaného vo forme odbornej príručky. Účelom takéhoto vytvorenia odbornej príručky je priblížiť a prepojiť teoretické poznanie s praxou, a to v širšom diapazóne odborných činností v rezorte.

Cieľová skupina:

- zamestnanci v sociálnych službách a v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- PSS, pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci v zmysle platnej legislatívy,
- subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a ich zamestnanci.

Aktivity:

Cieľ bude dosiahnutý v spolupráci s VŠ a univerzitami prostredníctvom vytvorenia a pilotného overenia praxových pracovísk zriadených vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb a centrách pre deti a rodiny a vo vybraných pracoviskách úradov PSVR v rámci celého územia SR, kde bude prebiehať realizácia nepedagogickej odbornej praxe pre študentov sociálnej práce a psychológie.

Prax bude prebiehať podľa odborných príručiek pre výkon odbornej praxe a podmienok výkonu odbornej praxe (MU P0509), ktoré okrem iného stanovujú obsahové zameranie, rozsah, ako aj jednotlivé oblasti odbornej praxe pre študentov pod vedením mentorov – zamestnancov praxových pracovísk (MU P0966).

Hlavná aktivita projektu: Zefektívnenie podmienok výkonu odbornej praxe za účelom poskytovania pomoci osobám ohrozeným sociálnym vylúčením

Podaktivita 1: Vypracovanie odbornej príručky pre výkon odbornej praxe študentov sociálnej práce a odbornej príručky pre výkon odbornej praxe študentov psychológie

Podaktivita 2: Výkon odbornej praxe študentov sociálnej práce a psychológie

Podaktivita 3: Evaluácia podmienok výkonu odbornej praxe

Výsledky NP:

Positívne výsledky projektu vytvoria predpoklad na zavedenie systémových pravidiel výkonu odbornej praxe študentov sociálnej práce a psychológie s celoslovenskou pôsobnosťou.

- vypracovaná „ Odborná príručka pre výkon odbornej praxe študentov a podmienky výkonu odbornej praxe pre študentov sociálnej práce“ a „Odborná príručka pre výkon odbornej praxe študentov a podmienky výkonu odbornej praxe pre študentov psychológie“, v ktorých budú vymedzené obsahové postupy a návody práce so študentmi pre pozíciu tútora na VŠ a univerzitách a pozíciu mentora na praxových pracoviskách,
- vytvorené praxové pracoviská vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb, centrách pre deti a rodiny a pracoviskách úradov PSVR, na ktorých bude realizovaná odborná prax študentov sociálnej práce a psychológie pod vedením zamestnancov týchto pracovísk (mentorov) podľa nových štandardov,
- vyhodnocovanie podmienok výkonu odbornej praxe, evaluácia prínosu nastavených štandardov odbornej praxe, obsahového zamerania, formy, rozsahu odbornej praxe a prepájania teoretických a praktických poznatkov.

Plánovaný počet užívateľov projektu:

- maximálne 220 študentov sociálnej práce a 100 študentov psychológie v dennej forme štúdia

Plánovaný rozpočet projektu:

- Schválená výška NFP – 2 051 741,48 EUR

NP Prvá pomoc II.

Cieľom projektu je prijatie rámca podpory na zmiernenie dopadov vyhlásenej mimoriadnej situácie, resp. núdzového stavu v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 na zamestnanosť a trh práce prostredníctvom finančnej kompenzácie pre zamestnávateľov, resp. SZČO, ktorí udržia pracovné miesta aj napriek povinnosti prerušenia alebo obmedzenia svojej prevádzkovej činnosti na základe opatrenia Úradu verejného zdravotníctva, resp. tak museli urobiť z dôvodu ochrany zdravia svojich zamestnancov, poklesu tržieb alebo výpadku subdodávateľov. Opatrenia sú zamerané na poskytnutie príspevku na udržanie zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 podľa konkrétnych opatrení prijatých uznesením Vlády SR a v súlade so Schémou štátnej pomoci. Cieľom NP je aj podporiť finančnú kondíciu, likviditu a peňažný tok podnikov a zamestnancov, zabrániť poškodeniu podnikateľského prostredia v súvislosti s riešením situácie a prijímaním opatrení nevyhnutných pre zvládnutie šírenia vírusu COVID-19 so zachovaním stability.

Cieľová skupina:

- samostatne zárobkovo činné osoby
- zamestnanec
- zamestnávateľ

Aktivity:

Hlavná aktivita projektu: Realizácia AOTP podľa § 54 ods. 1 písm. e) zákona o službách zamestnanosti
Celková dĺžka realizácie hlavných a podporných aktivít projektu (v mesiacoch): 3/2020 – 4/2022

Hlavná aktivita projektu je zameraná na poskytovanie finančného príspevku na podporu udržania pracovných miest zamestnávateľovi, ktorý udržal pracovné miesto/a aj v prípade pretrvávajúcich vážnych prevádzkových dôvodov, na základe ktorých na prechodné obdobie prerušil alebo obmedzil svoju prevádzkovú činnosť, s cieľom posilniť štrukturálne stabilnú zamestnanosť a poskytovanie finančného príspevku na podporu SZČO na udržanie prevádzkovania ich činnosti.

V rámci hlavnej aktivity projektu boli realizované jednotlivé opatrenia podľa vecného rozdelenia:

1) zamerané na pomoc SZČO, zamestnávateľom, vrátane SZČO, ktorý je zamestnávateľom, v podobe paušálneho finančného príspevku na náhradu straty príjmu nadväzne na pokles tržieb v súlade s časťou 2.1.1. Schémy štátnej pomoci,

2) zamerané na pomoc zamestnávateľom formou príspevku na úhradu časti mzdy, resp. úhradu náhrady mzdy zamestnancov s cieľom zabrániť prepúšťaniu počas nákazy COVID-19 v súlade s časťou 2.1.2. Schémy štátnej pomoci.

Podpora prostredníctvom opatrení bola rozdelená podľa jednotlivých oblastí a určená podľa vecného zamerania nasledovne:

1) Zamestnávateľom, ktorí v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie, núdzového alebo výnimočného stavu na základe Opatrenia Úradu verejného zdravotníctva uzatvorili alebo zakázali prevádzku

Cieľová skupina:

- zamestnanec, ktorému zamestnávateľ (vrátane SZČO, ktorá je zamestnávateľom) nemôže pridelovať prácu z dôvodu prekážky na strane zamestnávateľa (§142 Zákonníka práce), a ktorého deň nástupu do práce, v zmysle §43 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce, je najneskôr 1. 3. 2020 „, resp. 2. 9. 2020. Príspevok nie je možné poskytnúť na zamestnancov za čas, po ktorý poberajú dávky sociálneho zabezpečenia (PN, OČR).

Oprávnený výdavok: príspevok na úhradu náhrady mzdy zamestnanca vo výške 80 % jeho priemerného zárobku/celkovej ceny práce, najviac vo výške 1 100 EUR.

2) SZČO, ktoré v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie, núdzového alebo výnimočného stavu na základe Opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR uzatvorili alebo zakázali prevádzky, alebo ktorým poklesli tržby

Oprávnený užívateľ:

- SZČO, ktorá v čase vyhlásenej MS **prerušila alebo obmedzila** vykonávanie alebo prevádzkovanie samostatnej zárobkovej činnosti na základe Opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR (alebo rozhodnutia iného príslušného orgánu) alebo SZČO, ktorej poklesli tržby.

Oprávnený výdavok:

- v mesiaci marec 2020 sa považuje príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti pre SZČO nadväzne na pokles tržieb

3) Zamestnávateľom zasiahnutých mimoriadnou situáciou

- Zamestnávateľovi (okrem subjektov verejnej správy a spoločností s ručeným obmedzením, ktoré nemajú zamestnancov), vrátane SZČO, ktorá je zamestnávateľom, ktorý v čase vyhlásenej MS udrží pracovné miesta aj v prípade prerušenia alebo obmedzenia svojej prevádzkovej činnosti alebo poklesu tržieb. Žiadateľom o príspevok môže byť len subjekt, ktorý vznikol a začal prevádzkovať svoju činnosť najneskôr k 1. 2. 2020.

Cieľová skupina:

- len zamestnanec s dňom nástupu do práce (§ 43 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce) najneskôr 1. 3. 2020, resp. 2. 9. 2020 a nie sú vo výpovednej lehote ku dňu podania žiadosti o príspevok. Príspevok nie

je možné poskytnúť na zamestnancov za čas, po ktorý poberajú dávky sociálneho zabezpečenia (PN, OČR).

- **3A)** príspevok na úhradu náhrady mzdy zamestnanca, ktorému zamestnávateľ nemôže pridelovať prácu z dôvodu prekážky na strane zamestnávateľa (§ 142 Zákonníka práce), najviac vo výške 80 % jeho priemerného zárobku, najviac v sume 880,00 EUR (od októbra 2020 vo výške 80 % jeho celkovej ceny práce, najviac vo výške 1 100,00 EUR, alebo
- **3B)** paušálny príspevok na úhradu časti mzdových nákladov na každého zamestnanca, v závislosti od poklesu tržieb zamestnávateľa.

4) Vybraným skupinám SZČO, ktoré v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie nemajú žiaden iný príjem

Výsledky NP:

Udržanie pracovného miesta aj napriek povinnosti prerušenia alebo obmedzenia svojej prevádzkovej činnosti na základe opatrenia Úradu verejného zdravotníctva. Udržať zamestnanosť, obmedziť zvyšovanie nezamestnanosti.

PCV31 Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov – **50 000**

PCVR1 Počet účastníkov, ktorí si udržali pracovné miesta šesť mesiacov po ukončení pomoci – **37 000**

Plánovaný rozpočet projektu: 63 227 072,00 EUR

NP Chyť sa svojej šance

Cieľom NP Chyť sa svojej šance je zmiernenie dopadov vyhlásenej mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu v súvislosti s pandémiou COVID-19 na zamestnanosť na území SR zvýšením zamestnanosti a znížením nezamestnanosti znevýhodnených UoZ (ďalej ZUoZ). Splnenie stanoveného cieľa bolo zabezpečené poskytovaním finančných príspevkov na podporu vytvárania pracovných miest pre ZUoZ, na podporu mentorovaného zapracovania ZUoZ a mladých UoZ– NEET a na podporu SZČ ZUoZ a mladých UoZ - NEET.

Cieľová skupina:

- mladých UoZ NEET
- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie

Aktivity:

Opatrenie č. 1: Podpora samostatne zárobkovo činnnej osoby (SZČO)

Predpokladaný počet zaradených: 4 107 ZUoZ a mladých UoZ NEET

Výška finančného príspevku: 5 600,00 EUR pre jedného ZUoZ.

Opatrenie č. 2: Podpora mentorovaného zapracovania ako súčasť pracovného pomeru znevýhodneného UoZ a mladého UoZ – NEET s následným pokračovaním formou praxe

Predpokladaný počet zaradených: 3 383 znevýhodnených UoZ a mladých UoZ – NEET.

Výška finančného príspevku: 3 700,00 EUR na jedného znevýhodneného UoZ a mladého UoZ – NEET počas 4 mesiacov mentorovaného zapracovania.

Opatrenie č. 3: Podpora zamestnávania ZUoZ

Predpokladaný počet zaradených: 4 110 znevýhodnených UoZ.

Výška finančného príspevku: 3 300,00 EUR na jedného znevýhodneného UoZ počas 6 mesiacov podporovania pracovného miesta.

Výsledky NP:

Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov: 11 600

Plánovaný rozpočet projektu:

- schválená výška NFP: 52 000 000 EUR

NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK

Hlavným cieľom NP je overiť pilotné modelové riešenie zvýšenia prístupu mladých NEET k zamestnaniu a podpora ich zamestnateľnosti a zamestnanosti prostredníctvom centier práce s mládežou, ako nástroja práce s mládežou a predchádzaniu ich upadnutiu do postavenia NEET.

NP súvisí s koncepciou rozvoja práce s mládežou v zmysle zákona č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a patria podľa toho istého zákona v zmysle §5 do kompetencie vyšších územných celkov, menovite:

1. získavanie a analýza informácií o mládeži vo svojej pôsobnosti,
2. organizovanie práce s mládežou,
3. podpora aktivity zdravotne postihnutej mládeže,
4. zabezpečenie prevádzkovania výchovno-vzdelávacích zariadení a stará sa o ich účelné využívanie,
5. príspevok k neformálnemu vzdelávaniu v oblasti práce s mládežou,
6. podpora informačných a poradenských služieb pre mládež.

BBSK v otázkach zamestnanosti predovšetkým rieši zamestnávanie mladých ľudí. Dôvodom je fakt, že podiel nezamestnaných mladých ľudí vo veku 15 – 24 rokov dosahuje dlhodobo viac ako 30 % ekonomicky aktívnych občanov, v tejto vekovej kategórii (EÚ je to 20 %), pritom u SŠ absolventov je to 27 %. V kraji zároveň absentuje poskytovanie poradenských služieb pre zamestnávateľov s ohľadom na regionálny trh práce a s ohľadom na cieľovú skupinu NP, pritom táto prejavuje len minimálny záujem o služby základnej orientácie na trhu práce. Rovnako absentujú služby zamestnanosti zamerané na znevýhodnené skupiny obyvateľstva, alebo sú poskytované bez regionálnej koordinácie, najmä prostredníctvom tretieho sektora. Chýbajú tiež informácie o nevidovanej nezamestnanosti a o mladých ľuďoch z kategórie NEET. Existuje tiež pokles záujmu žiakov o štúdium na odborných školách v dôsledku domnienky/predsudku neuplatnenia sa na trhu práce sprevádzaný neochotou a slabou motiváciou spolupráce zamestnávateľov na duálnom vzdelávaní.

Cieľovou skupinou projektu sú: NEET do 30 rokov s dôrazom na ženy, MRK, osoby so ZP, migrantov, súčasní a bývalí klienti centier pre deti a rodiny, iné zraniteľné a znevýhodnené osoby, tiež žiaci základných škôl a stredných škôl, vrátane žiakov so ŠVVP, ktorí sú najviac ohrození situáciou NEET.

Celková dĺžka realizácie hlavných a podporných aktivít projektu (v mesiacoch): 8/2021 – 12/2023

Hlavnou aktivitou NP je pilotné overenie modelu centier práce s mládežou na regionálnej úrovni, ktorá sa realizuje prostredníctvom nasledovných pod-aktivít:

- Analýza prostredia tímom analytikov (počas 27 mesiacov od začiatkov projektu),

- Vytvorenie a prevádzkovanie 7 centier pre mladých prebieha počas 29 mesiacov (vo fáze vytvorenia prvé 2 mesiace) a prevádzkovanie centier (počas 27 mesiacov projektu). Dôležitou úlohou centier je práca s mládežou už v čase, kým sú žiakmi posledných ročníkov základných škôl a žiakmi stredných škôl, konkrétne informačné a poradenské služby, kariérne poradenstvo, voľnočasové, kreatívne a inovačné aktivity, workshopy a semináre. Miesto pre umiestnenie centra je vyberané tak, aby bolo ľahko prístupné pre všetkých z cieľovej skupiny.
- Pilotné overenie v praxi, ktorá má trvanie 27 mesiacov. Pri realizácii sú zapojení odborní pracovníci centra, pracovní poradcovia, asistenti začleneného klienta a konzultanti.
- Vypracovanie regionálnej štúdie (počas posledných 27 mesiacoch tímom analytikov).
- Riadenie projektu a koordinácia počas celej realizácie projektu (29 mesiacov) – projektový manažér, finančný manažér, koordinátor centier práce s mládežou, koordinátor centra, koordinátor centier pre podporované zamestnávanie a asistent projektového manažéra.

Plánovanými výsledkami realizácie projektu sú:

- Pilotné odskúšanie centier pre mladých, meraný MU "počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby (COVID-19)" s cieľovou hodnotou 42 a MU "počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení" s cieľovou hodnotou 1, aj MU „počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia“ s cieľovou hodnotou 500.
- Neaktívni účastníci do 30 rokov, ktorí dokončia intervenciu podporovanú z ESF REACT-EU a v čase odchodu sú zapojení do procesu vzdelávania/odbornej prípravy/získavania kvalifikácie, alebo sú zamestnaní resp. samostatne zárobkovo činní, alebo im bolo ponúknuté zamestnanie alebo účasť na vzdelávaní/odbornej príprave.

Plánovaný rozpočet projektu:

- Schválené celkové oprávnené výdavky projektu – 3 679 184,80 EUR
- Schválená výška NFP – 3 495 225,56 EUR

NP Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny

Cieľom NP je vytvorenie podmienok pre rozvoj psychologického a iného odborného poradenstva pre jednotlivca, páry a rodinu pri riešení problémov v medziľudských vzťahoch, vrátane vytvorenia kvantitatívnych a kvalitatívnych štandardov rodinného poradenského systému a ich pilotného overenia v praxi, t. j. navrhnutie a pilotná implementácia zmien komplexného a systémového charakteru v uvedenej oblasti. Vyšším cieľom NP je prispieť k systémovému riešeniu v oblasti prevencie duševných chorôb, posilneniu vzťahov v rodine a medzigeneračnej komunikácie utvorením podmienok pre poskytovanie odborného, najmä psychologického poradenstva pre jednotlivcov, páry a rodiny pri riešení problémov v rodine, manželstve a medziľudských vzťahoch (ďalej len „rodinné poradne“). Uvedený cieľ bude dosiahnutý prostredníctvom zmapovania existujúcich poradenských služieb, vytvorenia štandardov poradenského systému – rodinných poradní, vytvorenia 5 pilotných rodinných poradní a pilotného overenia štandardov. Realizátorom projektu je Inštitút práce a rodiny v Bratislave.

Cieľové skupiny projektu:

- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti sociálneho začlenenia vo verejnom aj neverejnom sektore
- jednotlivec, ktorému je poskytované odborné poradenstvo
- pár, ktorému je poskytované odborné poradenstvo
- rodina, ktorej je poskytované odborné poradenstvo

- jednotlivci alebo skupiny ohrozené diskrimináciou, chudobou alebo sociálnym vylúčením

Celková dĺžka realizácie hlavných a podporných aktivít projektu (v mesiacoch): 9/2021 – 12/2023 (28 mesiacov)

Hlavnou aktivitou NP je rodinná poradňa – poradensko-psychologické služby pre rodiny, páry, jednotlivcov, ktorá sa realizuje prostredníctvom nasledovných pod-aktivít:

- Zmapovanie existujúcej štruktúry rodinných poradní
 - o mapovanie, vytvorenie mapy rodinných poradní v SR, ktorá by zohľadňovala dostupnosť pre cieľové skupiny ako regionálnosť, vzdialenosť, bezbariérovosť,
 - o kvantitatívna analýza dostupnosti tzv. rodinných poradní a služieb,
 - o analýza dopytu po službách rodinných poradní.
- Vytvorenie štandardov rodinných poradní – kvalitatívne štandardy výkonu odborných činností v rodinných poradniach, napr.:
 - o personálne obsadenie – zastúpenie vedných odborov (psychológia, sociálna práca, špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika a pod.), vrátane počtu odborných zamestnancov podľa jednotlivých vedných odborov,
 - o obsahové zameranie rodinných poradní (zameranie na prevenciu a výkon v SR aktuálne nedostatkových/nedostupných činností) a pod.
 - o kvantitatívne štandardy rodinných poradní:
 - o počet rodinných poradní v SR,
 - o regionálne rozmiestnenie poradní v SR,
 - o finančné náklady na fungovanie rodinných poradní a pod.
- Vytvorenie pilotných rodinných poradní v 5 mestách SR ako miesta určeného pre osobnostný rozvoj, rozvoj interpersonálnych zručností, udržanie/podporu duševného zdravia, rodín a ich jednotlivých členov využitím psychologických a iných odborných postupov a metód.
 - o Výkon odborného poradenstva,
 - o Vzdelávanie odborných zamestnancov/zamestnankyň a asistentov/asistentiek rodinných poradní a manažérov/manažérok metodického riadenia v oblastiach ako psychodiagnostika detí a dospelých, psychologické poradenstvo pre jednotlivcov, páry a rodiny, sociálne poradenstvo pre jednotlivcov, pár a rodinu, pedagogické poradenstvo pre jednotlivca a rodinu, vzdelávanie asistentov/asistentiek rodinných poradní.
- Pilotné overenie štandardov rodinných poradní – kvalitatívna analýza implementácie štandardov pre rodinné poradne, vrátane analýzy skúseností, bariéra rizík spojených s implementáciou štandardov.

Plánovanými výsledkami realizácie projektu sú:

- Založenie 5 rodinných poradní v Humennom, Košiciach, Nových Zámkoch, Trnave, Žiline,
- Vypracovanie nových, inovatívnych, systémových opatrení,
- Zabezpečenie súladu s HP udržateľný rozvoj, rovnosť mužov a žien a nediskriminácia, ktoré sú definované v Partnerskej dohode SR na roky 2014 – 2020 a v čl. 7 a čl. 8 všeobecného nariadenia.

Plánovaný rozpočet projektu:

- Schválené celkové oprávnené výdavky projektu – 3 219 401,75 EUR
- Schválená výška NFP – 3 219 401,75 EUR

NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie

Cieľom projektu je podpora udržania pracovných miest a stabilizácia pracovnej sily ocenením zamestnancov nižšie špecifikovaných subjektov finančnou formou prostredníctvom mimoriadnej odmeny, konkrétne refundáciou mzdových nákladov zamestnávateľom spojených s poskytnutím mimoriadnych odmien zamestnancom sociálnych služieb a subjektov SPODaSK. Zámerom je podporiť poskytnutie mimoriadnych odmien zamestnancom, ktorí v čase núdzového stavu plnili nielen bežné pracovné úlohy, ale nad ich rámec zabezpečovali v priamom kontakte s rôznymi cieľovými skupinami klientov (seniori, osoby so zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, ľudia bez domova, ohrozené deti, rizikové rodiny a pod.) potreby klientov, a to často v extrémnych podmienkach. Je potrebné vyjadriť uznanie ich práce v čase pandémie a súčasne prispieť k zmierneniu ekonomických dopadov rodín zamestnancov v dôsledku vyhlásenej mimoriadnej situácie a prislúchajúcimi prijatými opatreniami. Nezastupiteľnosť výkonu zamestnancov v sociálnych službách a zamestnancov subjektov SPODaSK v období druhej vlny pandémie ochorenia COVID-19 je nespochybniteľná. Je potrebné preto oceniť tento mimoriadny výkon nad rámec bežných činností a v neposlednom rade je potrebné podporiť stabilizáciu pracovnej sily a udržanie pracovných miest.

Cieľová skupina:

- Zamestnanec

Aktivity:

Hlavná aktivita projektu: Projekt je realizovaný prostredníctvom jednej hlavnej aktivity s názvom Realizácia AOTP podľa § 54 ods. 1 písm. a) zákona o službách zamestnanosti, ktorej hlavným predmetom bude refundácia mzdových nákladov zamestnávateľom spojených s poskytnutím mimoriadnych odmien zamestnancom sociálnych služieb a subjektov SPODaSK.

Predpokladané trvanie aktivity: 12 mesiacov

Celková dĺžka realizácie hlavných a podporných aktivít projektu (v mesiacoch): 7/2021 – 6/2022

Spôsob realizácie hlavnej aktivity:

Podaktivita 1 (Rozpočtová položka 352 – Poskytovanie dotácií, príspevkov voči tretím osobám)

Príspevky užívateľom mimo zamestnancov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny vykonávajúcich štátnu službu s miestom výkonu štátnej služby na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo činnosti vo verejnom záujme s miestom výkonu na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a referát poradenskopsychologických služieb alebo činnosti vo verejnom záujme na Ústredí práce, sociálnych vecí a rodiny, ak je predmetom výkonu práce výkon psychologické činnosti na overenie plnenia predpokladu psychickej spôsobilosti podľa § 58 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a mimo zamestnancov štátnych centier pre deti a rodiny bude poskytovať miestne príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, v ktorého územnom obvode má zamestnávateľ vytvorené pracovné miesta v súlade s § 54 ods. 1 písm. a) zákona č. 5/2004 Z. z. V prípade, ak zamestnávateľ poskytuje sociálne služby, resp. vykonáva opatrenia SPODaSK v rôznych okresoch, na poskytnutie príspevku bude oprávnený príslušný úrad, v ktorého územnom obvode má zamestnávateľ sídlo.

Oprávnené obdobie, za ktoré môžu užívatelia žiadať príspevok: od 1. 7. 2021 do 30. 11. 2021. Žiadosti o podanie refundácie sa prijímajú od 1. 9. 2021 do 31. 12. 2021.

Podaktivita 2 (Rozpočtová položka 521 – Mzdové výdavky)

Mimoriadne odmeny pre zamestnancov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny vykonávajúcich štátnu službu s miestom výkonu štátnej služby na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo činnosti vo verejnom záujme s miestom výkonu na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a referát poradenskopsychologických služieb alebo činnosti vo verejnom záujme na Ústredí práce, sociálnych vecí a rodiny, ak je predmetom výkonu práce výkon psychologické činnosti na overenie plnenia predpokladu psychickej spôsobilosti podľa § 58 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a pre zamestnancov štátnych centier pre deti a rodiny bude poskytovať Ústredie PSVR. Zúčtovanie mimoriadnych odmien sa zrealizuje do 31. 12. 2021.

Maximálna výška refundovaných nákladov je vo výške 676,00 EUR na zamestnanca v pracovnom pomere (vrátane odvodov), ktorému bola vyplatená mimoriadna odmena zamestnávateľom v období od 1. júla 2021 do dňa podania žiadosti o refundáciu a ktorý pracoval/vykonával štátnu službu u oprávneného zamestnávateľa v čase od 1. 10. 2020 do 14. 5. 2021 (nie je podmienka splniť celé obdobie) a jeho pracovný pomer v mesiaci, za ktorý bola vyplatená odmena trval (napr. zamestnanec dostal odmenu v 09/2021, výplata na účet mu príde v 10/2021), ak úväzok zamestnanca je vyšší ako polovica ustanoveného týždenného pracovného času a viac.

V prípade zamestnanca, ktorý má polovičný úväzok ustanoveného týždenného pracovného času a nižší úväzok ako polovica týždenného pracovného času, je maximálna výška refundovaných nákladov mimoriadnych odmien vo výške 338,00 EUR na zamestnanca (vrátane odvodov).

Účastník projektu: Zamestnanci v pracovnom pomere u PSS, vybraných subjektov SPODaSK a subjektov zapojených v NP Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce (kód ITMS 2014+: 312041Y376) alebo NP Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit II. (kód ITMS 2014+: 312051Z511).

Užívateľ projektu: Zamestnávateľ, ktorý v období od 1. 7. 2021 do dňa podania žiadosti o poskytnutie finančného príspevku vyplatil mimoriadnu odmenu zamestnancom.

Plánované výsledky NP:

PCV31 Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmiernovania jej následkov – 45 000

PCVR1 Počet účastníkov, ktorí si udržali pracovné miesta šesť mesiacov po ukončení pomoci – 9 000

NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ

Cieľom projektu je zmierniť dopady vyhlásenej mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu v súvislosti s pandémiou COVID-19 na zamestnanosť na území SR zvyšovaním zamestnateľnosti znevýhodnených UoZ. Zvýšenie šance uplatniť sa na trhu práce sa podporí rozvojom zručností potrebných pri hľadaní zamestnania, zhodnotením kompetencií, identifikovaním prekážok ovplyvňujúcich pozíciu a konkurencieschopnosť jednotlivých znevýhodnených UoZ na trhu práce a vytvorením individuálneho osobnostného profilu obsahujúceho aktivity a opatrenia potrebné pre integráciu na trh práce.

Cieľová skupina:

- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie

Aktivity:

Hlavná aktivita projektu: Poskytovanie individualizovaného poradenstva pre znevýhodnených UoZ

Aktivita je realizovaná v zmysle § 54 ods. 1 písm. a) Zákona o službách zamestnanosti a je zameraná na podporu ZUoZ pri zvyšovaní ich konkurencieschopnosti na trhu práce a zvyšovaní ich zamestnateľnosti prostredníctvom rozvoja tzv. mäkkých faktorov zamestnateľnosti, ktorými sú kompetencie pre integráciu na trh práce. Rozvoj kompetencií je zameraný na vytvorenie individuálneho osobnostného profilu na základe zhodnotenia potenciálu znevýhodnených UoZ a identifikovania prekážok (vrátane nedostatočných digitálnych zručností) ovplyvňujúcich ich pozíciu na trhu práce a na stanovenie aktivít a opatrení potrebných pre ich integráciu na trh práce. Poskytované poradenstvo je prispôbené individuálnym potrebám a požiadavkám vytvorených skupín ZUoZ a tiež jednotlivým ZUoZ. Aktivita je realizovaná prostredníctvom poradenského procesu pozostávajúceho z individuálnych a skupinových poradenských aktivít zameraných na posúdenie silných a slabých stránok ZUoZ a na identifikáciu bariér a vypracovanie krokov potrebných pre priblíženie, resp. uplatnenie sa na trhu práce. Do obsahu poradenských aktivít je zahrnutá možnosť absolvovať hodnotenie, ktoré posúdi, či ZUoZ dosahuje aspoň základnú úroveň digitálnych zručností. Hlavná aktivita je realizovaná formou poradenského procesu v rozsahu maximálne 28 hodín pre jedného znevýhodneného UoZ. Predpokladaný počet stretnutí je maximálne 8. Konkrétny rozsah a obsah poradenského procesu je prispôbený individuálnym potrebám jednotlivých znevýhodnených UoZ, pričom nie je nevyhnutné, aby bol poradenský proces realizovaný v maximálnom rozsahu, ak to individuálne schopnosti niektorých ZUoZ budú umožňovať (o konkrétnom rozsahu rozhoduje odborný poradca).

Výsledky NP:

Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandemiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov.

NP prostredníctvom zvýšenia personálnych kapacít pre poskytovanie odborných poradenských služieb ZUoZ zvýši dostupnosť individualizovaných a dlhodobých odborných poradenských služieb, ktoré budú viesť k podpore zvýšenia konkurencieschopnosti CS na trhu práce, a tým aj k zvýšeniu jej zamestnateľnosti, čím prispeje k prekonávaniu sociálno-ekonomického znevýhodnenia spôsobeného nezamestnanosťou (napr. chudoba, sociálne vylúčenie, diskriminácia a pod.) a tiež samotným znevýhodnením UoZ. Realizácia NP prispeje k lepšiemu uplatneniu ZUoZ na trhu práce nielen rozvojom jeho zručností potrebných pre uplatnenie sa na trhu práce, ale tiež vytvorením individuálneho osobnostného profilu na základe zhodnotenia potenciálu ZUoZ a identifikovania prekážok (vrátane nedostatočných digitálnych zručností) ovplyvňujúcich ich pozíciu na trhu práce a stanovením aktivít a opatrení potrebných pre ich integráciu na trh práce.

Plánovaný rozpočet projektu:

- schválená výška NFP: 3 982 578,43 EUR

NP Bezplatné dlhové poradenstvo

Hlavným cieľom NP je prispieť k fungujúcemu úverovému prostrediu spájaním záujmov dlžníkov a veriteľov, zvyšovaním šancí dlžníkov na získanie pôžičky a šancí veriteľov na ich splatenie. Cieľom je postupnou zmenou myslenia a správania dlžníkov vytvoriť predpoklady na úplné splatenie ich dlhov, pripraviť ich na nové životné príležitosti a na vyplatenie spravodlivých nárokov veriteľov. Pomoc pre dlžníkov bude zabezpečená vysokou odbornosťou s ľudským rešpektom ku klientovi tak, aby bola poskytnutá nová šanca človeku bez ohľadu na jeho súčasné ťažkosti. Človek, ktorý sa ocitne v ťažkej finančnej kríze, potrebuje nielen ekonomicko-finančné poradenstvo, ale takisto aj právne poradenstvo a často aj psychologické poradenstvo.

Slovenská republika patrí medzi niekoľko krajín EÚ, ktoré ešte neposkytujú nadmerne zadlženému obyvateľstvu bezplatné dlhové poradenstvo. Vysoko rozvinuté systémy dlhového poradenstva existujú v súčasnosti okrem iných krajín EHP najmä v nasledujúcich 14 krajinách: v Nemecku, Rakúsku, Francúzsku, Holandsku, Luxembursku, Dánsku, Švédsku, Fínsku, na Islande, v Írsku, Poľsku, Českej

republike, Švajčiarsku, Veľkej Británii a postupne sa budujú a rozvíjajú v Rumunsku a v ďalších krajinách. V marci 2017 sa Európska komisia vo svojom akčnom pláne Consumer Financial Services Action Plan zaviazala vykonať účinné kroky proti nadmernému zadlženiu obyvateľstva. V rokoch 2008 a 2013 Európska komisia publikovala dve rozsiahle štúdie o nadmernej zadlženosti domácností, z ktorých v oboch prípadoch vyplynulo, že personalizované dlhové poradenstvo patrí medzi najúčinnšie nástroje, ktorými sa dá čeliť nadmernému zadlžovaniu. Dňa 10. 10. 2018 sa z iniciatívy Eurokomisárky pre spravodlivosť, spotrebiteľské veci a rodovú rovnosť stretlo v Bruseli Fórum záujmových skupín k dlhovému poradenstvu (Stakeholders Forum on Debt Advice), na ktorom zástupcovia z odvetvia finančných a dlhových služieb, dlhovní poradcovia, charity, spotrebiteľské organizácie, experti z oblasti verejnej správy a akademickej sféry vyjadrili potrebu výmeny skúseností v tejto oblasti a konštatovali, že dlhové poradenstvo je win-win riešením pre dlžníkov aj veriteľov a súčasne prináša pozitívny sociálny aj ekonomický dopad. Európska komisia sa zaviazala ďalej pracovať na dostupnosti dlhového poradenstva v členských štátoch a vytvárať súbor nástrojov na pomoc tým, ktorí takéto dlhové poradenstvo budú poskytovať, ako aj propagovať v rámci EÚ, budú budovať jeho programy a kapacity a podpora výmenu skúseností z dlhového poradenstva v rámci EÚ.

Cieľová skupina:

1. deti, ktorým sa poskytujú sociálne a asistenčné služby
2. jednotlivci alebo skupiny ohrozené diskrimináciou, chudobou alebo sociálnym vylúčením
3. jednotlivec, ktorému je poskytované odborné poradenstvo
4. NEET do 30 rokov
5. občan, ktorý žije ako osamelá dospelá osoba s jednou alebo viacerými osobami odkázanými na jeho starostlivosť alebo starajúca sa aspoň o jedno dieťa
6. pár, ktorému je poskytované odborné poradenstvo
7. plnoleté fyzické osoby, ktorým sa poskytuje základné a špecializované poradenstvo
8. plnoleté fyzické osoby, ktorým sa poskytujú sociálne a asistenčné služby
9. rodina, ktorej je poskytované odborné poradenstvo
10. rodiny s deťmi, neúplné rodiny s deťmi, mnohohodetné rodiny
11. uchádzač o zamestnanie
12. zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore
13. záujemca o zamestnanie
14. znevýhodnený uchádzač o zamestnanie

Aktivity:

Hlavná aktivita: **Podpora poskytovania bezplatného dlhového poradenstva**

NP bude realizovaný prostredníctvom hlavnej aktivity „Podpora poskytovania bezplatného dlhového poradenstva“ s finančnou podporou na mzdy zamestnancov, ktorí sa budú podieľať na priamej realizácii všetkých podaktivít projektu.

Podpora a pomoc bude poskytovaná pre všetky osoby cieľových skupín bezplatne, ako forma bezplatného poradenstva na všeobecnej úrovni v rámci verejne prospešného záujmu pre všetky osoby CS.

Podaktivita 1 – Vytvorenie BDP

Podaktivita 2 – Tvorba pracovných postupov pre dlhových poradcov

Podaktivita 3 – Vzdelávanie zamestnancov BDP

a) Podaktivita 3.1 Workshop k zvyšovaniu vedenia procesu práce s klientom – komunikačné zručnosti

b) Podaktivita 3.2 Workshop k zvyšovaniu vedenia procesu práce s klientom – metodické dni

Podaktivita 4 – Riadiaci výbor projektu

Výsledky NP:

Vytvorenie funkčných 46 BDP s odborným personálom, ktoré nielen pomôžu jednotlivcovi zbaviť sa dlhov, ale zmeniť jeho celkové postoje, správanie, úroveň jeho individuálnej finančnej gramotnosti a rozpočtovej zodpovednosti tak, aby opakovanému nadmernému zadĺženiu aktívne predchádzal.

P0274 Počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia – 11 200

P0966 Počet zamestnancov poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby – 184

P0509 Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení – 1

Plánovaný rozpočet projektu:

- schválená výška NFP – 13 476 730,30 EUR

NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni základných škôl vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania

NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na stredných školách vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania

MŠVVaŠ SR prostredníctvom dvoch NP reagovalo na identifikované potreby ZŠ a SŠ počas pandémie COVID-19. Primárnym cieľom bolo podporiť žiakov ohrozených školským neúspechom a žiakov s obmedzeným prístupom k dištančnému vzdelávaniu. Pomoc bola orientovaná na konkrétne školy, predovšetkým na tie s vysokým podielom žiakov zo SZP. Tento parameter v rámci vykonaných prieskumov vykazoval vysokú koreláciu s nízkou účasťou žiakov na dištančnom vzdelávaní počas pandémie.

Hlavná aktivita NP je definovaná ako zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces, vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania. Ciele projektov sa dosahujú prostredníctvom týchto podaktivít:

- Vybavenie na zabezpečenie prístupu k dištančnému vzdelávaniu – školy definovali svoje aktuálne vybavenie, personálne zabezpečenie a požiadavky. Na základe identifikovaných potrieb škôl sa realizovalo hromadné verejné obstarávanie digitálneho vybavenia (cez dynamický nákupný systém). Na využívanie zakúpeného digitálneho vybavenia boli na školách zriadené študijné miestnosti.
- Školský digitálny koordinátor – na školách bola vytvorená nová pozícia, ktorej úlohou je podporiť pedagogických a odborných zamestnancov pri využívaní digitálnych technológií vo vyučovacom procese. Vo vzťahu k žiakom je ich hlavnou úlohou zlepšenie prístupu k digitálnym technológiám.
- Letné školy – slúžili ako priestor pre žiakov na osvojenie si vedomostí, zručností a spôsobilostí, ktoré si nemohli dostatočne osvojiť dôvodu prechodu na dištančné vzdelávanie počas pandémie.

NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces v stredných školách vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania obsahuje ďalšiu podaktivitu. Individuálna podpora vybavenia na zabezpečenie prístupu k dištančnému vzdelávaniu sa zamerala na rizikové skupiny žiakov ohrozené školským neúspechom, ktorí mali možnosť získať notebook.

Projekt definoval 2 hlavné cieľové skupiny:

- Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci
- Žiaci najviac ohrození školským neúspechom (žiaci z: nízkopríjmových domácností, domácností osamelých rodičov, marginalizovaných rómskych komunit, mnohopočetných rodín, dosahujúci

slabé študijné výsledky počas dištančného vyučovania, prekonal COVID-19 a nemohli sa zúčastňovať vyučovania, ovplyvnení ďalšími faktormi).

Oba NP sa začali realizovať v apríli 2021 s predpokladaným ukončením v novembri 2023. Celkové oprávnené náklady NP financovaného z PO8 (žiaci druhého stupňa ZŠ) so 20 mil. Euro, pri NP pre stredné školy dosiahli 20,3 mil. Euro.

NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji

Zámer na realizáciu projektu vznikol v roku 2019 v rámci Iniciatívy „Catching-up regions“, na ktorej BBSK participoval. Aj na základe odporúčaní odborníkov Svetovej banky, aby sa rozvoj regiónu opieral o vzdelávanie v perspektívnych odboroch, v závere roka 2020 BBSK pripravil prvý návrh projektu. Na základe vyzvania RO predložil BBSK *NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji*.

Projekt sa sústreďuje na vytvorenie moderného, dostupného a flexibilného systému odborného vzdelávania a prípravy (OVP), ktorý dokáže reagovať na potreby trhu práce. Tento cieľ má byť dosiahnutý prostredníctvom:

- prepojenia vzdelávacieho systému s potrebami trhu práce (zamestnávateľov),
- zvýšenia kvality odborného vzdelávania a prípravy prostredníctvom vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov,
- zapojenia zamestnávateľov do tvorby a inovácie obsahu vzdelávania,
- budovania partnerstiev medzi poskytovateľmi stredoškolského odborného vzdelania a produktívnym sektorom,
- aplikácie moderných vyučovacích metód,
- zlepšenia dostupnosti odborného vzdelávania a prípravy pre žiakov, vrátane žiakov z málo podnikného prostredia a znevýhodnených skupín ako žiakov zo škôl s vyučovacím jazykom národnostných menšín,
- efektívneho využívania existujúcich zdrojov a vzdelávacej infraštruktúry.

Na základe hodnotenia boli oslovené stredné odborné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK s ponukou zapojiť sa do projektu. Prostredníctvom projektu sa má dosiahnuť zosúladenie výstupov stredného školstva s aktuálnymi (a očakávanými) potrebami zamestnávateľov. Do projektu je zapojených 8 stredných škôl, na ktorých sa realizujú projektové aktivity. Hlavnými cieľovými skupinami projektu sú:

- pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci zapojených SOŠ v zmysle platnej legislatívy,
- žiaci ZŠ, SŠ a žiaci SOŠ so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami vrátane žiakov z málo podnikného prostredia a znevýhodnených skupín.

Aktivity projektu sú komplementárne k NP DUAL a projektu „Inteligentný kraj, kvalitnejší život“. Hlavná aktivita, ktorú BBSK definoval ako „Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji“ pozostáva zo 5 tematických podaktivít:

- Vytvorenie Regionálnej platformy OVP s tematicky zameranými oblasťami na posilnenie spolupráce a komunikácie medzi školami s regionálnou samosprávou a relevantnými aktérmi,
- Tvorba modulov, organizácia, koordinácia a poskytovanie vzdelávania a profesionálneho rozvoja pedagogickým a odborným zamestnancom stredných škôl,

- Identifikácia a tvorba inovácií na zlepšenie školských vzdelávacích programov a materiálov,
- Aktivity na zvýšenie atraktivity odborov žiadaných trhom práce a zlepšenie náboru žiakov pre systém SOŠ,
- Rozvoj a implementácia špecifických podporných aktivít zameraných na lepšie začlenenie študentov so sociálnym znevýhodnením.

Celková dĺžka realizácie projektu je 2,5 roka s tým, že ukončenie projektu je naplánované na koniec roka 2023.

OP ĽZ DOP 2022/8.1.1/RO-01 Rozvoj zručností na podporu trhu práce

RO pre OP ĽZ vyhlásil dopytovú výzvu na predkladanie žiadostí o NFP *OP ĽZ DOP 2022/8.1.1/RO-01 Rozvoj zručností na podporu trhu práce* v júni 2022. Dopytová výzva bola vyhlásená v reakcii na dôsledky pandémie COVID-19 s cieľom podporiť zamestnancov pri získavaní nových zručností vyžadovaných na meniacom sa trhu práce, vrátane zručností potrebných na prechod na digitálnu ekonomiku. Nové zručnosti sú nástrojom na posilnenie odolnosti pracovnej sily a zamestnávateľov na zvládanie krízových situácií. O finančnú podporu sa mohli uchádzať nasledujúce subjekty (oprávnení žiadatelia):

- zamestnávateľia (zo súkromného sektora),
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie,
- územná samospráva a právnické osoby, ktorých zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto,
- zamestnávateľské asociácie a zväzy.

Pôvodná alokácia na výzvu na predkladanie žiadostí o NFP bola 18,5 mil. EUR. Na základe vysokého záujmu žiadateľov RO pristúpil k navýšeniu alokácie na 60 mil. EUR. Žiadatelia mohli predkladať žiadosti o NFP priebežne, pričom boli stanovené nasledovné termíny uzávierok na hodnotenie žiadostí o NFP: 1. kolo – 20. 7. 2022, 2. kolo – 12. 9. 2022, 3. kolo – 17. 10. 2022. Termín 2. kola sa zlúčil s termínom 3. kola, a k tomuto termínu bola výzva uzavretá.

Oprávnenými na podporu boli aktivity zamerané na získanie a rozvoj zručností v súlade s požiadavkami na pracovné pozície v kontexte meniacich sa potrieb trhu práce. Výzva tematicky nadväzovala na predchádzajúcu podporu zameranú na rozvoj zručností zamestnancov. Hlavným rozdielom je, že oprávnenými boli výlučne aktivity vnútro podnikového vzdelávania a odbornej prípravy, tzn. realizovaného internými kapacitami, nie prostredníctvom externých subjektov. Pri digitálnych zručnostiach bola pozornosť venovaná adaptácii pracovnej sily a jej uplatniteľnosti na trhu práce prostredníctvom získania zručností súvisiacich s digitalizáciou, automatizáciou, robotizáciou, informačnými technológiami, atď. Prijímatelia realizujú oprávnené aktivity na základe popisu plánovaného rozvoja zručností zamestnancov, ktorý bol povinnou prílohou žiadosti o NFP.

Oprávnenými v rámci projektov boli mzdové výdavky určené na:

- odborný personál projektu,
- účastníkov vzdelávacích aktivít,
- na riadenie projektu.

Pre každú skupinu mzdových výdavkov bola stanovená maximálna hrubá hodinová/hrubá mesačná mzda pre jednotlivé typy pozícií. Z pohľadu pracovnoprávných vzťahov boli na podporu oprávnenými pracovné pomery a práce vykonávané mimo pracovného pomeru. Vzhľadom na hospodársky charakter oprávnených aktivít bola podpora poskytovaná v rámci:

- Schémy pomoci de minimis na podporu sociálnej inklúzie, zamestnanosti a vzdelávania zamestnancov v znení dodatku č. 2 zo dňa 7. 4. 2022 (ďalej len „schéma pomoci DM č. 3/2021“)
- Schémy štátnej pomoci na podporu vzdelávania zamestnancov u zamestnávateľa, evidovaná pod č. SA.103051 (ďalej len „schéma ŠP na podporu vzdelávania zamestnancov u zamestnávateľa“).

OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom

V reakcii na zvyšujúci sa počet NEET na Slovensku, RO pre OP Ľudské zdroje pripravil dopytovú výzvu na predkladanie žiadostí o NFP *OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom*. Výzva bola oficiálne vyhlásená RO pre OP Ľudské zdroje dňa 07.12.2021. Hlavným cieľom výzvy bolo priblížiť neaktívne osoby k trhu práce posilnením individualizovaného odborného poradenstva priamo v teréne. O finančnú podporu sa mohli uchádzať nasledujúce subjekty (oprávnení žiadatelia):

- nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby a nezisková organizácia zriadená osobitným zákonom,
- nadácia,
- občianske združenie,
- záujmové združenie právnických osôb,
- obec a mesto a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto,
- VÚC a úrad samosprávneho kraja a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je VÚC,
- registrovaná cirkev alebo náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky alebo právnická osoba, ktorá odvodzuje svoju právnu subjektivitu od tejto registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.

Na dopytovú výzvu na predkladanie žiadostí o NFP bolo alokovaných 20 mil. Euro. Oprávnení žiadatelia mohli získať zo zdrojov REACT-EÚ zdroje pokrývajúce 100% celkových oprávnených výdavkov. Oprávnenými na podporu boli projekty realizované vo všetkých krajoch Slovenska, vrátane Bratislavského kraja. Žiadatelia mohli predkladať žiadosti o NFP priebežne, pričom boli stanovené nasledovné termíny uzávierok na hodnotenie žiadostí o NFP: 1. kolo – 14.01.2022, 2. kolo – 14.02.2022. Dodatočne RO pre OP Ľudské zdroje vyhlásil 3. Kolo výzvy s dátumom uzavretia 30.03.2022.

Cieľovou skupinou boli neaktívne osoby (v čase vstupu do projektu) v zmysle §54 ods. 4 písm. b) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti - fyzická osoba, ktorá nie je uchádzačom o zamestnanie, nie je zamestnancom, nevykonáva alebo neprevádzkuje samostatnú zárobkovú činnosť a sústavne sa nepripravuje na povolanie. Naopak, do cieľovej skupiny neboli zaradené osoby so vzdelaním vyšším ako stredné odborné vzdelanie.

Podporené projekty realizujú 3 rámcové typy aktivít:

- vyhľadávanie, identifikácia a profilácia osôb z cieľovej skupiny, mapovanie prekážok pre vstup na trh práce, bilancia kompetencií a nastavenie individuálneho plánu pre riešenie situácie,
- realizácia individuálneho plánu a podporných intervencií zameraných na riešenie osobnej situácie klienta zameraného na
- riešenie osobnej situácie klienta vo forme získania zamestnania, vstupu do vzdelávacieho procesu, resp. priblíženie sa trhu práce.

Dôraz bol kladený na zabezpečenie kvality poskytovaných služieb prostredníctvom povinnej pozície odborného garanta projektu. Každý podporený projekt musel preukázať disponibilitu odborného garanta najneskôr v čase podpisu zmluvy o poskytnutí NFP.

Prostredníctvom projektov mohli prijímatelia získať finančné zdroje na refundáciu mzdových nákladov osôb na týchto pracovných pozíciách:

- odborný garant
- odborný poradca
- asistent sociálnej práce
- peer pracovník
- projektový finančný manažér.

Pre každú skupinu mzdových výdavkov bola stanovená maximálna hrubá hodinová/hrubá mesačná mzda pre jednotlivé typy pozícií. MPSVR SR v rámci prípravy výzvy muselo upraviť legislatívu a vypracovať novú schému pomoci de minimis na podporu reintegrácie na trh práce ohrozených skupín (schéma pomoci de minimis vo forme náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu).

[OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/RO-02 Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 2](#)

Dopytová výzva na predkladanie žiadostí o NFP *OP ĽZ DOP 2021/8.1.1/RO-02 Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 2* bola vyhlásená RO pre OP Ľudské zdroje dňa 26. októbra 2023. Cieľom výzvy bolo overiť nové nástroje na podporu aktívneho začlenenia osôb ohrozených chudobou a/alebo sociálnym vylúčením do spoločnosti. Povinným komponentom inovatívnych prístupov a riešení bola aktívna práca s ľuďmi ohrozenými chudobou a/alebo sociálnym vylúčením.

Do výzvy, s alokáciou 5 mil. Euro, sa mohlo zapojiť široké spektrum subjektov:

- Ústredie práce a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie
- obce a mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto
- združenia miest a obcí
- VÚC a úrad samosprávneho kraja a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je VÚC
- poskytovatelia sociálnych služieb
- subjekty vykonávajúce opatrenia v oblasti ochrany detí a sociálnej kurately
- občianske združenia
- miestne akčné skupiny
- nadácie
- záujmové združenie právnických osôb
- neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby a neziskové organizácie zriadené osobitným zákonom
- registrovaná cirkev alebo náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky alebo právnická osoba, ktorá odvodzuje
- svoju právnu subjektivitu od tejto registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti
- zamestnávateľa
- subjekty sociálnej ekonomiky.

RO plánovalo 3 kolá hodnotenia žiadostí o NFP: i) 29. november 2021, 10. január 2022 a 22. február 2022. Nakoniec RO pre OP Ľudské zdroje vyhlásil celkovo 8 kôl, pričom posledné kolo malo termín uzávierky 31. augusta 2022 s predpokladom dočerpania finančných zdrojov alokovaných na výzvu.

Podmienkou získania NFP bola inovatívnosť návrhov, tzn. zlepšenie efektívnosti existujúcich alebo zavedenie nových nástrojov na zvýšenie aktivity ľudí ohrozených chudobou a/alebo sociálnych vylúčením. Existujúce (súčasný) nástroje: i) sú právne definované, ii) boli už realizované zo zdrojov EŠIF alebo iných podporných schém a iii) dopĺňajú existujúce nástroje pomoci a iv) predstavujú zavedený spôsob poskytovania služieb v praxi. Nové nástroje sú definované ako opatrenia a služby, ktoré prinášajú nový prístup pre aktivizáciu cieľovej skupiny (cieľových skupín). Oprávnenými sú nástroje aplikované v zahraničí, ako aj príklady dobrej praxe, ktoré nie sú zavedené v slovenskej legislatíve a nie sú systematicky implementované na území Slovenska.

Hlavná aktivita podporených projektov, t.j. podpora inovácie nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a/alebo sociálnym vylúčením, sa skladá z dvoch podaktivít:

- pilotné overovanie pilotného návrhu po dobu minimálne 6 mesiacov v súlade s Národnou rámcovou stratégiou podpory sociálneho začlenenia a boja proti chudobe,
- externá evaluácia, ktorej účelom je nezávislé posúdenie implementácie a výsledkov pilotného návrhu.

Pri poskytovaní NFP sa uplatňuje Schéma pomoci de minimis na podporu sociálnej inklúzie, zamestnanosti a vzdelávania zamestnancov (schéma DM č. 3/2021, v znení dodatku č. 1 zo dňa 14.07.2021).

OP LZ DOP 2021/8.1.1/01 Podpora opatrovateľskej služby II

Dopytová výzva na predkladanie žiadostí o NFP s názvom Podpora opatrovateľskej služby II (kód výzvy OP LZ DOP 2021/8.1.1/01) bola vyhlásená RO dňa 7. 7. 2021. Hlavným cieľom výzvy bolo zvýšenie dostupnosti domácej opatrovateľskej služby za účelom predchádzania umiestňovania klientov do pobytových zariadení. Pobytové zariadenia, resp. klienti umiestnení v týchto zariadeniach predstavovali jednu z najrizikovejších a najzraniteľnejších skupín počas pandémie COVID-19.

Žiadatelia mali možnosť predkladať žiadosti o NFP od 26. 7. 2021. Termíny uzávierok na hodnotenie žiadostí o NFP boli stanovené na 9. 8. 2021 (1. kolo) a 31. 8. 2021 (2. kolo). Indikatívna alokácia na výzvu bola 55 mil. EUR. Oprávnenými žiadateľmi o NFP boli verejní a neverejní PSS:

- obce a mestá a právnické osoby, ktorých zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto,
- neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby a neziskové organizácie zriadené osobitným zákonom,
- registrovaná cirkev alebo náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky alebo právnická osoba, ktorá odvodzuje svoju právnu subjektivitu od tejto registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti,
- občianske združenia,
- združenia miest a obcí.

Podmienkou získania podpory bol zápis verejných a neverejných poskytovateľov registra vedeného vyšším územným celkom. V prípade neverejných poskytovateľov to bolo minimálne 13 mesiacov pred podaním žiadosti o NFP. Minimálna výška NFP bola 10 000 EUR a maximálna výška NFP bola stanovená na 500 000 EUR. V rámci projektu bolo možné podporiť maximálne 50 pracovných miest (na ustanovený týždenný pracovný čas), pričom jeden žiadateľ v rámci viacerých projektov mohol získať

podporu na maximálne 100 pracovných miest (na ustanovený týždenný pracovný čas). Z pohľadu geografickej oprávnenosti boli na podporu oprávnení žiadateľa zo všetkých krajov, vrátane Bratislavského kraja. Dopytová výzva Podpora opatrovateľskej služby II obsahuje rozdelenie alokácie výzvy na jednotlivé regióny.

Oprávneným výdavkom boli mzdové výdavky, t. j. príspevok na pracovné miesto, ktorého predmetom je poskytovanie opatrovateľskej služby podľa zákona o sociálnych službách. Oprávnenými mzdovými výdavkami zamestnancov bola hrubá mzda a povinné odvody. Maximálna hranica príspevku bola stanovená na 680 EUR na zamestnanca na 1 mesiac.

OP LZ DOP Pokračovanie poskytovania miestnych občianskych poriadkových služieb (MOPS) v obciach s prítomnosťou MRK prostredníctvom výziev – OPLZ-PO8-2021-1 a OPLZ-PO8-2021-3

Zámerom poskytovania MOPS v obciach je posilnenie miestneho aktivizmu, podpora komunitného rozvoja, zníženie páchania protispoločenských konaní, udržiavanie verejného poriadku a štandardnej kvality životného prostredia v lokalitách, v ktorých žijú obyvatelia MRK prostredníctvom činností príslušníkov MOPS najmä v rámci ochrany:

- verejného poriadku,
- súkromného a verejného majetku,
- detí a mládeže pred negatívnymi javmi,
- životného prostredia,
- plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky.

Príklady pracovných činností MOPS podľa potrieb danej komunity sú napríklad: monitorovanie a zabezpečenie bezpečnosti detí, hlavne počas ich odchodu do školy a zo školy, zabezpečenie bezpečného prechodu školopovinných detí cez cestu a upozorňovanie detí na dodržiavanie pravidiel cestnej premávky, predovšetkým v súvislosti s pohybom po komunikácii a prechodom cez cestu, dohliadanie na ochranu verejného a súkromného majetku pred poškodzovaním (znečisťovanie spoločných priestorov v bytových domoch, vandalizmus, t.z. úmyselné poškodzovanie verejno-prospešných zariadení a pod.), upozorňovanie na protispoločenskú činnosť a protiprávne konanie páchatel'a a následne oznamovanie danej skutočnosti (skutok, následky a pod.) príslušnej inštitúcii, ktorá má riešenie danej skutočnosti v kompetencii, monitorovanie a predchádzanie vzniku konfliktu v rámci MRK, ako aj medzi MRK a väčšinovým obyvateľstvom, poskytovanie pomoci hliadke Policajného zboru SR a obecnej polície a pod. Povinnou súčasťou aktivít MOPS je tzv. „zelený aspekt“, to znamená, že musia vykonávať v spolupráci s miestnou samosprávou preventívne opatrenia, ktoré prispievajú k ochrane životného prostredia, napr. kontrolu čiernych skládok a zlého zaobchádzania s odpadom na životné prostredie a zdravie obyvateľstva v danej lokalite.

Cieľovou skupinou projektu sú príslušníci a obyvatelia z MRK. Príslušníkom MOPS nemusí byť výlučne osoba z MRK, ale zámerom výzvy je prostredníctvom činností MOPS zvýšiť zamestnanosť a zamestnateľnosť najmä príslušníkov MRK.

Žiadateľ musí zahrnúť do obsahu práce minimálne jednu alebo kombináciu viacerých nasledovných činností, ako napríklad:

- upozorňovanie a monitorovanie správneho nakladania s odpadom (napr. kontrola zberných nádob, zberných stanovísk);
- upozorňovanie na dôsledky nesprávneho nakladania s odpadom na životné prostredie a zdravie obyvateľov MRK;
- podpora obyvateľov v recyklácii odpadu a oboznamovať s jej významom;

- osвета a edukácia obyvateľov MRK zameraná na dôležitosť ukladania a triedenia odpadov do zberných nádob určených na tento účel, ukladania veľko objemných odpadov a drobných stavebných odpadov do na to určených zberných nádob, súvisiaca s problematikou odpadov s obsahom nebezpečných látok;
- kontrola, osвета a vzdelávanie obyvateľov MRK zameraná na zákaz spaľovania komunálnych odpadov na voľnom priestranstve, vysvetľovanie negatívnych dopadov, zhoršovanie kvality ovzdušia a následné zdravotné riziká s tým spojené;
- informovanie o zbere zálohovaných fliaš a o zálohovaní PET fliaš a plechoviek;
- prevencia pred vznikom požiarov; upozorňovanie na zákaz vypaľovania trávy, lesných a lúčnych porastov a kontrola dodržiavania zákazu zakladania ohňov na miestach, ktoré na to nie sú určené a kde hrozí následný požiar;
- informovanie o spôsobe zhodnocovania biomasy (ak sa v lokalite využíva);
- v prípade vykurovania tuhým palivom, upozorňovať na správne používanie a nesprávne používanie,;
- spolupráca pri zabezpečovaní odstraňovania nelegálnych skládok s oprávneným a zodpovedným subjektom.

Plánovanými výsledkom realizácie projektu je zabezpečenie poriadku v obciach s MRK dostatočným počtom MOPS.

Plánovaný rozpočet projektu:

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov Európskej Únie (ďalej len „EÚ“) vyčlenených na výzvu je 24 192 000 EUR prvej výzve a 1 176 470,59 EUR. Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa – 5 %.

6.2 Príloha 2 – Hodnotiaci rámec

Hodnotiaci rámec – Hodnotenie plnenia stanovených cieľov PO8 REACT-EU v rámci OP LZ – externé ad hoc hodnotenie

Hodnotiaca otázka	Kritériá posúdenia úspechu	Ukazovatele	Zdroje dát a informácií
<p>1. HO1: Ako reagujú národné projekty a dopytové výzvy PO8 na konkrétne potreby hlavných cieľových skupín?</p>	<p>Aktivity projektu riešia problémy spojené s krízou a potreby nasledovných cieľových skupín:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravotníctvo, situácia v oblasti zdravia pacientov a integrovanú starostlivosť - deti, mládež a študenti - rodinný život - poskytovatelia sociálnych služieb - podnikatelia/zamestnávateľia - NEET/UoZ a špeciálne ZUoZ <p>Aktivity projektu prispievajú k riešeniu identifikovaných potrieb efektívnym spôsobom. Skladba podporených aktivít/oprávnených výdavkov vytvára udržateľné riešenia identifikovaných potrieb.</p>	<p>Kvalitatívne hodnotenie so žiadateľmi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR • Implementačná agentúra MPSVaR • ÚPSVaR a vybrané úrady PSVaR • Inštitút pre výskum práce a rodiny • Ministerstvo zdravotníctva SR • Ministerstvo školstva SR, vedy, výskumu a športu SR • Ministerstvo vnútra SR • Banskobystrický samosprávny kraj • Združenie obcí Mikroregión pri Slanej • ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n. o. • VÚC Banská Bystrica) 	<p>Riadené rozhovory ŽoNFP, výzvy DOP, monitorovacie správy NP</p>
<p>2. Existuje jednoznačná a vhodná intervenčná logika pre podporované intervencie? Ako funguje v praxi?</p>	<p>Intervenčná logika jednotlivých projektov vykazuje jasné a zreteľné prepojenia medzi potrebami, cieľmi, aktivitami, výstupmi/výsledkami medzi projektom a jeho intervenciou (užívatelia, koneční užívatelia, rozpočet a oprávnené aktivity), a cieľmi programu.</p>	<p>Kvalitatívne hodnotenie</p>	<p>ŽoNFP, výzvy DOP, monitorovacie správy NP Riadené rozhovory</p>

Hodnotiaca otázka	Kritériá posúdenia úspechu	Ukazovatele	Zdroje dát a informácií
<p>3. Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii PO8 a podporených projektov k 31. 12. 2022?</p>	<p>Realizované aktivity mali vplyv na dosiahnutie výsledkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udržanie pracovných miest, najmä v oblastiach hospodárstva najviac zasiahnutých dopadmi krízy spôsobenej pandémiou COVID-19 • zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti, najmä znevýhodnených UoZ, mladých ľudí do 30 rokov (vrátane NEET), neaktívnych osôb a osôb z MRK • zavedenie nových nástrojov pre integráciu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, prioritne dlhodobo nezamestnaných do udržateľného zamestnania • zvýšenie počtu zdravotníckych pracovníkov • zvyšovanie úrovne zručností, s dôrazom na zručnosti súvisiace s rozvojom digitálneho, zeleného a sociálneho hospodárstva • zvýšenie dostupnosti vzdelávacieho procesu na druhom stupni základných škôl/stredných škôl pre žiakov ohrozených školským neúspechom • zvýšenie inkluzívnosti, kvality, atraktivity a orientácie na trh práce odborného vzdelávania v BBSK • overenie agentúrneho poskytovania sociálnych služieb na vymedzenom území BBSK • zabezpečenie kontinuity v poskytovaní sociálnych služieb a opatrení v prirodzenom prostredí klientov • overenie poskytovania bezplatných služieb v rámci rodinného poradenstva (odborné, osobitné 	<p>Hodnoty sledovaných projektových merateľných ukazovateľov</p>	<p>ITMS2014+ Monitorovacie správy NP Riadené rozhovory</p>

Hodnotiaca otázka	Kritériá posúdenia úspechu	Ukazovatele	Zdroje dát a informácií
	<p>psychologické poradenstvo pre rodiny, páry, ale aj jednotlivcov) a dlhového poradenstva (pre neúmerne zadlžované osoby komplexným prepojením troch oblastí – ekonomickej, právnej a psychologickej)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zavedenie nových nástrojov na zvýšenie aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením • udržanie poskytovania poradenských a iných podporných služieb pre ženy a deti zažívajúce násilie a iné obete domáceho násilia 		
<p>4. Ktoré sú hlavné riziká pre splnenie stanovených cieľov PO8 a podporených projektov?</p>	<p>Odhad plnenia cieľových hodnôt projektových ukazovateľov Identifikácia rizík nenaplnenia plánovaných hodnôt na rok 2023</p>	<p>% plnenia stanovených cieľových hodnôt merateľných ukazovateľov za aktivity jednotlivých projektov</p> <p>Kvalitatívne hodnotenie</p>	<p>ITMS 2014+ Monitorovacie správy NP Riadené rozhovory</p>
<p>5. Umožňuje PO8 flexibilne reagovať na krízové situácie?</p>	<p>Implementácia PO8 reaguje na vzniknuté krízové situácie</p>	<p>Kvalitatívne hodnotenie</p>	<p>TMS2014+ Monitorovacie správy NP Riadené rozhovory</p>

6.3 Príloha 3 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor

Inštitúcia	Meno respondenta	Termín konania
NP Posilnenie dlhodobej zdravotnej starostlivosti		
MZ SR	Mgr. Gabriela Tamášová	24.5.2023
NP Agentúra integrovanej starostlivosti		
Združenie obcí Mikroregión pri Slanej	Mgr. Norbert Keszi Mgr. Andrej Vaščík, PhD. Mária Turisová	26.5.2023
NP Odborná prax pre študentov sociálnej práce a psychológie		
ÚPSVaR	Mgr. Dagmar Tureková Mgr. Dagmar Rodinová Mgr. Lenka Popad'áková	22.5.2023
NP Prvá pomoc II., NP Poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie, NP Chyť sa svojej šance, NP Individualizované poradenstvo pre znevýhodnených UoZ		
ÚPSVaR	Mgr. Bronislava Podmanická PhDr. Helena Furindová Mgr. Martina Darovcová Mgr. Mária Kašáková Ing. Ľudmila Nováková Mgr. Martina Darovcová Ing. Zora Urbanovská Mgr. Ing. Lucia Sojková	24.5.2023
NP Overenie modelu centier práce s mládežou v BBSK		
Rozvojová agentúra BBSK	Monika Viljoen M.Sc. Ing. Lívia Klimentová	26.5.2023
MPSVR SR	Mgr. Marek Alexander Korec	27.9.2023
NP Rodinné poradne - poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny		
Inštitút pre výskum práce a rodiny	MUDr. Roman Joch	5.6.2023
ÚPSVaR	Mgr. Dagmar Rodinová Mgr. Lenka Popad'áková PhDr. Daniel Ferkodič	5.6.2023
NP Bezplatné dlhové poradenstvo		

ÚPSVaR	Mgr. Dagmar Rodinová Ing. Ladislav Šutý Ing. Štefan Šulek Mgr. Andrea Beňová Mgr. Juraj Klen Mgr. Petra Hollá Mgr. Martin Ďorda	31.5.2023
NP Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na druhom stupni základných škôl vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania		
MŠVVaŠ SR	Ing. Alica Zajacová Mgr. Michal Rybár Mgr. Marta Černáková	05.06.2023
NP Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji		
BBSK	Ing. Simona Tomišková Ing. Jana Murgašová, PhD.	08.06.2023
OP LZ DOP 2022/8.1.1/RO-01 Rozvoj zručností na podporu trhu práce		
MPSVR SR	Mgr. Dana Fritz	08.06.2023
MPSVR SR	Ing. Branislav Švác JUDr. Enikő Ivánkovicsová	05.06.2023
OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-03 Krok za krokom		
MPSVR SR	Mgr. Ing. Marek Alexander Korec	09.06.2023
MPSVR SR	Ing. Branislav Švác JUDr. Enikő Ivánkovicsová	05.06.2023
OP LZ DOP 2021/8.1.1/RO-02 Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 2		
MPSVR SR	Ing. Adam Bučurič	21.06.2023
OP LZ DOP 2021/8.1.1/01 Podpora opatrovateľskej služby II		
MPSVR SR	Mgr. Magdaléna Sadovská PhDr. Andrea Idunk Bobeková	05.06.2023
OP LZ DOP Pokračovanie poskytovania miestnych občianskych poriadkových služieb (MOPS) v obciach s prítomnosťou MRK prostredníctvom výzvy - OPLZ-PO8-2021-1		
MV SR	RNDr. Ivana Hacajova Ing. Zuzana Pap Ing. Matej Mikuška	24.5.2023